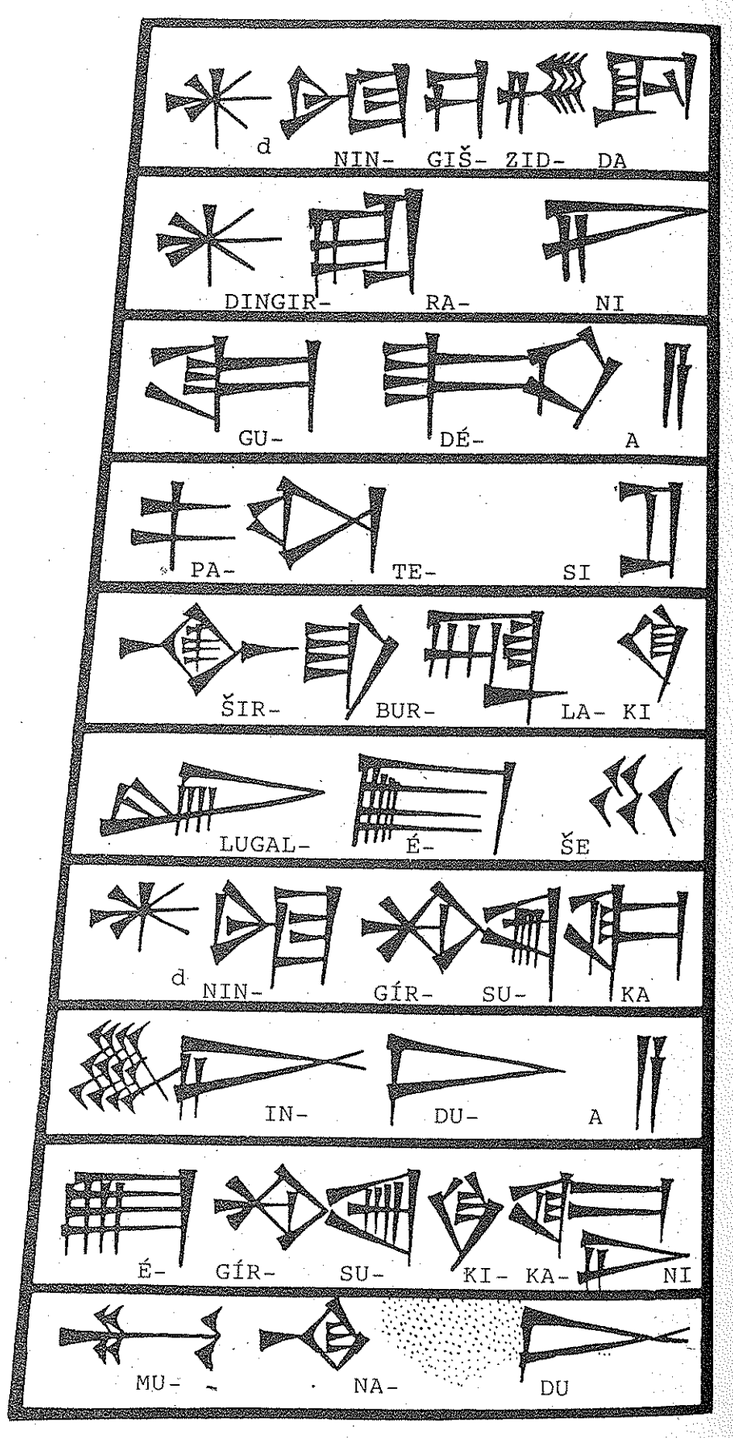

Dudás Rudolf: Földrajzi nevek sumer-magyar nyelve

DUDÁS RUDOLF

FÖLDRAJZI NEVEINK SUMER-MAGYAR NYELVE

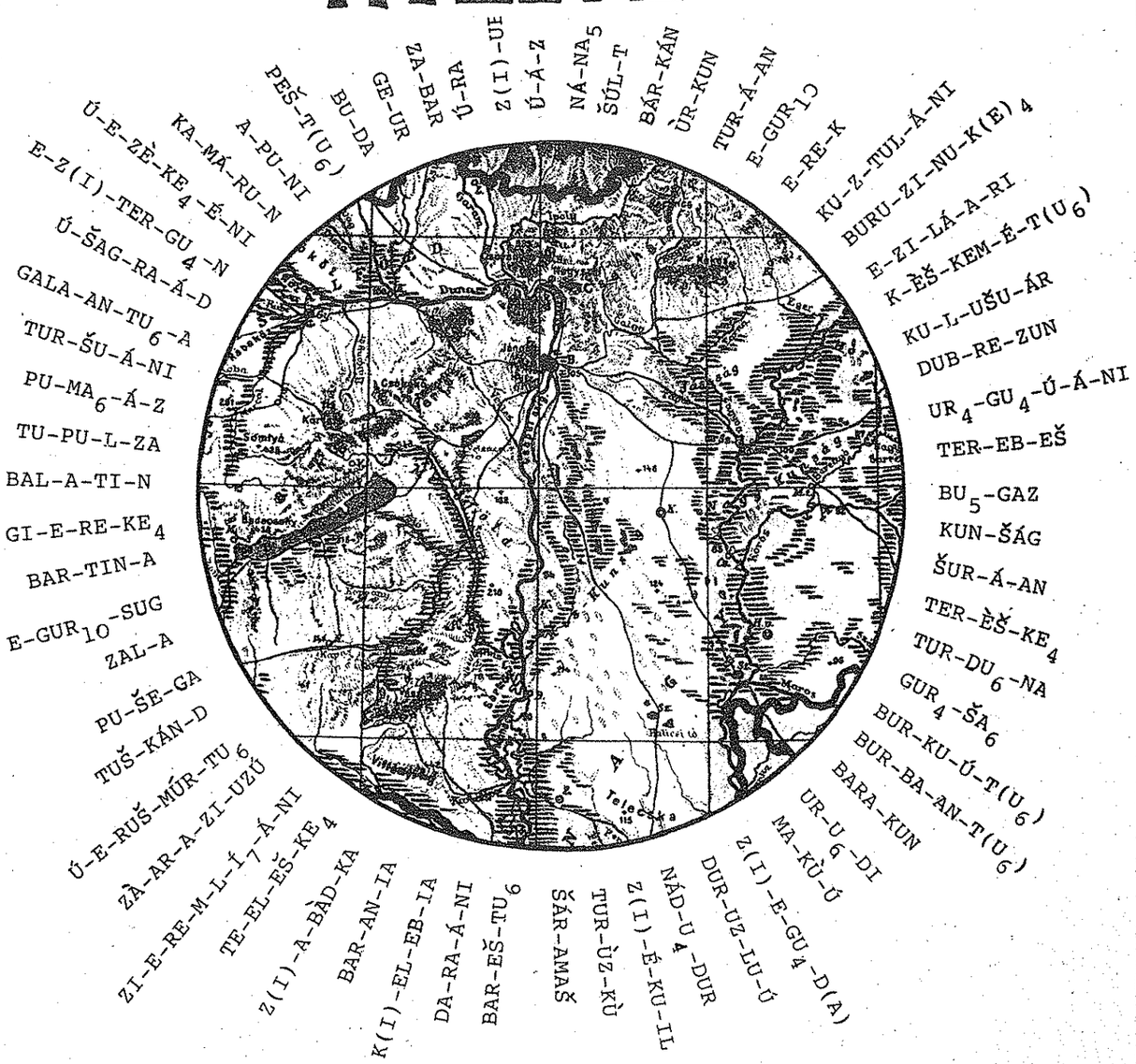

236

Dudás Rudolf

FÖLDRAJZI NEVEINK SUMER-MAGYAR NYELVE

Egy 7,000 éves örökségünk.

Copyright No.: 417911 C

Madeira Park, 1992

SZIKAMBER KÖR

A „SZIKAMBER" kör tagjai:
dr. Tőkésné Markovics Erzsébet
dr. Pintér Ferenc
Vörös László

„SZIKAMBER" (szi-ka-ám-ber) jelentése:
„MEREDEK CSÚCS MELLÉKE"
A Szkita fejedelmek trónhelye

"A valódi fő kérdés tulajdonképpen az, hogy történetírásunk, történeti látásunk és - szélesebb körben - a társadalom történeti tudata mennyiben és miként tudott és tud a mult realitásaival szembenézni. Aki ugyanis a multat indulatilag közeliti meg, önkényesen, elfogultan, eltorzitva értelmezi a valóságot és annak kritikus elemzését félretolva, az elkerülhetetlenül hajlamos lesz ugyanazt tenni a jelennel is - és viszont."

Kosáry Domokos

"Magyar Adorján tanítása fényében fel kell ismernünk, hogy milyen ajándék magyarnak születni. Önmagunkkal és a világgal szemben kötelességünk a nyelvünkben, hagyományainkban fellelt igazságot átmenteni a mába, s mint drága kincset őrizni a jövő számára."

Tomory Zoltánné

E L Ő S Z Ó .

Igen nagy megtiszteltetésnek veszem, hogy e könyv szerzője - **Dudás Rudolf** - tudós munkatársam, az **"előszó"** megírására kért fel.

Szívesen teszek eleget kérésének és boldogan böngésztem végig ezt - az eddig csak hamisított "magyar" történelmet ismerő olvasó részére bizony nagy meglepetést okozó könyvet. Ugyanis az eddigi **"sumír rokonság VAN" - "sumír rokonság NINCS"** - című "viták"-ban, a vitázók sohasem **"bizonyítottak"** ékírással is leírt szövegekkel, hanem az idegen, magyarul nem beszélő és főleg semita nyelvészeknek - angolul, vagy más nyelven megjelent - "megfejtéseit" szajkózták.

Dudás Rudolf ebben a könyvében nemcsak a "magyar" földrajzi elnevezések **sumír-káldeus eredetét mutatja be az ékírásos jelentés hajdani alakjában, hanem - amikor szükségesnek látja - az illető elnevezésnek más sumír szövegekben való előfordulására való hivatkozással is bizonyít.** Ez pedig a nyelvészeti kutatásokban **mindig perdöntő!**

Sajnos, hogy a magyarok 80%-a nem ismeri **a saját nyelvének csodáját.** Ennek megismeréséhez elő kell venni **"A Magyar Nyelv Szótára"** című, **CZUCZOR GERGELY és FOGARASI JÁNOS** által írt és **páratlan alapossággal** készített, hatalmas könyveket, melyeket ERICH GUSZTÁV - Magyar Akadémiai Nyomdász, Pesten, 1862-ben készített el. Ennek a 63. oldalán találjuk **"A Gyökökről"** című fejezetet és a **66.oldaltól a 118.oldalig** sorolja fel **"egytagú"** nyelvkészletünket **"Gyökök és Gyökelemek"** cím alatt, az **"A"-tól "ZS"-ig** betűkezd éssel. Ebben a fejezetben **2680 "egytagú" (önhangzó) gyök van felsorolva, melyek a szóképzések alapszótagjai, de mindegyiknek saját értelme van. Ezekután "hétféle" változataiban közli ezeket az "önhangú" gyököket** (magánhangzója, vagy mássalhangzója változataiban) s végül az **"egyenlőhangú" (homonym) gyököket is,** (mint pl. "ár"= áradat, "ár"=szerszám, "ár"=vételár stb.)

Csak ezek ismeretében érthetjük meg Sir Bowring elragadtatását a "magyar" nyelv fennségének csodálatában. De a sumer-magyar nyelvazonosság **perdöntő bizonyítékai is itt vannak, mert ezek az egytagú, azaz "önhangú" szógyökök mindegyike megtalálható a Labat és Deimel által szerkesztett sumír szótárakban és megoldják azt a problémát, amit ott a "16 "BA", 23 "DU", 17 "ES", 25 "GE", 14 "GU", 17 "SZI" és 14 "SZIG" jelölésű gyöknek értelmi egyeztetése követel, és amelyet a képírásból kifejlődött egy és többszótagos ékírás feltüntet.**

Elérkeztünk annak a felfedezéséhez, hogy a sumer-magyar azonosság ügyében **nem szabad vitatkozni, hanem a magyar nyelvet kell megtanítani a Czuczor-Fogarasi módszer szerint és annak alapján hozzányúlni a sumer ékiratok nyelvéhez.**

De magyar nyelvünk szókincsének gazdagságát ezek az **"egytagú"(önhangú) gyökszavaink (2680+változatai)** - a szóképzések nélkül is oly kiválóan mutatják és a szóképzések alapját **mindenkor a "gyökök" képezik, melyek mind "egytagúak".** Éppen úgy, mint a "magyari" nyelvcsalád ma "sumernek" nevezett ősnyelvében is. Tehát bizony előttünk áll az **"egytagú gyökalapra" épített nyelv, a sok-sokezer szóképzésével. Hány ezer szavunk van...?** Az olvasó gondoljon arra, hogy egy angol nyelvű munkás szókészlete - amit életében használ - mindössze 500-600 szó.

Azt is tekintetbe kell itt venni, hogy a "sumernek" nevezett ékiratok nyelvének fonetikáját olyan nyelvészek rögzítették a maga mai **helytelen** állapotában, akik egyetlen ragozó nyelvet sem beszéltek. Nagyon sok semita nyelvész volt közöttük, akik mindenáron a héberből szerették volna a végleges "megfejtést" levezetni. Miután ez nem sikerült és **Dr. Varga Zsigmond** kimutatta a sumer és a magyar nyelv ragozási azonosságát, **amit P. Anton DEIMEL is elismert,** megszületett az a nagy tagadás, mely **megakadályozta a magyarnak "segédnyelvként" való alkalmazását a sumer fonetikai problémák és a homonym szavak hangzóváltozatainak megoldására.**

A Szerzőt azért illeti elismerés, hogy a **mai földrajzi elnevezések legrégibb formáját kutatja ki és azokat vetíti vissza az ékiratoknak a nyelvéhez.** Nagyon fontos ennek a módszernek az alkalmazása, hiszen az idegeneknek "Szentistváni" honfoglalása óta, az addig rovásírással rögzített nyelvünk, a latin fonetika mássága következtében, bizony sokat veszített eredeti hangzásából. Régi szavaink is veszendőbe mentek ezáltal. Nagyon fontos tehát, hogy a Szerző **a legrégibb fellelhető elnevezések alapján találja meg azt az értelmet, amit hajdani őseink kifejeztek a földrajzi elnevezésekben.**

Igen bölcs módszertani segítséget nyujt a Szerző akkor is, amikor a **magyarázatként használt sumer ékiratos szövegeknek a magyar nyelvünkkel való nyelvtani azonosságát is kimutatja.**

Ezek között legfontosabb nyelvünknek az a csodálatos **igei előragja - a "meg" (sumer "MU"), mely az igei cselekvés befejezett voltát jelzi mindkét nyelvben egyformán, függetlenül attól, hogy az ige mily időben, vagy módban mutatkozik a szövegben.**

Ma - amikor az otthoni honfitársainknál **veszendőben van a magyar identitás,** megbecsülés és tisztelet illesse a Szerzőt azért, hogy az ősi nyelvünkben rejlő **lelkiséget is felfedezi és tanítja.** Szinte kötelezettséget érzek, hogy ide illesszem meglátásait, melyeket a 68. és következő oldalakon így ír le:

"Az örök sumer-magyar nyelv egy égő fáklya, amelynek fénye maradandóan rávilágít arra az igazságra, hogy elszakított városaink és tájaink évezredek óta hozzánk tartoztak. Ez a fő oka annak, hogy azok a föld alatt bujkáló titkos erők, akik ma elvesztésünkre dolgoznak, megakadályozzák egyetemeinken a sumer nyelv oktatását."

A "világosság és sötétség" harca ez, amiről gyermekeink még ma is énekelnek, habár sajnos már fogalmuk sincs arról, hogy mi annak az értelme."

És bemutatja **ékírással** a közismert **"An-Tan Ténusz"** u.n. "kiszámoló" versikét, mint a **"Fény Hatalmát" kérő imádságot.**

Azután, a sok régi földrajzi elnevezés eredetének keresésében a Szerző, igen jól érthető módon, rávezeti az olvasót arra, hogy az Árpádi u.n. "Honfoglalás" előtt, a Kárpátmedencében uralkodó avarok nyelve **azonos volt az őslakosokéval.**

Azt is bizonyítja, hogy a **sumer értelmű helységneveink így nemcsak az avaroktól erednek, hanem** - mint írja:

"AZ APRÓBB DŰLŐK, PATAKOK NEVEIT MINDIG A TÖBBSÉGBEN LÉVŐ EGYSZERŰ NÉP ADJA; EZEN OKNÁL FOGVA AZOK CSAK ÉVEZREDEK SORÁN ALAKULHATTAK KI."

Mindezek figyelemebe vételével arra utal, hogy "**az avarkori, még a sumerhez közelebb álló nyelv, az akkori uralkodó osztály nyelve, a honfoglaláskori kódexekben már csak töredékeket hagyott fenn magából.**"

Az avarok és az Álmos-Árpádi "honvisszatérők" nyelvazonosságához kétség nem fér, hiszen Dr. László Gyula is ezt bizonyítja a "Kettős Honfoglalás" c. könyvében. A tájszólásoknak a sumerekhez érő ősiségét pedig a Szerző mutatja ki az ékiratos szövegek példáival.

Mint az "előszót" is író olvasó, akit "Kanizsához" igen boldog emlékek fűznek, örömmel fedeztem fel **KÁN-ÍZ-AN-KI** avar fejedelem nevében, (aki 811-ben Nagy-Károllyal tárgyalt) a sumer eredetet, "Kanizsa" elnevezésünk őseként. (73. old.)

De eddig eltitkolt és megmásított történelmünk egyik szomorú és az I.István által ránk kényszerített "új vallás" kegyetlenségére világít rá a Szerző, amint **"Tonuzóba"** nevének sumer értelmét adja, mint a "világosság és sötétség" harcának egyik fejezetét.

Sok érdekes részletre tudnám még az olvasó figyelmét felhívni, de inkább alapos tanulmányozását ajánlom mindenkinek. Ugyanis, aki így olvassa el, bizonyítva látja azt, hogy:

"földrajzi elnevezéseink a Kárpátmedence-i sumer-magyar történelmünket mondják el, de felfedik ősvallásunk titkait és a Nagy-Égisten, Napisten tiszteletének módját és valóságát is. - Pontosan ugyanazt, mint amit - a néprajzi kutatásai útján - boldogemlékű **Magyar Adorján** is bizonyít, halhatatlan értékű írásaiban."

A figyelmes olvasó, annak felfedezése után, hogy nyelvünk mily hatalmas "tudáskincset" tartalmaz, azt is megérti, hogy **Mah-Gar** nevünkkel a **"tudás" megtartására vagyunk rendelve és itt rejlik a sokaknál lévő "közönbösség" oka.**

Ugyanis tudás nélkül NINCS magyar identitás, hanem csak egy szolgalelkűséggel való éldegélés.

Ennek a "tudásnak" pedig első feltétele **édes anyanyelvünk ismerete**, amihez a Szerző, ezzel a könyvével, igen nagy segítséget ad, mert bizonyítja, hogy a földrajzi elnevezéseinkben él az ősi hitvilágnak az a lelkisége, amit a judai-keresztény-ség - a legnagyobb igyekezettel - sem birt 1000 év alatt kioltani.

Szellemi pusztításunk a tetőfokra lendült a mai liberalizmusban! Szükség van ilyen könyvekre, melyek nemcsak a magyarságtudat pilléreit képezik az évezredes sumer-magyar tudáskincs tanításával, hanem ugyanakkor a kicsúfolt, kigúnyolt és megalázott **magyar szellemiségnek védő párducai is, a hazugságrontó és cáfolhatatlan ékiratos bizonyítékokkal.**

Sokat tanultam belőle!

Ezért jó szívvel ajánlom mindenkinek, **aki magyar akar ma-**

radni!

Az érdemes Szerzőnek pedig köszönöm a bizalmát és a legöregebb, életben lévő **"KAL-MAH"**-ként, igen nagy megbecsüléssel serkentem a további munkára, további tanításra.

1995. június 3.-án,

Urunk Istenünk kegyelméből a betöltött **86.születésnapomon.**

prof.Badiny Jós Ferenc.

B E V E Z E T É S .

Magyarország földje az idők végtelenségétől kezdve az ember kedvelt szállásterülete volt, a jégkorszakokban vulkánikus eredetű melegforrásai körül melengette testét és az Alföld édesvizű beltengerének szigetein tanyázva halászott, vadászott és később gabonát is termelt. Salgó, Koszorány, Dorog, Héviz, Tapolcsány, Pilis, Zaluzsány, Urpin, Velem földrajzi neveink értelmei ott egykoron működő tűzhányókra engednek következtetni.

Magyar Adorján, isteni tehetséggel megáldott néprajzkutatónk, eredetmondáink vagy napéposzunk két alapalakját fedezte fel: "... egy régibb, az amelyben a Nap még csak egy hősben, azaz Magor ősatyánkban volt megszemélyesitve, ami még akkor kellett keletkezzen amikor a különböző magyari törzsek a magyar őstörzsből még nem vállottak volt ki, illetve amikor ősnépünk még csak egy törzset képezett és amikor a "magyar" név, azaz szó, még nem jelentett semmi mást mint "embert." (Magyar Adorján, A Csodaszarvas, 1948-1955, Bp., Magyar Adorján Baráti Kör; a szövegben innentől: Csodaszarvas). (109. old.)

"Napéposzunk második, azaz újabb, de azért még mindig legalább 10-20,000 éves alakja pedig az melyben két mesehős éspedig ikertestvérpár szerepel, vagy legalábbis (a mégkésőbbi változatokban) testvérpár. Az irott krónikákban csak ezeknek maradt fönn nyoma és itt is a tudákosság és vallásosság által már minden költői, meseszerű és észrevehetően ősvallásbeli mitológiai vonástól megfosztva." (u.o.)

A Magyarország különböző területein élő magyari őstörzsek idővel elszaporodtak, ezáltal meglehetősen elszegényedtek és csoportjaik, valószinűleg a családot alapitandó fiatalság, kivándorlásra kényszerült. Nekik megfelelő melegebb vidékeken létesitettek maguknak gyarmatokat, magukkal víve természetvallásukat és ősi nyelvüket. Ez az ősnyelv helységneveink tanusága szerint, -amik már szétvándorlásuk előtt kialakultak-, nem volt egyéb, mint az ős-sumerek által beszélt és agyagtáblákon megörökitett nyelv.

A békés, főként gabonatermeléssel foglalkozó, szemere-magyar törzs fiatalsága kb. i.e. 5,000 körül a magyarországihoz nagyon hasonló természeti körülményeket talált a mai Iraknak megfelelő területen. Termelési ismereteit ott továbbfejlesztve alapját vetette a világ legelső magas civilizációjának. Az ő örökbecsű égetett agyagtábláikon az elmult század folyamán megtalált és újra megtanult nyelv az amit én a mi ősi helységneveink mondanivalójának megértésére alkalmazok.

A sumer és az ős-magyar nyelv azonosságát Magyar Adorján is több helyen bizonyitja:

"... nyelvünk az "élet, lélek és lélekzés" szavakat ugyszólván teljesen azonosnak képezi, amely szavaink ősiségét pedig bizonyitja a ma ismert legrégibb emberi nyelv a magyar-

ral rokon szumir, amely nyelvben "lili, lilla, lil": levegőt, lelket és szelet jelentett" (Csodaszarvas, 75. old.)

"Tudjuk pedig, hogy őseinknél a "tenger" szó még "tengiz, dengirra, dingir" stb. változatokban meglévén, egyaránt jelent Eget, Tengert és Istent; vagyis jelentette tehát azon "Mennyei Óceánt is". (Csodaszarvas, 42. old.) Valóban a sumer nyelvben is DINGIR "istenség", AN "ég, menny". (L.13).

"Ősnyelvünkben "ugar" szántóföldet jelentett. Pihenni hagyott szántóföld értelmét később kapta. A szumerben is "agar, ingara" = föld. Lássad: Kinmach Ödön: Magyar-szumir szótár. Karcag, 1905", (Csodaszarvas, 169. old.)

"Bibor régi nyelvünkben és a népében némely helyen ma is nem pirosat, hanem "hófehéret" jelentett. A szumer nyelvben is "babbar" = fehér." (Csodaszarvas, 233. old.)

"fehér lenni,fehéres, matt fehér". BABBAR-IGI "a szem fehérje" (L.379). (Lássd: René Labat szótárában).

"Emlitettem, hogy régi nyelvünkben a jelző a jelzett után következett. Például: Hegy magas = magas hegy; Becskerek = kerek becs (becs, bács, bécs, pécs = vár, a besenyők nyelvén)", (Csodaszarvas 246. old.)

"De a szavak mindig csak egytaguak voltak; például: mag, gom, gyom, ag, eg stb. Ősnyelvünkben a mai névelő mindig a szó végén volt; ezért például "gumó, gümő, meggye" ugyanaz volt mintha azt mondanók, hogy " a gum, a güm, a meggy". Utóbb alakult ki azután mostani "az" névelőnk őse, de még mindig a szó végére téve és többnyire "sz" mássalhangzóval, igy "gumoz vagy gumosz". Ez maradott azután meg némely nyelvben, mint a görögben, latinban, szóvégzés képében, amikoris már elhomályosult igazi értelme (articulus volta)." (Csodaszarvas, 34. old.)

Valószínű hogy ha Magyar Adorjánnak módjában lett volna tanulmányozni a sumer nyelvet, ő maga is észrevette volna azt, hogy helységneveink legtöbbjének mondanivalója ezen a nyelven szól. Mégis, felismertem benne azt a rendkivül különleges tehetséget, amellyel az Isten őt megáldotta. Forrás-anyagát sajnos sok esetben nem közli, de ezt feltehetőleg különleges helyzetéből eredő okok megakadályozhatták. Ennek kivizsgálása megint egy életre szóló munkát igényelne.

Szerfölött értékes megállapitása az is, hogy ugy a sumereknél mint a szarmatáknál meglevő "aranybúzát-termő Selyemrét" vallási hagyomány mindkettőjüket tulajdonképpen ugyanazon ősmagyar gabonatermelő törzzsé egyesiti. Tehát a római-korbeli Jazig-Szarmaták is ősmagyar törzs voltak, ugyanúgy mint a mai jászok is magyaroknak vallják magukat.

Voltak azonban a jászoknak juhtenyésztéssel foglalkozó ágai is. Ennek bizonyitékát nemcsak Magyar Adorjánnál, de Horst Klengel: "Nomádok az Ókori elő-ázsiában" cimű könyvében is megtaláljuk. Ez uóbbi forrásai legtöbbnyire szemiták, ahol a jászok neve "jaminiak", vagy "benejamina, a közöttük élő hunok pedig "hanaiak". Klengel szerint ezek a jaminiak és hanaiak a sumer városokban is szabadon közlekedhettek. (Gondolat, Bp., 55. old.) Legfontosabb mozgási területük volt Terqua (TER-KA "lejtős liget" ?) és Mári városok környéke, valamint Jazirah, a Balih és Habur folyók köze. Jaszarum, Jaszim-Mahar, Jaszmah-Adad (Jásznagy-úr) (sumer nyelven is) a jászok őseit idézik. A Jarim-Lim-

nek nevezett személy is valószinűleg jász volt. (LIM sumerul "szarvas". De az ő országuk volt Palesztina is. Őket Egyiptomban "falasza", vagy "peleszet" néven nevezték.

"... és mivel a zsidó nyelvnek f hangja nincsen, illetve ezt a szót "palasza"-nak kénytelen ejteni, ebből az következik, hogy a Palesztina országnév eredeti értelme Jászföld, Jászország volt" (Csodaszarvas, 66. old.). II. Ramszesz fáraó Medinet-Habui emlékművén jász harcosok is ábrázolva vannak.

"Emlitettük, hogy a latin nyelvű okiratok régen a jászokat mindig filiszteusoknak nevezték, amihez hozzátehetjük, hogy régi magyar bibliaforditásokban pedig a filiszteusokat nevezik következetesen jászoknak" (Csodaszarvas, 66.old.)

Ashdod izreli városban találtak olyan, Torma Zsófia által is bemutatott vallási kultuszra utaló leleteket, amiknek a Bodrogkereszturi kulturában vannak hasonmaásai. (Magnus Magnusson, Archaeology of Palestine).

Ami az avarokat és palócokat illeti:

" a Felvidéken ma is élő barkó nevet viselő magyarok voltak a világba szétköltözött avar népek eredeti őstörzse, épúgy mintahogy a pelazgok őstörzse a szintén felvidéki palócok voltak". (Csodaszarvas, 82. old.)

Az ősi kun-magyar törzsek gyarmata volt a Kelet-Törökország magas hegyei között egykoron elterülő KUMANIA, a rómaiak Commagene-ja. Magas termetű, harcias természetű, Nap-isten-hívő nép voltak, akik még mindig viselik egykori napvallásuk szertartásos hegyes kalapját.

"A tudósok rég megsejtették már azt is, hogy Homérosz hősköltményei nem a görögök idejéből származnak, hanem a Kréta-mykénéi (más néven égei) ősműveltség idejéből, amelyet pedig a mi oda kivándorolt őstörzseink alkottak volt" (Csodaszarvas, 279. old.)

A besenyők, akik barnabőrűek (kusok) voltak, Dél-Egyiptom és Abesszinia vidékeit uralták. Szent állatuk nem a Csodaszarvas, hanem, életmódjuk kifejezéseképpen, az Óriás-kos volt. Talán innen a nevük is. Az Óriás-kos számos egyiptomi szfinkszen is meg van örökitve, amint szarvai között a mi Csodaszarvasunkhoz hasonlóan a Nap korongját hordja. Tehát ez is a Világmindenség kifejezésére szolgál. A bessenyők a Pártus-birodalomban is előkelő szerepet játszottak, főleg a rómaiak elleni fényes haditetteik révén. Leghiresebb hadvezérük volt a hírneves Pacénus.

Az etruszkok ős-magyar törzse a székely-magyarok leszármazottai voltak, akik történelmük fénykorában a pelazg-palócokkal együttműködve alapitották meg Etruriát és Róma városát. Rovásírásuk azonos volt a székelyekével és isteneik szintén a Nap és az Istenanya (Turan és Terenna) voltak. Lósörényes sisakjuk hasonmását az Urartu-i kulturában is fellelték. É-TUR-A ősmagyar nyelven "A Nap-isten háza" és É-TUR-UR$_5$A "Nap-isten uralta ház v. templom" TURÁN Nap-isten képe a székely címerben még mindig látható. Ezeket tekintetbevéve kétségtelen az, hogy a románok között is léteznek elárjásodott etruszk ivadékok, akik, mint tudjuk, a keresztes-hadjáratok Balkánon ragadt maradékai.

"Ősrégi időkben a magyar törzsből váltak ki a kun, kazár, besenyő, jász stb. törzseink, amelyek azonban annak emlékezetéül,

hogy a magyar törzsből származtak, saját nevükön fölül a "magyar" nevet is mind viselték. E kiválott törzsek egyike volt a kabar is (más nevein kaber, heber, habur, kabil, kabul:) amely mindinkább kecsketenyésztéssel kezdett foglalkozni; lakóhelyéül a hegyes vidékeket kedvelte és szimbolikájában a kecskének jutott ugyanazon szerep, mint a magyarokéban a szarvasnak" (Csodaszarvas 45. old.)

A mai magyarságot alkotó kun, avar, székely, jász, bessenyő, palóc, matyó és kabar néprészeink, népszokásokban és tájszólásban bár valamelyest különböznek egymástól, és északi és keleti rokonnépeink is mindannyian sok évezreddel ezelőtt a Kárpátmedencéből származtak el, nem pedig mi alakultunk ki azok keverékéből. Ugyan ezt bizonyítottam idegenből szerzett forrásadatok alapján az 1984-ben megírt "Magyarok eredete" című munkámban.

Említést kell tennem azokról a néprészeinkről is, akik ma nem vallják magukat magyarnak, akik hajdan a földművelést és városépítést a magyarságtól tanulták meg és velünk együtt éltek-haltak. Ezek legtöbbje, mint a megművelhető völgyekben és síkságokon lakó szerbek és horvátok, a kereszténység által indíttatva, majd az osztrák hatalom által félrevezetve új utakat kerestek.

Azóta mindennél tisztábban bebizonyosodott, hogy ez az elidegenítési hadjárat nem mást mint az összetartó magyarság erejének legyengitését volt hivatva szolgálni.

Arról is van feljegyzés, hogy régen a mai Csehországban "éltek csehek és szlávok"; eszerint tehát a csehek régen nem voltak szlávok. Ezt az is igazolja, hogy a morvák és tótok lakta területeken éppen úgy megtalálhatók az ős-magyar értelemmel biró helységnevek, mint kisebb hazánkban. A kereszténységben felvett szláv nyelv azonban manapság már egyre kevesebb előnnyel jár; a modern világnézet ezzel már leszámolt; úgyhogy mostmár az azelőtt pogánynak bélyegzett magyar nyelvet beszélni is megbecsült dolognak számít.

A magyarság kárára kieszelt ázsiai nomád származás meséjét a már szláv nyelvet beszélő néprészeink haszonkereső politikusai osztrák buzdításra a mult század folyamán az egekig hozsannázták abban a balga hiedelemben, hogy ez az összejátszás számukra majd előnyösebb életfeltételeket, illetve népüknek magasabb életszínvonalat eredményez. Ennyit ért nekünk a kétszínű osztrák együttműködés. Elszakadt néptörzseink ma már keserűen tapasztalhatják, hogy el lettek ámítva: az indo-árja fajt sohasem az igazság érdekli, hanem az anyagi nyereség. Ezért is olyan lélek- és becsületnélküli a mai világ, amilyen. Ez magában hordja azt a követelményt, hogy tekintet nélkül arra, hogy most milyen nyelvet beszélünk, ős-magyar vérű néptörzseink életszínvonalának felemelése érdekében szorosabbra kell hogy zárjuk sorainkat. Határokra való tekintet nélkül be kell vezetni a szabad kereskedelmet, azaz visszaállítani úgy, ahogyan az az osztrák kényuralom előtt már megvolt. Ennek az iránylatnak megvalósításában az itt élő normális gondolkozású horvát és szlovák barátaim is megegyeznek velem. A kereskedelem világnyelvét, az amerikai angolt, már úgyis mindenki beszéli.

A tények alapjai máris le vannak rakva abban az okiratban, amit a Visegrádi négyek szerződésének neveznek. Ennek kibővítésére újabb eshetőségek is mutatkoznak.

Az "Igazságszerető Felkelő Nap", "Turán", vezesse ős-magyar törzseinket az elkövetkezendő évezredben egy a mostaninál boldogabb, igazságosabb jövő felé! A Nap éltető, termékenyítő ereje nélkül, ezt mindenki belátja, semmiféle élet ezen a Földön nem létezhet. Ebben az igazságban legalább csalódás nélkül hihetünk.

Amikor "A magyarok eredete" című munkámat 1984-ben megírtam, még azon a véleményen voltam, hogy: "A magyar nyelv alapja a kőkorszakbeli szubar-magyar földművesek nyelvében gyökeredzik, amihez később, a népvándorlásokkal és elnyomatásokkal, jelentős mennyiségű akkád, asszir, perzsa, ó-indóeurópai, szvideri-ugor és sumer nyelvelemek is adódtak. A nyelv azonban eredeti jellegéből, nyelvtani sajátosságából, vajmi keveset veszített."

Jókai Mór, hazánk egyik legnagyobb írója is ezen a véleményen volt:

"Mellemre tett kezekkel hajlok meg a nagybecsű ethnográfiai adathalmaz, az összehasolító nyelvészet szólajstromai előtt; néma bámulattal tekintek úgy a finn-ugor, mint az ural-altáji és török nyelvcsoportokat megállapító theóriákra, de minderre csak azt mondom: "a magyarok nyelve mindig magyar volt." (Jókai Mór összes művei. Nemzeti kiadás. XCV.k. Utószó Leventéhez).

Volt egy másik erős támaszom Sir John Bowring személyében, aki a mult század nyelvészeti csodája volt, 200 nyelvet értett. Ő így írt:

"A magyar nyelv egyetlen darabból álló terméskő, melyen az idő viharai karcolást sem ejthettek; nem az idők változásától függő kalendárium. Nem szorul senkire ... nem kölcsönöz, nem alkuszik, nem ad-vesz senkitől- Ez a nyelv a nemzeti önállóságnak, a szellemi függetlenségnek legfényesebb emléke."

"Amit a tudósok nem képesek megfejteni, azt mellőzik. Ez a nyelvészetben is így van, ugyanúgy az archaeológiában. Az egyiptomi templomok egyetlen egy terméskőből készített alapzatait sem tudják megmagyarázni. Honnan származik, melyik hegységből termelték ki a csodás tömböt, mi módon szállították, vagy emelték fel egy templom tetejéig?"

"A magyar nyelv eredetisége ennél csodálatosabb tünemény. Aki megfejti, az az isteni titkot fogja boncolni és annak is az első tételét: "Kezdetben vala az Ige ... s az Ige vala az Isten ... s az Isten vala az Ige." (Sir John Bowring, "Poetry of Magyars", 1830)

Senki sem kételkedhet Jókai vagy Bowring őszinteségében; a történelemszemlélet azonban egy meg nem álló folyamat; az ő koruk még nem ismerte a sumer nyelvet. Tiz évvel ezelőtt még magam sem mertem volna arra gondolni, hogy a magas sumer civilizációnak, és akkor nekem különösnek látszó vallási filozófiájuknak bármi kapcsolata is lehetett volna a Kárpát-medence neolitikumával.

Közben Csőke Sándor, Ausztriában élő nyelvész, az összes eurázsiai nyelvek doktora, "A sumer ősnyelvtől a magyar élő nyelvig" című művében bebizonyította, több száz alapszó elemzése útján, hogy az elfogadott hangváltozási szabályokat követve a sumer szavak sokasága a ma beszélt magyar nyelvhez vezet.

"A szumer nyelv nem halt ki, nem tűnt el és nem olvadt be

más nyelvekbe, hanem átesve az évezredek viszontagságain, hangtani változásokon, megmaradt élő nyelvként Európa közepén a szent, az egyetlen és örök magyar nyelvben!" (Csőke Sándor: A sumer ősnyelvtől a magyar élőnyelvig. Turul Kiadó, New York, 1969, 121. old.)

Sorsa tipikus magyar sors lett: Tételét a finn-ugor nyelvészet egyenesen szemtelenségnek nyilvánította, lehurrogta, majd a szőnyeg alatti sötétségbe vetette. Sajnos nálunk ez a bevett módszer.

Én magam nem foglalkoztam a nyelvfejlődés és hangelváltozás szabályaival, mégis, mint a sumer nyelv ismerője, azt mondhatom, hogy a Csőke Sándor által felhozott példák között igenis van sumer-magyar hasonlatosság. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a különböző magyar őstörzseknek mennyi külső behatást - asszír, egyiptomi, iráni, török, mongol, görög, latin, urali - kellett elszenvedni , akkor az ősi sumer/ős-magyar és a mai magyar nyelvek közötti különbség nagyon is elfogadhatónak látszik. Az elvátozás talán a legrosszabbal, a babiloni nyelvzavarral, az ottani nyelvek összekeveredésével kezdődhetett és kínos évezredeken keresztül folytatódhatott, amint még ma is folytatódik. Persze, mit tudna mindehhez hozzászólni az a finn-ugoros történész, aki csak Ananyinóig képes ellátni?

Ismét bevallom, hogy a magyar őstörténelem helyes szemléletében nagy segítségül és biztatásul szolgál nekem Magyar Adorján néprajztudósnak "A Csodaszarvas" című munkája. El nem képzelhető belső ösztönnel meglátta és munkájában meggyőzően kifejtette az évezredekkel ezelőtt Magyarországból kivándorolt palóc, jász, besenyő, hun, avar, kun népeink eredetileg is magyar voltát; azok külföldön kissé elváltozott vallási hiedelmeinek a dunai-magyarokéval való lényegbeni azonosságát. A sajátságos palóc, vagy kun dialektus mégiscsak színtiszta fajú magyart takar.

Felvetődött erre bennem a kérdés, hogy ezek a közös fajú magyar népcsoportok évezredekkel ezelőtt vajon milyen nyelven beszélhettek? Nos, erre, váratlanul, Kiss Lajos "Földrajzi nevek etimológiai szótára" adta meg nekem a választ. Ezt tanulmányozva egyre több lett azoknak a földrajzi neveknek a száma, amelyekben sumer-nyelvű értelmet kezdtem felismerni. Először csak szűkebb hazám, Szabadszállás és Kecskemét vidéke érdekelt, ahol az avarnak gondolt Sákor, Ballószög és Apaj nevekben ismertem rá sumer értelemre. Ismét bevallom, ez téves útra vezetett, mert arra késztetett, hogy az újonnan összeállított sumer-magyar szótáramnak "Avar-magyar szótár" nevet adjak. De a kör bővült, olyannyira hogy a sumer értelmű helységneveink számát most kb. 5,000-re becsülöm.

Amikor ezt a magyar tudományos körökben bemutattam, az elvárható eredmény, síri csend fogadott; még a Magyar Adorján Baráti Kör részéről is. Válaszuk az volt, hogy "közöttünk sajnos nincs sumerologus; különbenis ilyen egy-szótagú szavakból álló nyelv nem létezik". Na, így áll minálunk a tudomány!

Hangulatomat ennek ellenére sem vesztettem el, mert tényleg nagyon kevés a sumer nyelvet ismerő ember ezen a világon. Végülis arra a meggyőződésre jutottam, hogy helységneveink mondanivalójának megértetése utján minden magyart képes lennék megtanítani őseik nyelvére, arra a nyelvre amelyen legtöbb földrajzi és

helységnevünk hozzánk szól.

A mező, a patak, a folyó, a hegyek minden időkben a köznép világához tartoztak, az gondozta és nevezte is el őket.

Őslakos parasztságunkat az Árpád vezetésével hazatért magyar törzsek az avarokkal és a székelyekkel együtt egy új alkotmány keretében egyenrangú polgárokként ismerték el. Már maga a paraszt szó is kifejezi (sumer nyelven) földművelő mivoltukat.

Őslakos földműveseink termőföldjeiket az áradó folyók hozta természetes táplálékkal gazdagították, mely eljárást a Közel-keleten is meghonosították.

Azt találjuk, hogy a "vízár" szót büszkén belefoglalták földrajzi neveikbe. (RA-A = "vízár"). Hadd idézzek Tóth Sándor barátom "Dunai árvizek Szabadszálláson" című tanulmányából:

"A Duna gátak közé szorítását megelőző időben a környező lakosság a folyó rendszeresen ismétlődő áradásait nem tartotta természeti csapásnak. Együtt élt az áradásokkal, s ezek hasznát a maga javára fordította. A fokok elzárásával halas-tavakat hozott létre, a visszavonuló vizek dúsfüvű legelőket, televény szántókat hagytak maguk után, s a főmedret övező galériaerdők vadon növő gyümölcsfái is hasznot hajtottak." (jelentése szerint ezeket az adatokat Andrásfalvi Bertalantól vette: "A Sárköz és a környező Duna-menti területek ősi ártéri gazdálkodása és vízhasználatai a szabályozás előtt", Vízügyi Füzetek 6., Bp., 1973).

A 18. szdban jelentkeztek először a folyószabályozási törekvések, amiből az is következett, hogy a korábbi, "természetes" áradások rendszere megbomlott. Az emelt gátak a lentebbi partszakaszon megnövelték a vízhozamot, ami egyben azzal is járt, hogy a folyó vad áradásai már nem hasznára, hanem kárára voltak az ottélő lakosságnak. Az újabb beavatkozások sem jártak elvárt sikerrel; úgy értesültem, hogy ma a talajvíz szintje sokkal mélyebbre esett, miáltal a hajdan bővizű gémes-kutak jó része kiapadt.

A nádasok és mocsarak, amiket a Kárpát -medence Történelmi Atlaszai oly bőven szemléltetnek, nem cél nélkül léteztek ott; és nem cél nélkül létezett az a sok kis telep sem az árpartokon, amik a térképeken legtöbb esetben talán nincsenek is feltüntetve.

A Bronzkor kezdetéig Európa még gyéren lakott földrész volt, határok nem léteztek, úgyhogy a Dunai-kultúrák nyomait követhetjük fel egészen Hollandiáig. Az ősmagyar földművesek rokonait Mezopotámiában kipusztította az idegen-fajú szomszédok kapzsisága, de Isten kegyelméből a Bronzkor beálltáig Európában szabadon terjeszkedhettek és gyarapodhattak, és Magyarországon túl is élhették az indo-európai beáramlást.

Csodálatos, hogy a kisebb folyóvizek és a mellettük elterülő füves térségek, szállások nevei még ma is megérthetők az ő nyelvükön keresztül. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy hány hódító uralta ezt a területet az évezredeken át, az csak úgy történhetett, hogy jelenlétük és számuk ezen a vidéken mindig tartós és jelentős volt. Birodalmak jöttek és birodalmak eltűntek, ám az egyszerű paraszt mégis túlélte urait és parancsolóit. Ezt nem csak én állítom.

"A magyar paraszt ugyanaz legalább 6,000 év óta". Ezt még csak nem is magyar, hanem John Geipel a hirneves angol embertan kutató állítja. (John Geipel, The Europeans, An ethnological

survey, Longmans, 1969, 205. old.). Talán mondanom sem kell, hogy ez a könyv Magyarországon nem kapott kiadási engedélyt.

Annak az esetleges kifogásnak az elkerülése végett, hogy "de kérem, én sajnos nem értek sumerul",belefoglaltam ebbe a tanulmányba egy nyelvtani összefoglalót is, amely kifejti a sumer (ős-magyar) nyelv nyelvtani alapelveit és hozzásegít földrajzi neveink tökéletes megértéséhez.

Az eredeti példaszövegeknek az a célja, hogy a földrajzi névben szereplő, kiválasztott szónak a tényleges sumer-nyelvbeni használatát bemutassa. Ezek a példák hasznára lesznek továbbá azoknak, akik e nyelvbeni tudásukat tovább kívánják fejleszteni.

Fontosnak tartottam továbbá azt, hogy eredeti sumer szöveggel bizonyítsam szavaim hitelét, mert el akarom kerülni azt a kellemetlenséget, hogy tudatlan, vagy politikai indíttatású személyek ellenem akadékoskodjanak.

Különös fordulata a végzetnek az, hogy éppen az a Mezopotámia meleg vidékeire kb. i.e. 4,500-ban kivándorolt magyar törzs őrizte meg számunkra az ő csodálatos agyagtábláin a mi ősi kárpát-medencei nyelvünket, amelyik éppen műveltsége miatt lett pusztulásra ítélve. Az ő áldozathozataluk a magyar nyelvet nekünk felbecsülhetetlen értékűre emelte és bebizonyította, hogy mi a Kárpát-medencében igenis őslakosok és Európa legelső kultúrnépe vagyunk.

Kezdetben vala az Ige, és az magyar nyelven szólt.

Dudás Rudolf

F O R R Á S M U N K Á K É S R Ö V I D Í T É S E K

An. — Anonymus Gestája, 1150 k./13-14.sz. Kiadva: P. Magistri, qui Anonymus dicitur, Gesta Hungarorum.

AnjouOkm. — Anjou okmánytár. I-VI. Szerkesztette Nagy Imre. Budapest, 1878-1891.- VII. Szerkeszti Tasnádi Nagy Gyula. Budapest, 1920. (A Monumenta Historica sorozatban.)

ArchÉrt. — Archaeologiai Értesítő. Folyóirat. Pest, (később) Budapest. I (1868)-

ÁÚO. — Árpádkori új okmánytár. Közzé teszi Wenzel Gusztáv I-XII. Pest, (később) Budapest, 1860-1874. (A Monumenta Hungariae Historica sorozatban.)

Bakács — Bakács István: Hont vármegye Mohács előtt. Budapest, 1971.

Balogh — CívVil = Balogh István: A civisek világa. (Debrecen néprajza). Budapest, 1973.

BánffyOkl. — Oklevéltár a Tomaj nemzetségbeli losonczy Bánffy család történetéhez. I. Szerkesztette Varjú Elemér. Budapest, 1908. II. Szerkesztette ... Iványi Béla. Budapest, 1928.

Bártfai Szabó: Pest m. = Bártfai Szabó László: Pest megye történetének okleveles emlékei 1002-1599-ig. Budapest, 1938.

Bélay:Már. — Bélay Vilmos: Máramaros megye társadalma és nemzetségei. A megye betelepülésétől a XVIII. század elejéig. Budapest, 1943.

Bertalanffi:Vil. = Bertalanffi Pál: Világnak Két rend-béli rövid ismérete. (...) Nagy-Szombatban, 1757.

CDES. — Codex diplomaticus et epistolaris Slovaciae. I-. Ad edendum praeparavit Richard Marsina. Bratislavae, MCMLXXI

Csánki — Csánki Dezső: Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában. I-III., Budapest, 1890-1913.(A Hunyadiak kora Magyarországon című mű részeként. A IV. kötetet l. Fekete Nagy: Trencsén a.)

DocVal. — Documenta historiam Valachorum in Hungaria illustrantia usque ad annum 1400 p. Christum. Curante Emerico Lukinich et adiuvante Ladislao Gáldi edid-erunt Antonius Fekete Nagy et Ladislaus Makkai. Budapestini, 1941.

Fejérpataky: Kálmán kir. okl. = Fejérpataky László: Kálmán király oklevelei. Budapest, 1892.

FeketeNagy: Trencsén = Fekete Nagy Antal Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában. IV. kötet. Trencsén vármegye. Budapest, 1941. (A Hunyadiak korá Magyarororszagon című mű részeként. Az I-III. és az V. kötetet l. Csánki a.)

Gyárfás. — Gyárfás István: A jász-kúnok története. I-II. Kecskemét, 1870-1873. III. Szolnok, 1883. IV. Budapest 1885.

Györffy — Györffy György: Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza. I-. Budapest, 1963-.
HazaiOkm. — Hazai okmánytár. Codex diplomaticus patrius (később még) Hungaricus. I-VIII. Győrött, (később) Budapest, 1865-1891.
HazOkl. — Hazai oklevéltár 1234-1536. Budapest, 1879.
Hübner: Lex. — Mostani és régi nemzeteket, országokat ... esmertő lexicon, mellyet szerzett Hübner János, ... a' Magyar és Erdély Országi geographiával tökélletesített ... Fejér György. I-V. Pesten, 1816-1817.
Inczefi: Makó — Inczefi Géza: Földrajzi nevek névtudományi vizsgálata (Makó környékének földrajzi nevei alapján) Budapest, 1970.
KárOkl. — A nagy-károlyi gróf Károlyi család oklevéltára. Sajtó alá rendezi Géresi Kálmán. I-V. Budapest, 1882-1897.
Kavuljak — Kavuljak Andrej: Historicky miestopis Oravy. Bratislava, 1955.
Kniezsa:ErdVízn. — Kniezsa István: Erdély víznevei. Kolozsvár,1942
LexLoc. — Magyarország helységeinek 1773-ban készült hivatalos összeírása. (Latinul, franciául és angolul is.) Budapestini, 1920. (Az eredeti kéziratos munka címe: Lexicon universorum Regni Hungariae locorum populosorum etc.)
Melich:HonfMg. — Melich János: A honfoglaláskori Magyarország. Budapest, 1925-1929
Melich:Jegyzetek = Melich János: Jegyzetek néhány felsőmagyarországi vármegye helyneveiről. Budapest, 1911
MonStrig. — Monumenta Ecclesiae Strigoniensis. Ordine chron. disposuit, dissertationibus et notis illustravit Ferdinandus Knauz. Strigonii. I. 1874. II. 1882. III Collegit et edidit Ludovicus Crescens Dedek. 1924.
ÓMOlv. — Jakubovich Emil-Pais Dezső: Ó-magyar olvasókönyv. Pécs. 1929.
Ortvay: EgyhFöldl. = Ortvay Tivadar: Magyarország egyházi földleírása a XIV. század elején a pápai tizedjegyzékek alapján feltüntetve. Első fele. Második fele (Folyamatos lapszámozással.). Budapest, 1891-1892.
Pesty — Pesty Frigyes 1864-1865. évi helynévgyüjteménye. Hatvannyolc kötet az Országos Széchényi Könyvtár kézirattárában.
PRT. — A pannonhalmi Szent-Benedek-rend története. Szerkeszti Erdélyi László, (később) Sörös Pongrác. I-V, VII-XII., Budapest, 1902-1912. VI/1-2. Budapest, 1916.
RDES. — Regesta diplomatica nec non epistolaria Slovaciae. I.-. Bratislavae, 1980-.
Reuter: Baranya = Reuter Camillo: Történeti adatok az Árpádkori Baranya megye növényföldrajzához. (Budapest, 1963.
Suciu — Suciu, Coriolan: Dictionar istoric al localitatilor din Transilvania. I-II. București, 1967-1968.

SzabSzatm. — Mező András-Német Péter: Szabolcs-Szatmár megye történeti-etimológiai helységnévtára. Nyiregyháza, 1972.
SzékOkl. — Székely oklevéltár. I-VII. Szrkesztette Szabó Károly, (később) Szádeczky Lajos, Kolozsvár, 1872-1898 .
SztárayOkl. — A nagymihályi és sztárai gróf Sztáray család oklevéltára. I-II. Szerkeszti Nagy Gyula. Budapest, 1887-1880:
Sztp. KritJ. — Szentpétery Imre: Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke. Budapest. I. 1923.II/1. 1943.II/2-3. Szerkesztette Borsa Iván. 1961.II/4. Szerkesztette Borsa Iván,1987.
UrkBurg. — Urkunden des Burgenlandes und der angrenzenden Gebiete der Komitate Wieselburg, Ödenburg und Eisenburg. I. Bearbeitet von Hans Wagner. Graz-Köln, 1965. II. Bearbeitet von Irmtraut Lindeck-Pozza. Wien-Köln-Graz, 1979. IV. Bearbeitet von Irmtraut Lindeck-Pozza, Wien-Köln-Graz. 1985.
VárReg. — Ritvs explorandae veritatis ... Colosuarij, 1550. Az időrendbe szedett váradi tüzespróba-lajstrom az 1550-iki kiadás hű másával együtt. Karácsonyi János és Borovszky Samu közreműködésével kiadja a váradi káptalan. Budapest, 1903.
VMFN. — Vas megye földrajzi nevei. Bárdosi János vezetésével gyüjtötték a Vas megyei pedagógusok és más önkéntes munkatársak. Tudományos tanácsadó: Végh József és Balogh Lajos. Szombathely, 1982.
VSOS. — Vlastivedny slovník obci na Slovensku. I-III. Bratislava, 1977-1978.
ZalaOkl. — Zala vármegye története. Oklevéltár. Szerkesztik Nagy Imre, Véghely Dezső és Nagy Gyula. I-II. Budapest, 1886-1890.
ZichyOkm. — A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idősb ágának okmánytára. I-XII. Pesten, (később) Budapest, 1871-1931.
ZsigmOkl. — Zsigmondkori oklevéltár. I. (1387-1399); II/1. (1400-1406); II/2. (1407-1410). Összeállította Mályusz Elemér, Budapest, 1951-1958.

M A G Y A R Á Z A T

Helységneveink legősibbjei a székely-hun rovásírásból lettek átültetve a keresztény éra római betűire. Az ez által felmerülő nehézség azonban a rovásírás syllabikus és konsonantikus mivoltának ismeretében magától megoldódik. Az értelem végső megoldása pedig a sumer-ősmagyar nyelv segiségével történik.

Rovásírásunkban a mássalhangzók rendszerint nem állnak önmagukban, hanem egy magánhangzó is hozzájuk kötődik. Lásd a Nikolsburgi hun rovásírás alphabetjét.

A "T" gyakran "TI" vagy "TE"-nek, a "K" pl. viszont "KI" és "KE"-nek is olvasható. A Teleghdi-féle á-b-c-ről a szövegben még lesz szó.

Meglepőnek találtam azt, hogy helységneveink esetében a "TH" dupla hangzó mindenegyes esetben kizárólag a nemzetközileg klaszszifikált TU_6 = "varázs" (magic) (Labat. 16) szó jelölésére szolgál.

A "CH" dupla hangzó viszont, ahogy a latin kódexekből kitűnik, a birtokos névmás jelölésére szolgál és a magyar "CSU" (sumer ŠU) szót képviseli. Ennek a ténynek a valóságára később, a szövegek tanulmányozása során, magunktól is rájövünk.

Az ősi helységneveknek előttünk megjelenő formájából, mint amilyen például "BORZEURCHEWK", következik, hogy kellett legyenek "Rovásírásos Kódexek", vagy okiratok, ahonnan ezek a nevek ilyen formában hozzánk átjöttek. Vagy ha más nem, a hatóságok birtokában biztosan voltak rovásírással írt helységneveket tartalmazó adófizetési listák vagy egyházi-adó elszámolások.

A hun rovásírás legtöbb esetben kéthangú betűjelei egy már haladottabb írásrendszert képviselnek, amelyek képesek úgy az ősi sumer, mint a ma beszélt magyar nyelv hangjait is tökéletesen kifejezni.

Nyilvánvaló az is, hogy amikor elérkezett az idő a magyar nyelv hangjainak latin betűkre való átírására, az átírók, amikor határozniuk kellett arról, hogy hogyan fejezzék ki az A,Á,CS,GY, LY,O,Ó,NY,SZ,TY és ZS betük hangértékét a rendelkezésükre álló elégtelen latin betűk segítségével, azt csak önkényes kiválasztás útján tehették, sok esetben hangokat kihagyva, vagy nekik helytelen értéket adva.

Mégis, a helységnevek megszerkesztésében egy bizonyosfokú rendszeresség észlelhető, ami elösegíti a nevek és szavak értelmének kellő meghatározását. Segít, elsősorban, a sumer mondatot szabályozó szórend szigorú betartása. Másodsorban, a modern sumer szótárak figyelemreméltó pontosságot követnek a magánhangzók hosszúságának a jelölésében. Például a "Gádoros" helységnév 1456-ban, mintegy 500 évvel ezelőtt a forrásokban rövid "a"-val (Gadoros) íródott; jóllehet a sumer szótár és a ma beszélt nyelv egy hosszú "á" magánhangzót kívánnak, melyek szerint érthetővé lenne, hogy a "GÁ" = "ház" szót kell választani, nem pedig "GA"-t, ami viszont "tej"-et jelent.

Amint már Magyar Adorján is rámutatott, ősnyelvünkben a melléknév mindig a főnév után következett, ezen oknál fogva a mondatot mintegy 'hátulról-előre' kell elolvasni. A mi példánkban

tehát GÁ-DURU-Š(U) "erős szállás háza"; mai fejjel "háza a szállás erősnek". A magyarhoz hasonlóan a sumerben is megvolt az az idegenek számára érthetetlen tünemény, hogy a birtokos eset kifejezésére sokszor nem szükséges semmiféle jel. Nem mondjuk, hogy "erős szállásnak a háza", vagyis GÁ-DURU-ŠU-KE$_4$, mert ez már a mondat szellemében amúgy is benne van.
Különben, nem látok semmi rendellenességet a 'hátulról-előre' való olvasásban, mert rovásunkat is jobbról balra vetettük a pálcára. Tehát, bárhogyan is lett a Gádoros helységnév 500 évvel ezelőtt latin betűkkel leírva, sumer szótárunk - a ma beszélt magyar nyelvtől támogatva - meggyőz bennünket afelől, hogy az "a" magánhangzó a "Gádoros" névben egy hosszú "á" kell hogy legyen.

Ugyanez a szabály illeti a többi magánhangzót is. Ennél fogva az itt tárgyalt földrajzi neveket egy hiteles sumer szótár nélkül helyesen olvasni és megérteni nem lehet. Egy ilyen szótár az ősi "U" hangzónak "O"-ra változását is hűen szemlélteti. Például A-PU-NÚ a mai magyar nyelvben APONY lett. Jelentése: "Fenséges kúti viz"

A sumer-magyar (szemere ?) ősnyelv egyike a legtömörebb valaha is ismert nyelveknek; ennél fogva sokan talán megborzadnak egy hét-szótagú helységnév láttán, ahol mindenegyes szótag egy külön szót képvisel. Például: ḪE-E-RE-N(È)-Š(U)-É-NÚ "Ház nagy erejű árpartjának vagyona" (ḪE = "vagyon, bőség", E = "part", RE = "ár", NÈ = "erő", ŠU = "erős", É = "ház v. templom". Habár a zárójelbe tett hangzók már elvesztek, lekoptak, itt minden egyes betűnek jelentősége van, a mondat megértéséhez mindegyik fontos. Ez még jobban feltűnik, ha pl. idézzük az angol "Wrought" szót, amit kb. "rót"-nak ejtenek; a többi négy betű felesleges. Egy másik nyakatekert dolog a jól ismert német "sch". Sajnos nálunk a központilag "szakemberek" által irányított oktatás titkolt érdekből kifolyólag szigorúan elzárja a magyar értelmiséget az ősi sumer-magyar nyelv felismerésétől, így hát nem lehet csodálkozni egyes, amúgy becsületes magyar ember azon kijelentésén, hogy "egy ilyen egy-szótagú szavakból álló nyelv nics is". Amellett a sumerben is vannak összetett szavak jócskán.

A szabad eszmecsere hiányának megvilágítására szolgáljon a velem történt következő eset. 1993 októberében az MDF "AlO" klubjában előadást tartottam a Svájci Magyar Történelmi Társaság gyűlésén a magyar földrajzi nevek eredetéről. Kifejtettem nézetemet, hogy helységneveink többségét attól a még sumer-ősmagyar nyelvünket ismerő őslakosságtól örököltük, akiket a Honfoglaló magyarok a Kárpát-medencében találtak és akiket bele is vontak Pusztaszeren az államalapításba.

Beszédem nem volt előre betervezve, csak azért szólaltattak meg, mert a betervezett előadó nem jelent meg, így hát kíváncsiságból akarták tudni, hogy mit tud nekik egy, a Csendes-Óceán partjáról érkezett látogató mondani? Kötetlenül, előkészületlenül beszéltem.

Hallgatóságomban már a sumer szó említése is meghökkenést okozott. (Legtöbbjük környékbeli volt.) Egyikük sem ismerte az említett nyelvet, és nem is tudtak senkiről, aki ismerné. Szóba került az Eötvös Lóránt Tudomány Egyetem Ókori Nyelvek Tanszékének közismert tanára. Nevek említése nélkül mondom, hogy őtőle sumer ékírásos tábla lefordításáról nem hallottam, tehát annak a

nyelvnek nem lehet mestere. (Tudni szeretném, ha tévednék). Kérdésemre, hogy ez hogyan lehet, az egyik svájci vezető tag azt válaszolta, hogy az ő szükségleteinek az asszír nyelv is megfelel. Most nem tudom minek vegyem ezt a választ: szarkasztikusnak-e, tudatlanságnak-e, vagy mind a kettőnek. Arra is figyelmeztettek, hogy "sumer etymologizálással ne foglalkozzak, mert a kathedrán ülő krokodilusok megesznek". Megnyugattam őket, hogy ezúttal a foguk bele fog törni. Nem volt módomban hallgatóságom inteligencia-fokát felmérni, de felteszem, hogy a megadott válaszok kifejezik az általános berögzített álláspontot.

Közös tudományos alap hiányában eszmecseréről, vagy vitáról lehetőség sajnos nem lehetett. Mindazonáltal kifejtettem előttük azt, hogy a Mezopotámiában újra felfedezett sumer ékírásos táblák nyelvéről Lenormant, Oppert és Deimel világhíres nyelvészek megállapították, hogy az a magyar nyelvvel rokon. Magyarországon kívül ezt már minden inteligens ember tudja és elfogadja.

Beszéltem arról is, hogy az őshonos magyar parasztság java része John Geipel antropológus szerint az "A" vércsoportba tartozik, amit újabban a marker-gének tanulmányozása útján Hideo Matsumoto Osakai egyetemi tanár is megerősített. Az ő táblázatát Kiszely István antropológusunk "Honnan jöttünk?" című művében találtam. Észrevettem azt is, hogy az "A" vércsoportot jellemző gének, bár sokkal kisebb mértékben, a mai Irak területén is megtalálhatók. Törökország sajnos még nincs a táblázatában. Ismét nem akarok személyeket néven nevezni, de egyik híres embertani kutatónk, nekem adott interjújában kijelentette, hogy bár őt Geipellel kapcsolatban ne említsem, "az "A" vércsoport Turáni népek között fordul elő". Mi ez, ha nem Geipel és Matsumoto felfedezésének hallgatólagos elismerése?

Ezután, a svájciak kérésére felírtam egy fali táblára azoknak a helységneveinknek a sumer nyelvből magyarázható jelentését, amik éppen eszembe jutottak.

A "Balaton" névre is sor került: BAL-A-TIN "Az élet vizének birodalma". /1055: "balatin", "Ó Magyar Olvasmány". 19/ (Kiss Lajos, "Földrajzi nevek etymologiai szótára", Akadémia Kiadó, Bp., 1988, 148. old.). Tehát ezt a nevet i.u. 1055-ben még "balatin"-nak írták. Ékírásban: 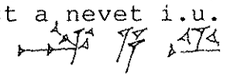

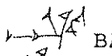 BAL "birodalom, uradalom" (Labat 9). A "víz" (L. 579).

TIN, TI, TIL "élet" (L.465)

Hogy miért lett a "Balatin"-ből "Balaton" azt a Kereszténységre való áttérésünkben kell keresnünk. A sumer nyelv erre kielégítően megadja a választ: a "TI" "élet" szót, még az Árpádok korában, valakik, akik akkor még értették az őslakosság nyelvét, a 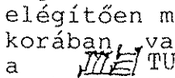 TUN "mély" szóra változtatták. Igy lett belőle 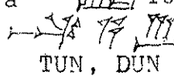 BAL-A-TUN "a mély viz birodalma".

TUN, DUN "mély; gyomor" (L.595).

A BALATIN formát 15. szdbani latin szövegekben még mindig fellelhetjük; pl.: "Arach iuxta Balatinum"
Csánki 3:29.

Hogy ezt miért tették, az is nyilvánvaló: "Az élet vizének birodalma" elnevezés benne gyökerezett a Kereszténység előtti vallás filozófiájában, - tehát elvetendő, "pogány" lett; Tonuzóba, Baksa és más Mágusokkal együtt pusztulásra lett ítélve.

Úgy véltem, hogy ez volt a Balaton nevének első eltudálékozása.

Egy újabb keletű, de éppoly sajnálatos tapasztalatom egy itteni, kanadai-magyar, nyelvszakos tanárnővel történt. Bátorkodtam megkérdezni tőle, hogy hátha járatos a sumer nyelvben is. Magabiztosan azt válaszolta, hogy ismeri az ural-altáji nyelvek etymológiáját, modern nyelvészeti szakképzéssel rendelkezik, de "a sumerrel nem foglalkozik, mert aki azt teszi az 'dilettáns'". "Magyarul 'kontárkodó'" - helyesbítettem én. "Hát igen" - válaszolta.

"Az U.S.A. Egyetemein van öt fakultás, ahol még mindig több tízezer meg nem fejtett ékírásos tábla megfejtésével foglalkoznak" - mondom én. Ezekre már nem merte ráfogni hogy 'dilettánsok'. Talán nem is kell hozzátennem, hogy magyarországi képzettsége van.

Meg merészkedtem tőle kérdezni: "Tudja-e hogy mit jelent a 'Balaton' név?" Erre hetykén kijelentette, hogy: "a Balaton szó szláv eredetű, mert "blatno" azon a nyelven "mocsaras"-t jelent".

Ettől a kijelentéstől, megvallom, egészen megtántorodtam.

"Uram Isten, - hogy lehetne az már szláv!? Ha ismerné a sumer nyelvet, akkor nem jutna ilyen hamis következtetéshez!"

"Már pedig az úgy van!" - válaszolta.

Ilyen munkát végzett - és azt gyanítom, még mindig is végez- a tanárnövendékeken a Magyar Tudományos Akadémia.

Még sajnálnivalóbb a szegény Balaton. Egy sumerológiai tanszék felállítása egyik legégetőbb problémánk.

A "Tapolca" nevet a 15. szd.-ban még "Topulza" formában írták. (1182-4/1418: Topulza: Sztp. KritJ. 1:45).

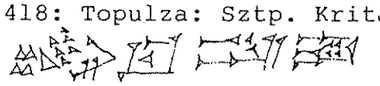

TO_5 - PÚ - (Í)L - ZÀ

"Fürdő magasztos forrás mellett"

PÚ, TÚL "forrás, kút, gödör, vályú, árok" (L.511)
IL (=ÍL) "magas, magasztos" (L.205)
ZÀ, ZÈ "mellett, oldal" (L.338a).

A fentiekből következik az az eshetőség, hogy "TA"-val kezdődő helységneveink, hacsaknem más szavaknak a részei, a sumer TU_5= "fürdő" szónak a leszármazottai. Kiss Lajos szótárában legalább tizenöt ilyent találunk; több mint felét Szlovákiában. Érdekesség, hogy a "Tapoly"-t, az Ondava jobboldali mellékfolyóját a szlovákok ma "Topla"-nak hívják, ami az ő nyelvükön "Meleg"-et jelent; pedig az igazság az, hogy ennek a pataknak a vize jég hideg.

Nyilvánvaló az is, hogy "tó" szavunk is megmaradt változatlanul, bár a látszat ellenére:"összetett-szó".

TU_5-Ú = TO_5-Ó = TÓ : "mezei fürdő"

Helységneveinkben a "PU" (l. Topulza) "forráskút" legtisztábban jelenik meg "PULA" veszprémmegyei községünk nevében:

PU-LA "Gazdag forráskút" (LA "gazdagság, bőség, gazdag" (L.55)

PU szóval kezdődő helységnevünk is van szép számmal.

Helytelen az a feltevés, hogy itt helységneveink szóbontásáról van szó ; - itt nem bontunk semmit: itt mindenegyes szótag egy külön szót képvisel és a szavak egymásutánja jól érthető mondatot formál. Természetesen a sumernek is van összetett szava bőven, amiket a phonetikai nyelv helyes visszaadása végett ismerni kell. Pl.: egy "szóbontó", ha a PULA nevet PUL-A-ra próbálná bontogatni, tudatlanságát egyből elárulná. Hosszú idő, talán 10-20 évi gyakorlat is kell a sumer nyelv hangzás általi helyes megértéséhez.

Az itt bennfoglalt földrajzi nevek tudomásunkra hozzák őslakóinknak földjük minden alakulata iránt tanusított mély tiszteletét; különösképpen a folyókban, erdőkben, hegyekben, mezőkben, árvizekben, forrásokban és termőföldekben rejlő varázserőt, amik életük folyását tőlük függetlenül befolyásolták; továbbá egy mély tiszteletet isteneik iránt.

Ősnyelvünk helységneveink tükrében

Az előző oldalakon bemutatott: — BAL "birodalom" szó még több más helységnevünkben is fő szerepet játszik. Ilyenek: Ballószög, Kecskeméttől délnyugatra.

BAL-Ú-SUG (olv. SZUG) "Nádasok birodalma". Ú-SUG "nádas, ingovány" (L.522)

Magyarul is szugos, süppedékeny terület; de nagyobbára nádasok uralják.

Balony, 1264-ben "Balon", Györffy 2:5. Helység Dunaszerdahelytől (Dunajská Streda) dél-délkeletre. Szlovák neve: Balon.

BAL- UN "Úri uradalom". UN,U "úr" (L411). UN-GAL "király", szószerint "nagy úr"; ugyanúgy mint LU-GAL "nagy ember"

Báldovin, 1525-ben "Baldowin", Csánki: Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában. Helység Erdélyben, Körösbányától (Baia de Criş) északra. Rom.: Baldovin'

BAL- DU_{10} - Ú - ÍN "Szénamező jó uradalma". ÍN "széna, len, kender" (L.148). DU_{10} "jó" (L.396).
Jegyezzük meg, hogy W = Ú: "mezőföld".

Baldóc, 1773-ban "Baldocz", LexLoc.233, 1293-ban "Bald", comiti de Scepes, Mon Strig.

BAL - DU_{10} - Ú - ZÈ "Jó uradalom a mező mellett"; ZÈ, ZÀ: "mellék, oldal, mellett" (L.33)

Balotafalu, 1427-ben "Balatha-falwa", Csánki 1 471; Helység Erdélyben a Szamos mellett, Szinérváraljától (Seini) délkeletre. Román neve: Aciua.

BAL - A - TU_6 - A "Varázsos víz birodalma". TU_6, MU_7 : "varázs, megidézni, ráolvasni" (L.16)

Balsa, 1291-1381 "Balsa", SzabSzatm. 32. Helység Szabolcs-Szatmár megyében Rakamztól északkeletre.
Balsa, 1407 "Balsa", ZsigmOkl. 2/2:31. Helység Erdélyben Szászvárostól (Orăştie) észak-északnyugatra. Rom.: Balşa.

BAL - $ŠA_6$ "Jó uradalom"; $ŠA_6$, ŠAG, SÌG "jó, kedvező" (L.356)
KÌ-ŠAG-GA = "kedvezően".

Baláca, 1271: "Balacha", Á.U.O. 3.269. Puszta Nemesvámos és Veszprémfajsz között.

BAL - Á - Š(U) - A "A véderő uradalma"; Á "erő, kar, szárny külső" (L.334), ŠU "kéz, munka, fogás, védeni" (L.354) -A :birt. rag pl. LUGAL-KALAM-MA "A haza királya" v.

GIŠ-ḪAR-AN-KI-A "Az ég és föld tervrajza"
Ennél a helységnévnél a "CH" hang "C"-vé lágyult; de ez a lágyulás nem történik meg pl.a "Szencs" és több más nevekben.

Bálvány, 1001: "Baluanis", PRT. 1:590. 956 m. magas hegy a Bükkben.

BAL-U - Á - AN "A hatalmas Isten köve". ^{za}BAL "egy kőzet fajta" (L.9)

Ballagi-tó, 1359: "Balak", TudÉrt. 22.sz. 12 (Nyelvtudományi Értesítő. Értekezletek. Sorozat. Bp- 1.sz. 1953)
Szegedhez tartozó határrész Alsóvárostól délnyugatra.

BAL - A - K(E)$_4$ "Víz birodalma". -KE$_4$, -KI$_4$ -KA: birt. ragok (L.233)
Tulajdonképpen már a "tó", TU$_5$ is kifejezné a "Víz birodalma" fogalmat.

Sákor: egy Solttól délre elterülő nagykiterjedésű zsombékos kaszáló. (Ha még eddig ki nem száradt). Ez a kaszáló már nem került bele a "Földrajzi nevek etimologiai szótárába".

ŠA$_5$ - A - KUR "Rossz kaszáló", ŠA$_5$-A "kaszáló, vágott növény" (L.97); KUR "rossz" (L.60).

Láttuk azt, hogy "Baláca" pusztánk nevét az Árpádkorban "Balacha" formában írták. De hogy "Balácá"-nak ejtették azt nagyon kétlem, mert régi helység- és családi-neveinkben a "ch" kettős hangzót mindig "cs"-nek ejtették, sőt nagyon sok esetben még ma is ugyanúgy ejtjük. Tüzetesebb tanulmányozás azt is kideríti, hogy ehhez a "ch" hanghoz eredetileg egy nagyon rövid, alig hallható "u" magánhangzó is csatlakozott. A kettő együtt "csu"-nak hangzott; mint pl. "csutak" szavunkban. Ezt az "-u" hangvégződést ma sok esetben elhagyjuk, de néha hallatjuk. Tehát "Baláca" az Árpádkorban még "Balácsa"-nak hangzott, és még jóval azelőtt bizonyosan "Balácsua"-nak.

Ezt a "c -cs- csu" ingadozást (és a "csu"-nak "cso"-ra változását) számos nagyon régi helység- és családi-nevünknél megfigyelhetjük. Végezetül az is kiderül, hogy ez a "-csu" (vagy csak

"-cs") megfelel a sumer ŠU szónak, vagy helyhatározó ragnak: ami a sumer nyelv egyik kulcs szava. Jelentései: -hoz, ért, kéz, erő, fogás, védelem, fog, kezel, munka". Ezenfelül sok más összetett szónak is része. Nem olyan bonyolult a használata, mint ahogy első látásra tűnik; a mondat értelme maga mutatja, hogy melyik fogalomról van szó. Lássunk egy pár példát:

ŠU - GÁN - BI - RA "Azon rét megvédésére" (Meszilim király)
(GÁN = KÁN)

NAM - TI - LA - NI - ŠU "Életéért" (Lugalzaggiszi)

ḪAR - ŠU "Adóként" (Éannatum király)

KI - UR - ZU - ŠU - GIN - NA "Városodhoz menj!"

giš NÁD - ŠU " Az ágyra"

ŠU - BAR "Szabad, megszabadít"
A -ŠU ragnak testvére a -ŠE, amit majdnem ugyanúgy írnak, de egy függőleges éket tesznek elébe: "-hoz, -ra, -ig" pl.

NÍM - RU - KI - ŠE "Nimród városához". Ezt a -ŠE ragot néha megfordítják. így: -EŠ, pl.

ŠIR - KU - GÁ - KE$_4$- EŠ

"Az én szent énekemre". Mégis, az -EŠ legtöbb esetben többes sz. 3.-ik személyű igeképző rag. Pl.:

ŠIR - RE - EŠ "ők énekelnek".
Mielőtt az igeképzés módozataiba méllyednénk térjünk vissza a "ch" hangzónak régi helységneveinkbeni alkalmazásaihoz.

Becse, 1238-ban még "Bechey", Györffy 1:214. Ortvay: EgyhFöldl. 1:431-nél úgy véli, hogy "Bechey egy víz". A gondolat helyes, mert vízről is van szó benne.

BECH-

BECH - E - Í$_7$ "Folyó-parti vár". "becs, bács, bécs, pécs = 'vár', besenyő szóval" (Csodaszarvas 276. old.) (forrását nem közli). E "part" (L.308) ; ÍD, Í$_7$ "folyó, kanális, árok" (L.579)

Balaton-arács, 1492: "Araach iuxta Balatinum" (a "BAL-A-TIN formát még a 15. szdban is megtűrték); Csánki 3:29. 1954-ben Balatonfüredhez csatolt település.

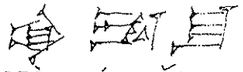

ARÀ - Á - Š(U) "kézi erő malma". ARÀ "őrölni, finom liszt" É-ARÀ "malom" (L401); lúÀR, lúARÀ "molnár".

Baracs, 1121: "Boroch", VárReg. 104 (Titvs explorandae veritatis Colosuary, 1555) (Váradi tüzespróba lajstrom). Helység Fejér-vármegyében, Dunaujvárostól délre.
Azt tudjuk, hogy a BUR sumer szó BOR-ra változott, így:

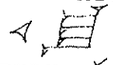

BURU- Š(U) "Kézi kút" v. "Védett kút"; BURU "kút, forrás" (L.411)

Batarcs, 1319: "Batharch", ZsigmOkl. 1:164. Helység a Nagy-Alföld peremén Szatmárnémetitől (Satu Mare) észak északkeletre Rom.: Bătarci.

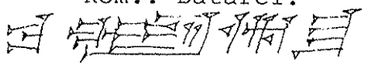

BA - TU_6 - AR - Š(U) "Nagyon ragyogó varázs ajándéka"; AR "ragyogni, fényleni, fény, mutatkozni" (L.451) "Nagyon ragyogó varázs" valószínűleg "Délibáb". Őseink Magyarország földjét csodásnak (varázsosnak) tartották. Amint már említettem a "th" kizárólag a TU_6 melléknév kifejezésére, semmi másra nem szolgál.

Barancs, 1332-7: "Baranch", Csánki 1:341. Helység Kelet-Felvidéken Tőketerebestől (Trebišov) délre. Szlov.: Zemplínsky Branč.

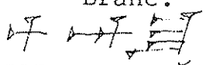

BAR - AN - Š(U) "Ég védte oldal"; BAR "oldal, mellék, derék" (L.74) ; AN "ég, menny", "az ég Istene" (L.13).

Badacsony, 1263/16. szd.: "Bodochun, sancti Emerici", Mályusz-Eml. 163. 438 m. magas hegy a Balaton-felvidéken.

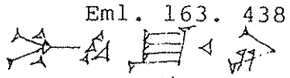

BU - DU_{10}-ŠU-U-NI "Az Úr hatalmának jóságos fénye"; BU "ragyog, fúj, lélekzik" (L.371), DU_{10} "jó, jóságos, csodálatos" (L.396)

Balaton-szárszó, 1229: "Zarazozou", PRT. 1695. Helység Siófoktól nyugat-délnyugatra.

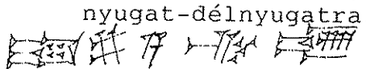

ZÀ -ÁR - A - ZI - UZÚ "A csodás élet vizének hírneves melléke",: ÁR "hírnév" pl.

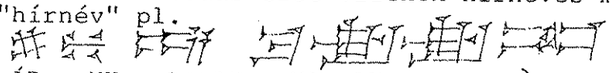

ÁR - MU - KALAM - MA AKA-AKA - DÈ
"Hogy hírnevem a hazában kultiváltassék" (Šulgi)
A-ZI = A-TI(N) "az élet vize"; UZÚ, AZU "csoda, varázs, varázsló" (L.181); NAM-AZU "varázslat, varázslás" USBAR "sógor" (ugyanaz a jel mint UZÚ)

Balazsér, 1323: "Balasey", Györffy 1 529. Helység Kárpátalján Beregszásztól (Beregovo) észak-északnyugatra. Ukr.: Kuzmino.

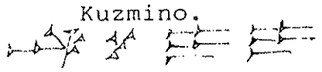

BALA - ŠE - I-I "Dícsért gabona birodalma"; ŠE "gabona, árpa" (L.367); I "tisztelni, dicsőíteni, tisztelet, fenkölt, magasztos, tisztelendő, panasz" (L.142), pl.

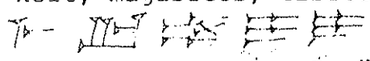

ME - UR - ḪE - I - I "Dicsőítsen téged !"

Bakonya, 1241/1350/1404: "Bakonya", Györffy 1:276. Helység Pécstől nyugatra.

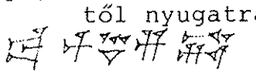

BA - KUN - IA_4 "Kő berek ajándéka"; BA "ajándék, adni, felajánlani" (L.5) ; KUN "berek, liget, farok" (L.77); KUN-SAG-GA "szent berek"; ZÁ, IA_4, NA_4, I_4 "kő" (L.229)

Bajmok, 1462: "Baymok", Csánki 1:679. Helység Bácskában, Szabadkától (Subotica) délnyugatra.

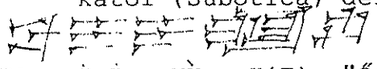

BA - I-I - MÙ - $K(E)_4$ "Őrlés (malom) megbecsült ajándéka" MÙ , MA "Őrölni, darálni" (L.33); $-KE_4$: birt. rag.

Barnag, 1233: "Barlag", Csánki 3:220. Helység Balatonfüredtől nyugat-északnyugatra.

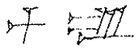

BAR - LAG "Tiszta oldal" pl.: KUR Dilmun EL-ÁM KUR Dilmun LAG-LAG - GA - ÁM "Dilmun hegye fenkölt, Dilmun hegye tiszta" (Epic of Paradise, Langdon, Obv. 6)

Barót, 1300/1388: "Baruth", Györffy 1:619. Helység Erdélyben Sepsiszentgyörgytől észak-északnyugatra (Sfintu Gheorghe). Rom.: Baraolt.

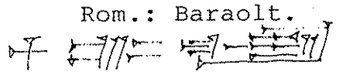

BAR - Ú - TU_6 "Varázsos mező oldala"

Barsa, 1216/1550: "Bursa", VárReg. 244. Csökmőhöz tartozó határrész.

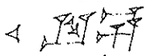

BUR - $ŠA_6$ "Jó forráskút"; $ŠA_6$, $ŠAG_5$, SIG_6 "jó, kedvező, szerencsés, kegyes" (L.356)

Bart, 1223: "Buruth", MonStrig. 1:241. Helység a Felvidéken, Párkánytól (Sturovo) észak-északnyugatra. Szlov.: Bruty'.

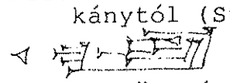

BURU-TU_6 "Varázsos forráskút".

Baranya, 1215/1363: "C-n de Baranya", Györffy 1:279. Vármegye a Duna és Dráva folyók összefolyásánál.

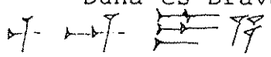

BAR - AN - İA "A jó Ég melléke"; İA "jó, tisztelt, dicső" (L.142)

Bardóc, 1332-71: "villa Bardach", Ortvay:Egyh.Földl. 2:638. Helység Erdélyben, Székelyudvarhelytől (odorheiu Secuiesc) délkeletre. Rom.: Braduț'.

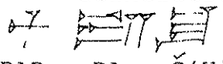

BAR - DA - Š(U) "Hatalomáltal védett oldal" ; DA "erő, hatalom, tehetség" (Delitsch 130).

Baresd, 1444: "Baresth", Csánki 5:74. Helység Erdélyben, Hátszegtől (Hațeg) délre. Rom.: Bărăstii Hațegului.

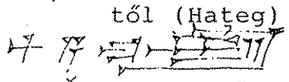

BAR - $EŠ_{10}$ - TU_6 "Varázsos víz oldala" ; A, E_4, $EŠ_{10}$ "víz" (1.578)

A különféle ékjelekkel írt, de azonos hangzású, más-más értelmű szavaknak a nyelvészek sorszámot adtak, úgyhogy pl. a TU hangzónak 15 féle jelentése is lehetséges. A leggyakoribbak:

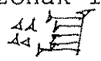

TU, TUD, TU-UD "szülni, teremteni" (L.5), pl.:

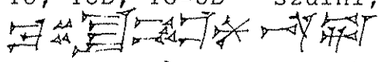

BA-TU-UD-DÈ-EN-NA-TA "születésed óta"

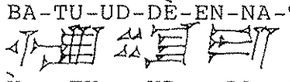

Ù - TU - UD - DA "szülött, utód" (L.8). Ez is ős-magyar-sumer szavunk.

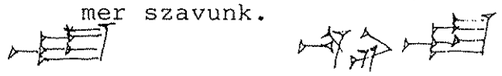

TU, TUR "betérni". NA-Nİ-TU "belépett hozzá"

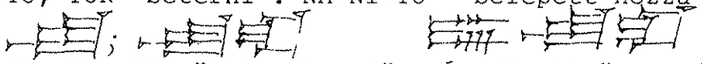

TU, TUR-RA "beteg lenni". LÚ- TU- RA "megszállott ember", "lator". Egy másik ős-magyar szavunk, ami tisztán megmaradt.

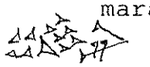

TU_5 "megfürödni, fürdő"

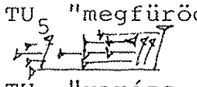

TU_6 "varázs, csoda, igézni, ráolvasni"

TU_{15} "irány, Kelet, szél"; IM-DUGUD "szélvihar". Mindenesetre a mondat szerkezete rávezet arra, hogy melyik a választandó szó. Pl.: A-A-NI EN-KI-RA É-A BA-ŠI-IN-TU "Apjának Enki istennek házába bement".

Battyán, 1332: "Bathian", Csánki 1:342. Helység a Felvidéken Királyhelmectől (Kral'ovsky) kelet-északkeletre. Szlov.: Bot' any.

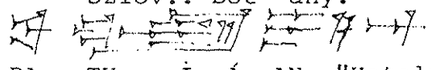

BA - TU_6 - İ- Á- AN "Hatalmas jó varázs ajándéka" ; Á "erő, hatalom" (L.334)

Bátaszék, 1627: "Batha-Szek", Pesty, Tolna 1:294 és 1931 "Zek" (Pesty Frigyes, 1864-1865. évi helysénév-gyüjteménye. Az Országos Széchényi Könyvtár őrzi. Helység Szekszárdtól délre.

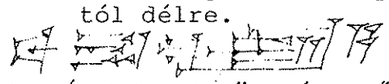

BA- Á- TU_6 - A "Varázserő ajándéka"

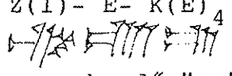

Z(I)- É- K(E)$_4$ "Ház (templom) menedéke". Az "sz" betűket régen majdnem kivétel nélkül "z" betű képviselte. Számos helységnevünkben egy szókezdő "sz" a sumer ZI "menhely" fogalmát takarja. Ennek bizonyítékát Sulgi király himnuszának 35. sorában találjuk:

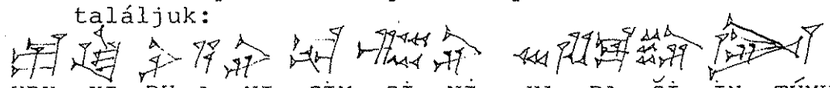

URU- KI- DU-A- NI- GİM Zİ- Nİ ḪA- BA- Šİ- İN- TÚMU "Mint egy jól-épített városban (a vándor) ott menhelyét (ZİNİ) meglelheti". Innen ered ZİN "szín" szavunk; szószerint: "széna-menedék" (İN "széna", L.148). Egy olyan nyitott félszer, amelynek széna vagy szalma teteje van.

Ezzel kapcsolatos a "székely" név is.

Székely, 1284: "Zekul", ZichyOkm. 1:59. Helység Szabolcs-Szatmár megyében Níregyházától északkeletre.

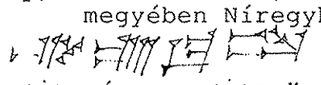

Z(İ)- É- KU- (İ)L "Magasztos fekvésű templom menedéke" , KU " alap, fekvés, kulcs, zár, kötelék, bázis" (L.536) (Talán nem azonos a "székely" népnévvel.)

Szabadka, 1391: "Zabotka", ZichyOkm. 4:468. Város Bácskában.

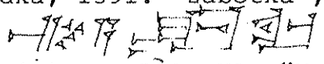

Z(İ)- A- BÀD- KA "Magas víz menhelye" ; BÀD "magas" (L.152)

Szencs, 1252: "Zemch", VSOS. 3:20. Helység Komárom megyében Tatától délnyugatra.

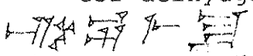

Z(İ)- E- M(E)- ŠU "Isteni erejű part által védett menhely"

Szendrő, 1312: "Zundreu", Györffy 1:806. Helység Borsod-Abauj-Zemplén-vármegyében, Edelénytől északra.

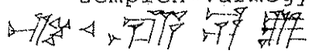

Z(İ)- UN- D(È)R- E- Ú "A mező-partot uraló úr menedéke". DİR/DİRİ, DİRİG (DÈR/DÈRE, DÈRÈG) "uraló" (L.123)

UN, U "úr" (L.411) , EN "úr" ("en-maga = ön-maga)
EN-DERE "uralkodó úr"

A nikolsburgi hun rovásírás betűit, melyet Bartholomeus Angelicus 1483-ban írt le a "De proprietate rerum" című könyvében találták meg.

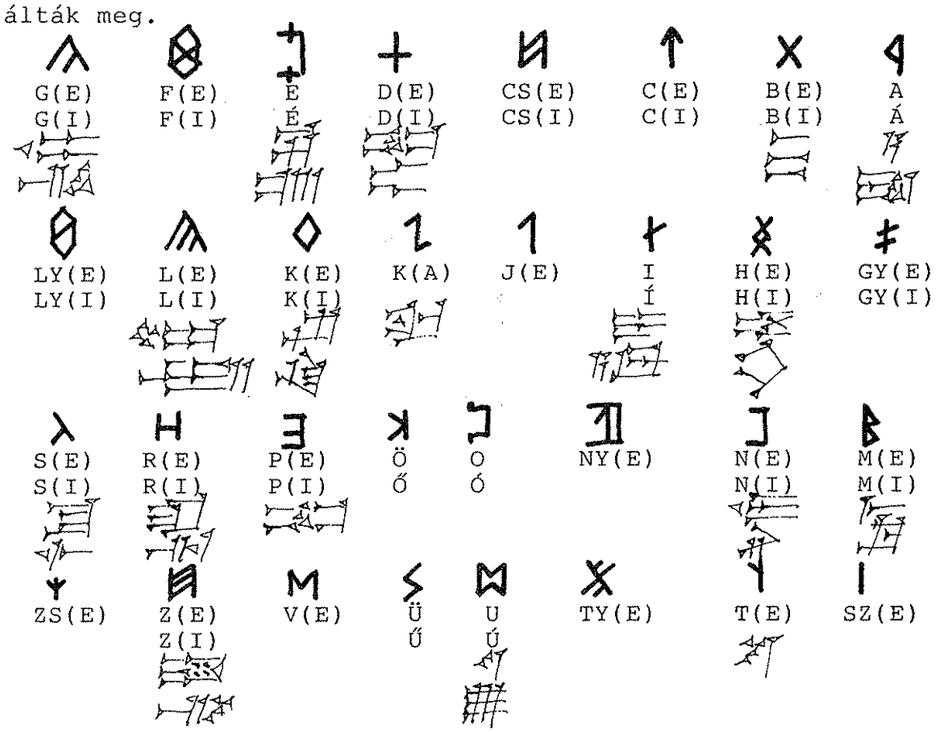

Az eddig felhozott helységneveket szemlélve azt látjuk, hogy számos I, E, U, A magánhangzó idézőjelbe van foglalva, ami azt jelzi, hogy azok a hangok már kiestek, vagy lekoptak. Ennek a hangzó-kimaradásnak a törvényszerű kiesés, illetve lekopás mellett szerintem oka lehet az is, hogy ősi helységneveink valamikor rovásírásból, - amely írás syllabikus és konszonantikus - lettek római betűkre átültetve.

Amint fentebb látjuk, a mássalhangzók jelei nem egy hangot képviselnek, hanem egy magánhangzó is jár velük. Úgy látszik, hogy a római betűkre való átírás során ezeknek a rejtett magánhangzóknak egy jó hányadáról megfeledkeztek és idővel a nép nyelvéből is kivesztek.

Szencs helységnevünkben előfordul a sumer "E" szó. Ennek értelmezésében a nemzetközi sumer nyelvészek között még nem jött létre teljes egyetértés. Egyesek "kanális"-nak fordítják, holott, tudtommal, régebben ezt a kanális partvonalára vonatkoztatták. A Világ Teremtésének Történetében tudniilik ez áll:

E PA- RI ŠU- SI- SÁ GÁ- GÁ- E- DÈ
"...hogy a vízmeder és a kanális egyenesre legyenek csinálva"

Talán már itt kezdődhetett a vélemény-külömbség, mert "meder" és "kanális" két Külömböző fogalmak; a mederbe beletartozik annak töltése és annak közvetlenül vízszéli és külső lejtője. A kanális viszont magát a vízzel telt csatornát jelenti. Szerintem "E" a folyam lejtős töltését, partját, "PA" pedig magát a csatorna, vagy patak vízállományát jelenti. Földrajzi neveink is emellett szólnak.

A Labat szótárban is ez található. A 308-as számú szó:
E iku. talus (d'une rigole), vagyis "egy kanális partja".
De "talus" jelentheti a kanális lejtős partját is.

Számos helységnevünk a sumer KI "föld, hely, helység" szóval kezdődik. A KI szó I hangja más magánhangzók, de különösen az E hangzó előtt sok esetben kiesik. Ez a jelenség már Gudea sumer király idejében (i.e. 2,100) elkezdődhetett, mert egy azon időbeli himnuszban ennek kezdeti nyomára találunk:

GÚ-DU$_8$-A- KE-EN-GE-RA GÚ-SI-A-NAM-LÚ-ULU
"Sumer Gudeája (hol) mind az emberiség össze van gyüjtve"
(TH No. 14, Sjøberg, Temple Hymn Enegi).

Ettől már csak egy lépés a KE-EN kitételnek KEN-né való összekapcsolódásáig. Ez tényleg meg is történt, mert a későbbi időkben KI-EN-GI-RA, vagy más tájszólásban KE-EN-GE-RA, már KENGER formában jelenik meg. Lássuk a gyakorlatban:

Kecskemét, 1353: "Kechkemeth", Gyárfás 3:484. Bács-Kiskun vármegye fővárosa.

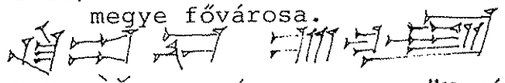

K(E)- ÈŠ- KEM- É-TU$_6$ "Varázsos templom szent-berek-szerű helye".
ÈŠ "szent berek, szentély"; KIM/KEM "mint, szerű"
Ha nem lenne a név végén "th", akkor talán elfogadható lenne egy, talán Hyxosββ MAATI, MÁT, MÁD, MÉT "város"? változati lehetőség.

Kelcse, 1404: "Kwlche", ZsigmOkl. 2/1:349. 1965-ben elárasztott község a Kelet-Felvidéken, Varannótól északra.

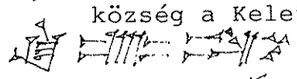

K(E)- Ú- (I)L- ŠE "Gabona magasztos mezejének helye"
ŠE "gabona, árpa" (L.367).

Kelebia, 1572: "Keleby", AOr. 20:142. (Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae. Folyóirat, Bp. I (1950-1951). Helység Bács-Kiskun-megyében Kiskunhalastól dél-délkeletre.

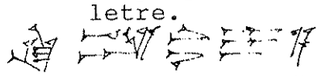

K(E)- EL- EB- IA "Jó szentély tiszta helye"; EB "szentély, berek" (KEŠ Temple Hymn 31.sor)

Kelemér, 1332: "Kelemer", Györffy 2:514. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Putnoktól északra.

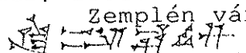

K(E)- EL- E- MÉR "Esős part tiszta helye"

MÉR, İM, İMİ "eső, zápor" (L.399)

Kelence, 1462: "Kelencze", Csánki 1:557. Helység Erdélyben Zilahtól (Zălău) észak-északkeletre. Rom.: Chelinţa.

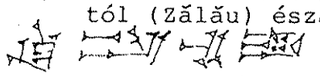

K(E)- EL- EN- ZÈ "Tiszta hely az Úr mellett"; EN "úr", ^{d}EN "Bél, Bál isten" (L.99); -ZÈ, -ZÀ "mellett, oldalán, oldal" (L.33)

Kelnek, 1269: "Kelnuk", Suciu 1:154. Helység Erdélyben Szászsebestől (Sebes) délkeletre. Rom,: Cîlnic'.

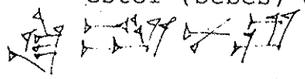

K(E)- EL- NU- K(E)$_4$ "Emberek tiszta helysége" ; NU "ember, ne, hogyne" (L.75)

Kemej, 1275: "Kemey", Györffy 1:109. Erdős terület Alsózsolcától kelet-északkeletre.

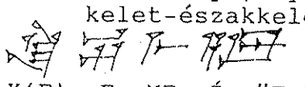

K(E)- E- ME- Í$_7$ "Folyó isteni erejű partjának helye".

Kemenessömjén, 1857: "Kemenes Sömjén", VMFN303, 1331: "Semyen" AnjouOkm. 2:548. Kemenesmihályfalvával 1981-ben egyesített helység. Vas-megye, Celldömölktől észak-északnyugatra.

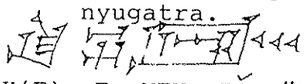

K(E)- E- MEN$_4$- EŠ "Három korona part helye" ; MEN$_4$ "korona, tiara, mén", BARA "király" (L.270)

Kemes, 1776: "Kemes", Nytud-Ért. 22:44. Szegedhez tartozó határterület, Tápétól északkeletre.

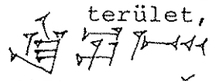

K(E)- E- MEŠ "Partok helye". -MEŠ : többesszám harmadikszemély ragja.

Kenéz, 1237/14: "Kyniz", UrkBurg. 1:177. Helység Vas megyében Szombathelytől kelet-délkeletre.

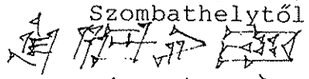

K(I)- Í$_7$- NİI- Z(È) "Helység a folyója mellett"?
Talán ennek névadásakor még nem létezett a "kenéz" méltóságnév.

Kisbárkány, 1415: "Kysbarkan", Csánki 1:94 ; 1220/1550: "Barhã" VárReg. 190. Helység Nógrád megyében Salgótarjántól délnyugatra.

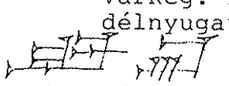

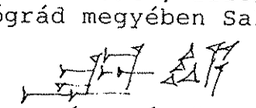

BÁR- KÁN "Pusztai szentély" ; BÁR- HÁ "Szentélyek"

BÁR, BARAG "szent hely, berek" (L.344), KÁN, KÁNA / GÁN, GÁNA "puszta, mező, rét" (L.10). PL.:

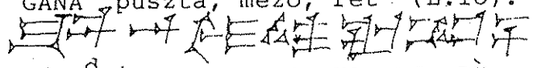

BÁR ^{d}NIN- HAR- SAG- KA NE- DÙ
"Ninhurság istennő szentélyét megépítette" (Éannatum)

ŠU- GÁN- Bİ- RA KI- BA NA NE- RU "Azon puszta védelmére azon a helyen követ helyezett el" ; Bİ/BA: "az, ott"; ^{za}NA(-RU-A) "kő emlékmű oszlop" (stele); RU "felállítani, megcsinálni, tenni, odaadni" (L.8)

Borota, 1325: "Boroth", Györffy 1:713. Helység Bajától északkeletre.

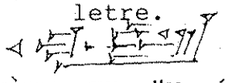

BÙRU- TU$_6$ "Varázsos forráskút" ; BUR, BÙRU "forráskút"(L.411

Borbánd, 1299/1580: "Borbanth", Györffy 2:135. Helység Erdélyben Gyulafehérvártól (Alba Julia) északra. Rom.: Barabant.

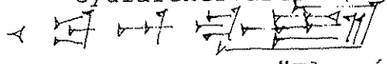

BUR- BA- AN- TU$_6$ "Elvarázsolt kút" ; BA-AN: multidőképző előrag. Pl.:

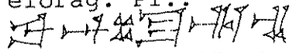

BA- AN- TU- RI- EN "beküldte", "bement".
BA- és Bİ- (nagyon régi sumer szövegekben B-A- és B-İ-) tárgyas igei előragok szerepét legkönnyebben példák útján lehet megérteni. Elemeire bontva: B a tárgyi előrag az A vagy İ pedig a félmult-idő képző.

Pl.: Bİ-DÙ "ő azt oda építette" (B-İ DÙ)
Bİ-MÚ "ott azt beültette"
Bİ-KÚR "arrafel eltávozott"

U$_4$-DÈ BA-ŠUB "fényre hozta azt" (B-A ŠUB)
ŠU BA-TİI "őt foglyul ejtette"
BA-ŠA$_6$ "feláldozta (lemészárolta) azt"

Van a sumer nyelvnek egy másik, ezekhez hasonló multidőképző előragja, az AL-, melynek szerepét magyar embernek könnyű megérteni, mert ez ugyanaz mint a mi "el-" igei előragunk. Pl.:
AL-DÙ "el-készített(e)"
AL-GİN "el-ment"
AL-KÚ "el-ette"

Egy másik, nekünk rokon, multidőképző igei előragja a sumer nyelvnek a MU-. Ugyanez nálunk "meg-, mög-". pl.:
MU-SAR "meg-irta"
MU-AG "meg-csinált"
MU-KU "meg-tisztított(a)"
MU-MÚ "meg-növesztett". Élő példával:

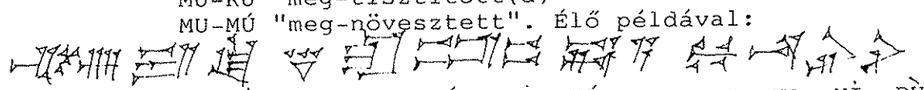

NAM- NUN- DA- KİI- GAR- RA ÚR- BİI NÁ$_4$- A MU- NA- NİI- DÙ

"A Namnundakigarra (csatorna) fenekét kővel neki megépítette"
(Entemena király)

Félmult-idő-képző előragok: E-, Ì-, İN- . pl.: E-GİN.

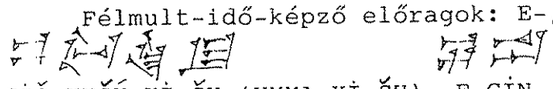

GİŠ-KUŠÚ-Kİ-ŠU (UMMA-Kİ-ŠU) E-GİN
"Umma városáig ment" (Entemena király).

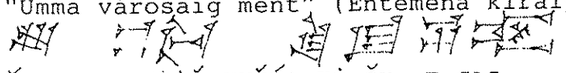

ŠAG-UMMA (GİŠ-KUŠÚ)-Kİ-ŠU E-GAZ
"Umma város közepébe vágott be" (Entemena)

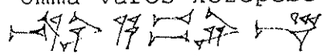

NA-RÙ-A-Bİ Ì-PAD
"Azt a kőemléket összetörte" (Meszilim király)

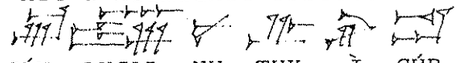

GÁN- LUGAL- NU- TUK Ì- GÚB (Eannatum)
"Mint semleges (királyhoz nem tartozó) rétet beszervezte"

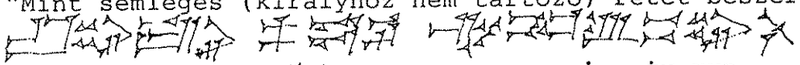

Rİ- İN- DA- Nİ MAŠKİM-E NAM-ERIM-Bİ İN-KUD
"Riindani elnök tisztségét megszakította".

MU-...-A régmult-idő képző elő- és utórag szintén a régi magyar gyakorlatot követi "meg-...-a" formában ; pl. "megmarad-a" Sumer példában:

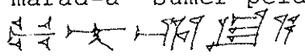

MU- TAR- Rİ- EŠ- A "meghatározák vala"

MU-UN- szenvedő-mult képző előrag, pl.:

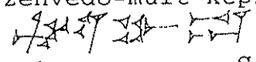

Zİ-UD-SUD-DU (^{giš}MÁ-E) MU-UN-DÍ(M)-DÍM
"Ziudsuddu (a sumer Noé)(egy hajót) csinálltatott" v.

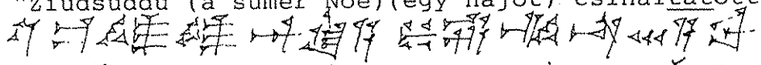

UD GİŠ-ḪAR-ḪAR- AN-Kİ-A MU-UN- Gİ- NA- EŠ- A- BA
"Amikor az ég és föld tervei el lettek vala határozva".

İM-MA- / İM-Mİ- : multképző előragok, pl.:

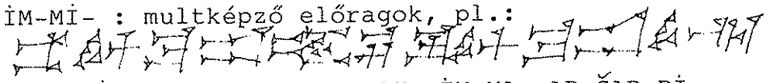

GUD İM-MA- AB-GAZ-E UDU İM-MA- AB-ŠAR-Rİ
"Ökröt áldozott fel (és) juhot megszaporított".

E nyelvtani kitérő után térjünk vissza helységneveinkhez.

Borcfalu, 1221: Borz", PRT. 1:652. Helység a Felvidéken Necpáltól (Necpaly) délnyugatra. Szlov.: Borcová.

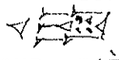

BUR- Z(È) "Kút mellett". Ez a név jól mutatja a sumer -ZÈ helyhatározó ragnak "-c"-re változását.

Bord, 1116: "Burd", TESz. 1:34 (A magyar nyelv történeti etimologiai szótára, Benkő Lóránd, Kiss Lajos, Papp László, I-III. Bp., 1967-1976). Helység Erdélyben Dicsőszentmártontól (Tirnaveni) észak-északnyugatra. Rom.: Bord.

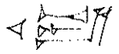

BUR- D(A) "Kút mellett". Ami régen BUR volt, az ma "bor".

Bordos, 1566: "Bordos", Suciu 1:94. Helység Erdélyben Székelykeresztúrtól (Cristuru Secuiesc) nyugat-északnyugatra. Rom.: Bordosiu.

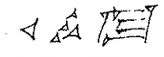

BUR- DU_{10}-Š(U) "A jó kúthoz".

Borgáta, 1356: "Oburgata", AnjouOkm. 6:4. Helység Vas megyében Celldömölktől dél-délnyugatra.

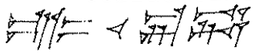

Ú- BUR- GÁ- TA "Mező, csinált kúttal". GÁ, GAR "csinálni, készíteni" (L.233); -TA "-val, -vel, -nál" (L.9).

Borjád, 1311: "Barlad", Györffy 1:2. Helység Baranya vármegyében Mohács és Siklós között.

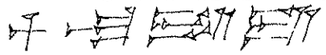

BAR- LA- Á- D(A) "Oldal külső bőséggel"; LA "gazdagság, bőség" (L.55) ; Á "oldal, külső, kar, erő, munka"(L.334) DA "oldal, -tól, -től, -val, -vel, -által"(L335)

Borkút, 1381: "Burkuth", MagyRom. 1:257 (Magyarok és románok; szerkesztette Deér József és Gáldi László. I-II., Bp. 13-19). Helység Erdélyben Magyarlápostól (Tirgu-Lapuş) északnyugatra. Rom.: Borcut.

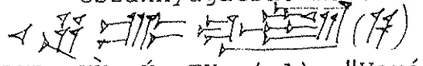

BUR- KÙ- Ú- TU_6 (-A) "Varázsos mező szent kútja" ; KÙ "szent, tiszta" (L.8).

Boró, 1543: "Borou", VSOS. 1:182. Helység Kelet-Felvidéken, Mezőlaborctól (Medzilaborce) északra. Szlov.: Borov.

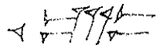

BURU- Ú "Mezei forráskút". Rengeteg kútjáról elnevezett helységnevünk van; az ivóvíz köré telepedett az őslakó társadalom.

Boroszló, 1229: "Borozlou", VárReg. 357. Helység a Felvidéken, Eperjestől (Prešov) dél-délkeletre. Szlov.: Brestov.

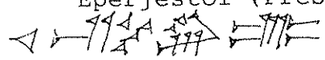

BURU- ZI-LU- Ú "Mezei emberi menedék forráskútja" Pl.:
ZI- GÁL- UKU- LU- A
"A nép megélhetése végett".

Borosznok, 1327: "Boruznuk", AnjouOkm. 2:298. Helység a Felvidéken, Losonctól (Lucenec) nyugat-délnyugatra. Szlov: Brusnik.

BÙRU- ZÌ- NU- K(E)$_4$ "Az emberi élet forráskútja"; NU "ember, ne, hogyne" (L.75)

Borota, 1325: "Boroth", Györffy 1:713. Helység Bajától észak-keletre.

BÙRU- TU$_6$ "Varázsos kút". Valószínű, hogy ezen forráskutak között voltak (és talán még mindig vannak) gyógyító erejű források és szertartásos források is. Feltehető, hogy régebben, amikor a talajvíz szintje még magasabb volt, ezek feltörő források voltak.

Borotvány, 1461: "Borothwan", Csánki 2:592. Határvidék Somogybükköstől keletre.

BÙRU- TU$_6$- U- Á- NÍ "A hatalmas Isten varázskútja". Á "oldal, kar, külső, szárny, erő, munka" (L.334)

Borsa, 1450: "Borsa", Bélay: Már. 130. Helység Erdélyben a Radnai-havasokban. Rom.: Borșa.

BUR- ŠA$_6$ "Jó forráskút" ; ŠA$_6$, ŠAG$_5$, SIG$_6$ "jó, kedves" (L.356)

Borsod, 1108/1676: "Borsodiensis (comes)", Györffy 1:761. 1950-ben Edelényhez csatolt település. Kazincbarcikától északkeletre.

BUR- ŠU- D(A) "Tökéletes forrás mellett" ; ŠU-DU$_7$ "tökéletesen megcsinál".

Borsova, 1338: "Borsua", Györffy 1:533. A Felső-Tisza jobboldali mellékfolyója.

BUR- ŠU- A "A tökéletesség forrása"

Borszörcsök, 1478: "Borzeurchewk", Csánki 3:255. Helység Veszprém megyében Devecsertől északnyugatra.

BUR- ZE- UR$_4$- ŠU- E- Ú- K(E)$_4$ "Mező partjának aratásához való forráskút mellett", UR$_4$ "aratni, összegyüjteni" (L.594).

Borzavár, 1761: "Borzavar", Veszpr. Ht.Lex.149 (Ila Bálint- Kovacsics József: Veszprém megye helytörténeti Lexicona. Bp., 1964), Zirctől északnyugatra.

BUR- ZA "Kőkút" ; ZA, ZÁ "kő" (L.5)

Borzsovatanya, 1409: "Borsowa", ZsigmOkl.2/2:25. Helység Devecseről délre.

BUR- ŠU- Ú- A "A tápláló kéz kútja" , Ú-A "tápláló"(L.318)

Ezzel el is érkeztünk a BUR kezdetű nevek végéhez.

A "Borgáta" helységnévvel kapcsolatban meg kell jegyeznem, hogy a GÁ "csinált" igéhez eredetileg egy -A rag is járult, de az idővel lekopott. Tehát a helyes forma lenne: Ú-BUR-GÁ-(A)-TA. Erre parallel: MÚ = MÚ-A "gewachsen"(Stst A I 2; Zyl B I 2; XXIII 16; XXIV 14). Veränderung der Verbal-wurzeln, Grammatik der Sprache Gudeas von Lagas. I. Teil, Adam Falkenstein.

Az igeragozás multidejével már foglalkoztunk, most lássuk a "jelen-idő" képzését, egyenesen példákra alkalmazva:

KI-ÁG-A-MU "szeretem"	KI-ÁG-GA-ME "szeretjük"
GAR-RA-ZU "csinálod"	GAR-RA-ZU-NE "csináljátok"
KI-ÁG-I "szereti"	GAR-RA-NE-NE "csinálják"

Pl:

NÍG- MÀ- E- NÌ- ZU- A- MU ZA-E ÌN- GA- E- ZU
"Amit én tudok azt te is tudod"

^{d}A- NUN- NA- KE$_4$-NE KÌ-SU- UB MA- RA- AKA- NE
"Az ANUNNA istenek megcsókolják neked a földet"
(NÌN-ME-ŠAR-RA, 116)

Jövő-idő: -ÍB-,-AB- :elő-és belragok. Pl.:

NAM-ERIM-BI ÍB-KUD "(mindketten) ki lesznek rekesztve"

ŠU BA- A- ŠÌ- ÍB- TÌ " ő azt tőled el fogja venni"

SAG- MU- ŠÌ- ÍB- ÍL-A "fel fogja emeltetni a fejemet"

ŠU- NÌ- ÍB- BAL- Í- A "meg fogja azt másítani"

GA- NA- AB- DU$_{11}$ "azt fogom neked mondani"

ÌN- NA- AB- SÌ- MU "oda lesz az utalva"

I-....-E elő- és utóragok. Pl.:

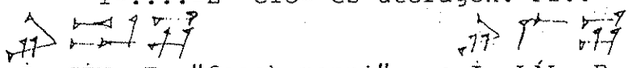

İ- GİN- E "fogok menni" ; İ- LÁL- E "ő fog fizetni"

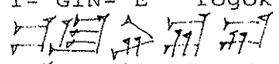

GEŠTU İ- GÁ- GÁ "helyre fogja hozni az eszét"

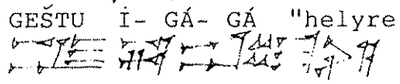

ÍB- TA- AB- UD- DU- A "el fogja azt hurcolni"

A tudósok, akik a sumer ékírásos táblák nyelvét fejtegették, egyik Turáni ragozó nyelvet sem beszélték. Sok fáradságukba és eszmecserébe került amig a sumer nyelv finomabb árnyalatait megértették, sőt még ma is elég sok vita folyik. A legapróbb részletek lajstromozására a Philadelphiai Egyetem sumer tanszéke vállalkozott. A legmodernebb számítógépek igénybevételével úgy hiszik, hogy ez a munka tizenkét db. kétezer oldalas kötetet fog igényelni. Úgy tudom, hogy anyagi problémák közbejötte miatt eddig még csak két kötetet sikerült kiadniuk, az "A" és "B" betűket tárgyaló részleget. A több mint tíz évre tervezett gyüjtemény ezideig az ABC összes szavainak az olvasásához így jelenleg alkalmatlan.

Szűkebb kereteink között arra igyekszek, hogy a legtöbb ember számára rideg grammatikai fogalmakat mindjárt tényleges szerepükben, eredeti sumer szövegekben is bemutatva tegyem jobban visszaemlékezhetővé. Az erre a célra kiválasztott szövegek a leghíresebb Sumer királyok: Lugalzaggiszi, Entemena, NINGIRSU, Sulgi élettörténetét, a Világ Teremtésének Époszát és más érdekes eseményeket tartalmaznak, amiknek részletei könnyebben megragadnak az ember emlékezetében. A bennük szereplő nyelvtani anyag igy szemmel láthatóbbá és maradandóbbá válik emlékezetünkben.

A főnevek és azok esetragjai aránylag egyszerűek:

Alany eset: -A vagy -E. Pl.: AD-DA "az apa". A névelő mindig a főnév után következik és magával viszi az előtte levő főnév utolsó szótagjának a mássalhangzóját, jelen esetben az AD szó D mássalhangzóját. Nemcsak AD, hanem A is "apa", így az A-ból nem vihet a névelő magával semmit, tehát "az apa" egyszerűen A-A lesz. Más példák: KALAM-MA "a haza", EDEN-NA "az alföld" (a Biblia Édenje), AGAR-RA "a szántóföld", SAL-LA "a béke"

"E" névelővel: KALAM-E "az ország", LUGAL-E "a király. Ez már nem viszi magával a főnév utolsó mássalhangzóját.

Tárgy eset:Ugyanaz mint az alany eset,amit a magyarban is kifejezhetünk ugyanúgy, pl.: AD-DA-MU "az apám" vagy "az apámat"
A-A-MU ugyszintén

A névelők tekintetében Magyar Adorján is, néprajzkutatás révén ugyanerre az eredményre jutott:

"Ősnyelvünkben a mai névelő mindig a szó végén volt" (A Csodaszarvas, 34.old.)

"Nálunk a névelőt a szó elé tenni az avarok kezdték volt, de ezek is már sok ezredévvel ezelőtt, mert ez így volt már a hikszoszok idejében is, akik egy avar törzs voltak..." "Megvolt azonban ősnyelvünkben úgy az egy magánhangzós névelő (a,u vagy e), de a szó végén." (A Csodaszarvas, 61. old.)

Birtokos eset ragok: -KE$_4$, -KA, -A, -BİI. Pl.: INANNA-KE$_4$ "Inanná-é, Inanná-nak-a"; NİN-GÍR-SU-KA "Ningirszu-nak-a" ; AD-DA-A "az apá-é" ; NİN-BİI "Úrnője" ; GÍR-BÍ SİI-E-NA-SÁ "útját elrendezte számára" ; NA-RU-A-ME-SİLİM-MA KİI-BİI NE-GİI: "Meszilim emlékkövét helyére visszaállította"

Irányító eset ragok: -KU, -ŠU, -ŠE, kivételesen -EŠ.
AD-DA-KU "az apá-hoz" ; URU-NİI-KU "város-á-hoz" ; SAG-AN-ŠU MU-DA-ÍL "fejét fel-felé emelte" ; ŠÌR-KU-GÁ-KE$_4$-EŠ : "az én szent énekemre" ; KUR-BİI-ŠE İGİI-ÍL-LA-GİM "amint szemét erre a hegyre emelte"

Ablativus: -TA, -DA "-tól, -től" ; Pl.:
AD-DA-TA "az apától ; az apa által"

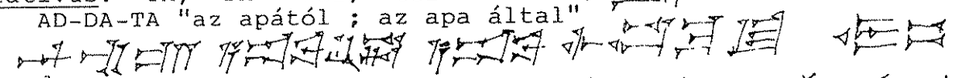

^{d}EN-LİL A-AB-BA-SİG-TA A-AB-BA İGİI- NİM- MA- ŠU GÍR-BİI
"Enlil isten az alsó tengertől a felső tengerig útját

SİI- E- NA- SÁ ŠA(G)-ZU A-SID-DA
kiegyenesítette" (Lugalzaggiszi király)."Szíved friss ital

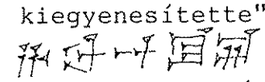

ḪA-BA-AN-HUN-GÁ
által legyen kielégítve".

Locativus: -A Pl. AN-KİI-A "égen és földön", vagy
-TA AN-KİI-TA "égen és földön".

Commitativus: -DA "-val, -vel", pl.:

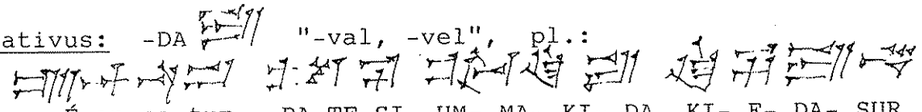

É-an-na-tum PA-TE-SI UM- MA- KI- DA KI- E- DA- SUR
"Éannatum az Umma város kormányzójával a határt kijelölte".

Instrumentalis: -LI "-által". pl.: ^{d}EN-LÍL-LI "Enlíl isten által". v.

Equativus: -GIM, -KIM "-ként, mint", pl.:

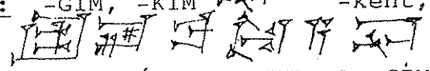

GANAM- SÍL- BA- GUR- A- GİM
"Mint a juh az újszülött bárányt"

Felszólítómódképző előragok: -ḪÉ, -ḪA, -GA, -GÁ pl.:

GA-DU$_6$ "építsem meg!" ; GA-DU$_6$-DE(N) "építsük fel!"

ḪÉ-DU$_6$ "építse fel!" ; ḪÉ-DU$_6$-NE "építsenek!"

GÁ-GİN "menjek!"

ḪÉ-GİN-NE v. GİN-NA "menjél!" ; ḪÉ-GİN "menjen!" pl.:

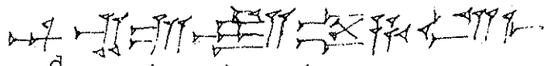

^{d}EN- LÍL- LÌ ḪÉ- HA- LAM- ME
"Bár Enlíl isten pusztítaná el őket!"

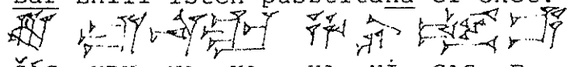

ŠAG- URU- NA- KA ḪA- NÌ- GAZ- E
"Városuk közepén hadd ölje neg őket!"

Parancsolómód képzők: ŠÀ-NÌ v. ŠÀ-NA

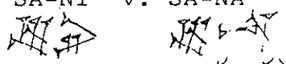

ŠÀ-NA-DUG$_{11}$ "mondd hát!"; ŠU-ŠÀ-NA-ZÌ "légy hűséges"
ŠÀ-NÌ-TU-TU "menjenek be!"

Irányító belrag: -ŠÌ- "oda-, arra-, azért, -felé" , pl.:

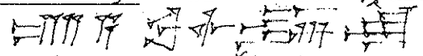

ḪÉ-EN-ŠÌ-ÌN-GI$_4$
"bár visszatérne!"
É- A BA- ŠÌ- ÌN- TU
"a házba betért"

Directív utóragok: -ÌR, -RA "számára részére, -hoz" Pl.:
-ER
AMA-NÌ-ÌR "az anyja számára"
LUGAL-A-NÌ-ÌR ^{d}GÌBÌL-GA-MEŠ GÚ- MU- UN- DU$_{11}$
"Királyához Gilgames (így) szólt"
ŠU-GÁN-BÌ-RA "azon puszta megvédése végett"

Nyomaték belrag: -ÌN-GA "sőtmitöbb, annyira" , pl.:
LÚ ŠÌ-ÌN-GA-AN-TÚM-MU "Volt valaha is ennyire érdemes ember?"
ZA-E ÌN-GA-E-ZU "Azt te is jól tudod".

Névszó-képzők: -SAG, -LAL, -TUG, -GÁL , pl.:

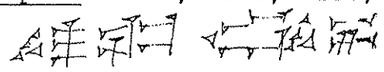

ḪAR- SAG GÍG- GA "Fekete hegység"

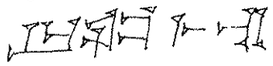

UR- SAG- ME-EN "Hős vagyok"

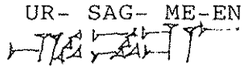

GÌ- BÌL- LAL "fáklya" KÌ- LAL "súly"

SAG- NU- TUG "akinek nincs rabszolgája"

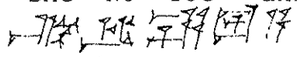

ZI-GÁL-UKU-LU-A "a népsokaság megélhetése végett"

Személyes névmások: GÁ-E "én magam" ME-DE(-N) "mi magunk"
ZA-E "te magad" ME-ZE(-N) "ti magatok"
A-NE "ő maga" A-NA-(A)NE "ők maguk"

Helyhatározó névmások: -GÁ "nálam" -ME-A "nálunk"
-ZA "nálad" -ZU-NE-NE-A "nálatok"
-(A)NA "nála" -(A)NE-NE-A "náluk"

tárgyi: -BA, BÌ-A "annál, ott"

Dativus: -MU "nekem" -ME/-ME-ER "nekünk"
-ZU "neked" -ZU-NE-NE "tinektek"
-ZU-NE-NE(-ER) "nektek"

-(A-)NE -(A-)NE-NE "nekik"
-(A-)NÌ(-ÌR) "neki" -(A-)NE-NE(-ER) "nekik"
tárgyi: -BE/ -BÌ(-ÌR) "annak"

Birtokos névmások: -MU, -MA "enyém" -ME, -NE "miénk"
-ZU, -ZA "tiéd" -ZU-NE(-NE) "tiétek"
-NÌ, -NA "övé" -NE-NE "övéké"
-A-NÌ "övé" -ENE-NE "övéké"
tárgyi: -BÉ, BÌ "azé" -BÌ "azoké" pl.
LUGAL-A-MA-KA "a királyomé"
DÌNGÌR-RE-NE-KE$_4$ "az isteneknek a...."
LUGAL-A-NA-KÌ "királyáé"
AD-DA-MU "az én apám" SAG-ZU "fejed"
KA-AZAG-GA-ZU "a te szent szád"
KALAM-MA-NÌ "az ő országa"
-MU "az enyémet" -ME "a mienkét"
-ZU "a tiedet" -ZU-NE-NE "tietekét"
-(A)NE "az övét" -(A-)NE-NE "övékét"
-BÉ "azét"

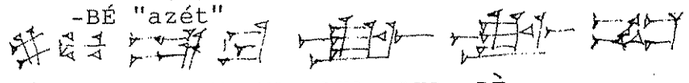

pl.: ÁR- MU KALAM- MA AKA- AKA- DÈ
"Hogy hírnevem a hazában kultiváltassék"

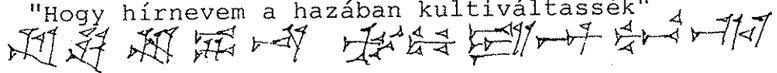

NÌ- KÙ- ŠÀ- GA- NA NAM- MU- DA- AN- BUR- RE
"Szivének kincseit nem tárja fel neki"

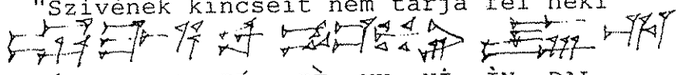

KÁ- GAL- A- BÉ DÈ MU- NÌ- ÌN- DAL
"Annak nagy kapuját porrá tetted"

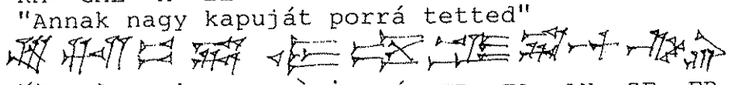

ŠÀ- TÙR- BÌ- TA GÌRÌ HÉ- EB- TA- AN- ZE- ER
"Kunyhójából tényleg kitette a lábát" (Nin-me-sar-ra 54. sor) A "sátor" is sumer-ősmagyar szó.

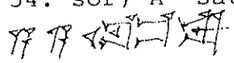

A-A- UGU-ZA "a te szülő apád"

Tagadó előragok: LA-BA- ; LÌ-BÍ pl.:

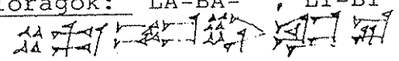

LI- BÍ- ÌN- DU$_{11}$-GA "nem lett kijelentve".

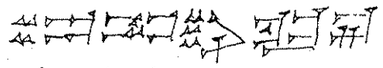

LÌ- BÍ- ÌN- DU_{11}-GA = "nem lett kijelentve"

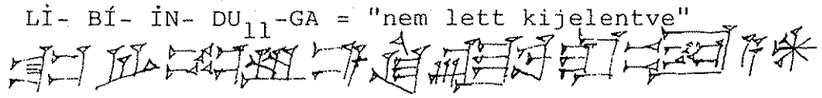

ÌNÌM- NÌ- NE- RU- E KÌ LA- BA- RA- ÁG- GA- ÀM
"Én a hamis szavakat nem szeretem" (Sulgi A 24.sor)

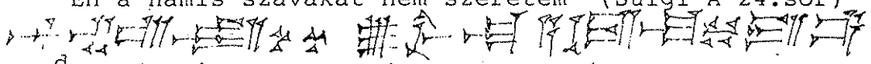

^{d}EN-LÍL-LÌ KUR-KUR Ú-SAL-LA A-HÚL-LA MU-DA-E
"Enlíl isten a földeket békében a boldogság vizével öntözte".

A sumer nyelv titkairól, kifejezőképességének finomabb árnyalatairól, számos könyvet lehetne írni. Sorra lehetne venni az ebben a nyelvben található egyedüli sajátosságokat, amiket a tudósok csak csodálni, de teljesen megérteni a mai napig sem tudtak.

Ezen munka céljainak, úgy vélem, hogy az eddig lefektetett és bemutatott nyelvtani alapelvek is megfelelnek. Aki magát tovább szándékozik képezni, az az ahhoz szükséges anyagot a jelentősebb könyvtárakban vagy egyetemeken megtalálhatja.

Földrajzi neveink sorában vannak olyan mondatok, kifejezések, amelyeknek megértéséhez meglehetős nyelvi jártasság szükséges; de vannak olyanok is, amelyeknek értelme egyenesen szótárból is megérthető. Földrajzi neveink alfabetikus sorrendjében mindjárt az első néhány név ilyen jellegű:

Aba, 1361: "Abba", Györffy 2:350. Helység Fejér megyében Székesfehérvártól dél-délkeletre.

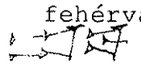

^{lú}AB-BA "paraszt" (L. 128). Ez az AB-BA szó különös gondolatra készteti az embert. Aba Sámuel királyunk (1041-1044) vajjon paraszti sorból származott-e? Endrey Antal "Magyar történelem" című könyvében a 63. oldalon azt olvashatjuk, hogy "csak házasság útján volt kapcsolata a királyi családdal, "a magyar nemesi családok jogait semmibe vette", "magát az egyszerű néppel vetette körül". A kérdés az, hogy saját maga hogyan írta le a nevét? Ha AB-BA volt, akkor nyilvánvalóan az őslakosság egyik tagja.
A-BA (így írva) jelentése: "ki, kicsoda?, vajjon"
de:

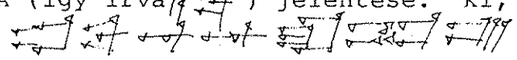

AB-BA DINGIR-DINGIR- RE- NE- GE
"Az istenek atyja".

Agárd, 1193: "Agar", ÓMOlv. 54. Helység a Velencei tó partján.

A-GAR (ugaru) "mező", "szántóföld" (L500). A magyar nyelvben az asszír "ugaru" nyilván azért akadt meg, mert a nem földművelő asszírok az "agar" szót a sumeroktól kölcsönözték és "ugaru"-ra változtatták. Az "ugar" tehát már egy új-babiloni szó.

Aka, 1437: "Aka", Csánki 3:219. Helység Komárom megyében Kisbértől dél-délkeletre.

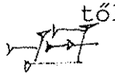

AKA "ültetvény, palátálás, ültetni" (L.97). Az "eke" szó ősi alakja.

Alsógalla, 1251: "Gala", Györffy 3:418. Tatabányához tartozó lakónegyed.

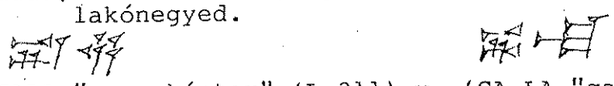

GALA "pap, kántor" (L.211) v. (GA-LA "gazdag part"?)

Appony, 1268: "Apon", MonStrig. 1:216. Helység a Nyugat-Felvidéken Nyitrától (Nitra) északkeletre. Szlov.: Oponice.

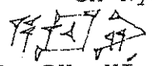

A- PU- NÍ **"Fenséges kúti viz"**

Ada, 1702: "Ada", Iványi, Bács Bodr. 4:3 (Iványi István: Bács-Bodrog vármegye földrajzi és történelmi helynévtára. I-V. Szabadka. I. 1909). Helység Bácskában a Tisza mellett.

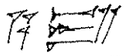

A- DA "Víz mellett".

Akalacspuszta, 1279: "Akalus", Györffy 1:115. Lakóterület Paks központjától nyugatra.

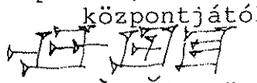

AKA- LÙ- Š(U) "Rengeteg ültetéshez v. szántáshoz" ; LÙ "bőséges, rengeteg" (L.537)

Algyő, 1138: "Geu", MNy. 32:132. Szeged külvárosa. (Magyar Nyelv. Folyóirat, Bp. 1905-49).

G(Ì)- E- Ú "Mezőparti nádas" ^{giš}GÌ "nád, nádas" (L.85), E-Ú "mezőpart".

Alsóbajom, 1344: "Bayun", Csánki 5:867. Helység Erdélyben Medgyestől (Medias) északnyugatra. Rom.: Boian.

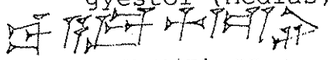

BA- I-I-U-N(I) "Isten becses ajándéka". ; BA "ajándék, fél, fele, ott" (L.5) ; I "becses, dicső" (L.142); U "Isten, Úr" (L 411); U_4 "Napisten".

Alsóbarakony, 1344: "Barakun", Csánki 1:726. Helység Erdélyben a Nagy-Alföld peremén, kisjenőtől (Chisienu-Cris) északra. Rom.: Berechiu.

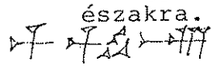

BARA-KUN "Ligeti szent-hely" , BAR, BARA, BARAG "berek,

KUN "liget, berek, farok" (L.77).
A BARAG "berek" szó a sumer "Templomi himnuszokban" sokszor előfordul. Pl.: NÍN-ZU MUNUS-DÍLÌ-E GÁ BARAG-E SÌ-A "A te úrnőd, a hajadon, aki elárasztja a szent berek házát" (TH No.6, Sjøberg).

Alsócsóra, 1426: "Chorra", alio nomine Marypathak; Iczkovits 51. (Iczkovits Emma: Az erdélyi Fehér-megye a középkorban, Bp. 1939). Helység Gyulafehérvártól (Alba Julia) délnyugatra. Rom. Ciuara.

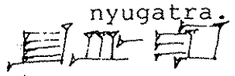

ŠU- UR_4- RA "Az arató kéz", UR_4 "aratni" (L.594)

Alsódubovány, 1306: "Duub", RDES. 1:i97. (Rgesta diplomatica nec non epistolaria Slovaciae. I-. Bratislavae. 19-.). Helység a Felvidéken Pöstyéntől (Piest'any) dél-délnyugatra. Szlov.: Dubovany.

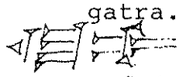

DU_6- UB "Táji halom" ; DU_6- DUL "halom, domb" (L.459); UB "táj, égtáj, vidék, belső" (L.306) ; UB-DA-TATTAB-BA : "a Világ négy tája", "a Világ négy szöglete".

Alsóerek, 1483: "Erek", Csánki 3:32. Lakott hely Szakmár belterületétől északra.

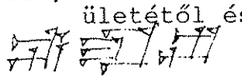

E- RE- $K(E)_4$ "Az ár partja" ; RA / RE "ár, elönt, ártér" (L.328).
Az archaeologusok szerint 5,000 évvel ezelőtt a bibliai Erekh városa is a tenger partján feküdt.

Alsókomaróc, 1332: "Kamarouch", Csánki 1:354. Helység Kelet-Felvidéken Varannótól (Vranov) északnyugatra. Szlov. Komarny.

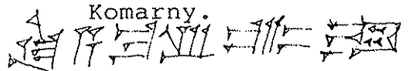

K(I)- A- MA- RU- Ú- ZÈ "Özönvíz helye a mező mellett", A-MA-RU "vízözön, vízár" (L.579). A "Vízözön-legendában":

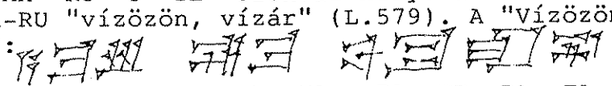

A- MA- RU KALAM- MA BA- UR- RA- TA
"Az özönvíz a hazában dühöngött".
A KALAM szót szándékosan fordítom "hazá"-nak, mert a külföldi fordítóknak nincsen ennek megfelelő szavuk; büszkék lehetünk, hogy nekünk van.

Alsópáhok, 1773: "Alsó Páhok", LexLoc. 183. Helység Zala megyében Héviztől délnyugatra.

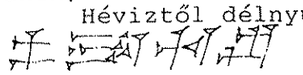

PA- Á- ḪU- $K(E)_4$ "A sas faága" ; PA, ^{gis}PA "ág, tető, gally, szárny" (L.295) ; Á-ḪU "sas" (L.78).

Pl.: U_4-DE Á BA- E- SI "A vihar szárnyat adott neked" (Ninmesarra, iii/17)

Alsó-Palojta, 1243: "Palahta", Györffy 3:231. Helység a Felvidéken Iplyságtól (Sahy) északkeletre. Szlov.: Dolné Plachtince.

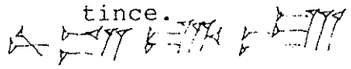

PA_6- LÀḪ- TA "Forduló pataknál" v. "mosó pataknál"; PA_6 "patak" (L.60) , LÀḪ, LÙḪ "mosni" (L.321); LÀḪ "fordulni, kerülni, csavarodni" (L.206a).

Alsórás, 1266: "Raas", ComGem.66. (Nehri, Karl: Comitatus Gemeriensis, München, 1981. Die historischen Ortnamen von Ungarn. Bd 12). Helység a Felvidéken Sajógömörtől (Gemer) északnyugatra. Szlov. Rašice.

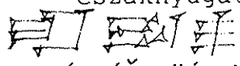

RA- Á- ÁŠ "Ár hiány", Á-ÁŠ "szükséges" (Kramer)

Alsóvadács, 1395: "Wadach", Zsigm.Okl. 1:431. Helység Süttőtől délre.

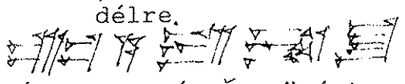

Ú- A- DA- Á- ŠU "Kézi munkaerejű élelmező".

Arad, 1131-41: "Vrodi", PRT. 1:595. Város a Maros folyó mellett.

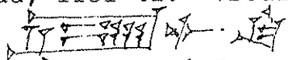

ÙR- U_6- DÍ "Csodálatos trónszék" ; ÙR "ülés, trón, terasz, tető" (L.255) ; U_6-DÍ "csodálatos, csodás" ,: U_6 "nézni, látni", U_6-DU_{10} "csodálattal ránézni" (L.449)

A rovásírás egy külön szaktudomány, melynek betűrendszerét és olvasási szabályait évszázadokkal ezelőtt írt adatok alapján magyarázzák. A rovásírás betűi, amiket táblázatokban találunk felsorolva, alakjukra nézve lényeges eltéréseket mutatnak. kiejtésük módja sem egészen egységes. A Nikolsburgi "De proprietate rerum" szerint a mássalhangzókkal járó magánhangzó a mássalhangzó után következik, míg Thelegdi "Rudimenta"-ja a magánhangzók legtöbbjét a jelzett mássalhangzó elé helyezi. Őnála is találunk mássalhangzó után vetett magánhangzókat, de ezeket "rövidítések"-ként kezeli, mint: "ba, be, bi, bo, ca, ga, gi, go, ha, he, ho, la, le, lo, ra, ri, ro sa, se, so, za. Ha mind a két rendszert tekintetbe vesszük, akkor fonetikailag meg van engedve magánhangzót a mássalhangzó előtt és, ha úgy akarjuk, után is kiejteni. Mindenesetre, a Nikolsburgi, magánhangzót utánvető rendszer, amelyik a régebbi, a sumer nyelv követelményeinek jobban megfelel.

Vannak azután speciális összerovások, amiket azonban nem mindegyik írott emlékben alkalmaztak.

A mi szempontunkból az a lényeges, hogy a sok ki nem írt magánhangzó alkalmat ad a rovásírást olvasónak ahhoz, hogy sumer szavak esetében, ha azokat nem érti, időnként megfeledkezzen. Felhozok szemléltetésként egy pár eredeti rovásírásból lemásolt példát:

(a mássalhangzókat nagy betűkkel, a velük járó le nem írt magánhangzókat pedig kis beűkkel jelölöm):

Beremend, 1282: "Beremen", NeMeReB; (az "e" betűknek nincs ebben a névben jelük), Györffy 1:3. Helység Baranya megyében Siklóstól délkeletre.

MEN (L.270)

BUR- E- MEN "Korona-part kútja". A BER/BUR változatra lásd Buren = Berény , Balatonberény, Berzence/Burzence.

Bereczk, 1426: "Berezk-falva" , KCeReB , Kázmér: Falu 294. Helység Erdélyben Kézdivásárhelytől (Tirgul Secuiesc) északnyugatra. Rom.: Breţcu.

BUR- E- ZÈ- K(E)$_4$ "Part mellékének kútja"

Beregsurány, 1279: "Suran", SztpKritJ. 2/2-3:234. Helység Szatmár megyében Vásárosnaménytől kelet-északkeletre.

ŠUR- Á- AN "Erős eső" ; ŠUR-AN "eső" (L.101).

Berencs, 1156: "Brench" TSNeReB, CDES 1:255. Helység a Felvidéken Nyitrától (Nitra) dél-délkeletre. Szlov. Branc.

BUR- EN- ŠU "Védnöki kút" ; ^{lú} EN-ŠU "védnök" (L.99); ŠU "megvédeni, védeni"

Berente, 1322/1328: "Berenthe", eTNeReB , Györffy 1:758. Helység Kazincbarcika mellett.

BUR- EN- TU$_6$- E "A varázsló úr kútja"

Béla, 1225: "Bela", Györffy 2:227. Helység a Felvidéken Párkánytól (Štúrovo) nyugat-északnyugatra. Szlov.: Bela'.

BE- É- (I)L- (L)A "Fenséges ház ura", "Főúr". Ha jól megfigyeljük, egyes vidékeken ezt a nevet még ma is "Bélla"-nak ejtik, nagyon is hallható dupla "ll"-el. A "BE" szó "E" hangzója szemmel-láthatóan összeolvad az utána következő hosszú"É" hanggal, azt mintegy még jobban megnyujtva.
Az uj-sumer korszakban (i.e. 2,000 után) "BÉL" volt a neve a "Világmindenség urának".
BE "úr, uraság" (L.69).

"Bécs" különös régi nevét ugyancsak lerövidítettük:

Bécs, 1356: "Bechwtha", OklSZ. Pótl. Ausztria fővárosa.

BE- É- Š(U) Ú- TU$_6$- A "Védett templom ura varázsos mezővel". A név adásakor még csak papi székhely volt. Itt is, mint már több esetben is láttuk, a TU$_6$ szó nem lehet más mint "varázsos", "csodás". É-ŠU "védett templom" vagyis fallal körülvett.
(Magyar Adorján szerint: becs, bács, bécs = "vár", a besenyők nyelvén. A Csodaszarvas, 246. old.) Mindenesetre a várfalon belül mindig volt valamiféle kápolna.

Beleg, 1491: "Belek", Csánki 2:591. Helység Somogy megyében Nagyatádtól északra.

BE- (E)L- E- K(E)$_4$ "A part magas ura". Ez a név jól szemlélteti, hogy a sumer-ősmagyar nyelvnek kétféle hangzású birtokos ragja volt: KE$_4$ és GE. Az ékírásos szövegekben mindkettővel rendszeresen találkozunk. Az utóbbira pl.:

^{d} EN- LÍL LUGAL- KUR- KUR- RA- GE
"Enlíl isten az országok királya"

Belesz, 1262: "Belez" ZeLeB SztpKritJ. 1:402. Helység a Felvidéken Nagytapolcsánytól (Topol'cany) nyugat-délnyugatra Szlov. Blesovce.

BE- (E)L- E- S(İ) "Magas úr által adott". Itt ismét láthatjuk, hogy régen az "sz" hangot "z"-vel jelölték, ami a jelen esetben csak Sİ lehet. Sİ "adni, teli, megtölteni" (L.231). Más példával:

NAM- LUGAL- KALAM- MA E- NA- Sİ- MA- A
"A haza királyságát neki adta vala"

Bene, 1337: "Bene" E N eB Györffy 1:530. Helység Kárpáptalján Beregszásztól (Beregovo) kelet-délkeletre. Ukrán neve: Dobroszelje.

BE- NE "Őr úr"; NÈ "őriz, vigyáz, erő, hatalom" (L.444), pl

NÈ- İN- DUG- GA "Vigyázott rá", "őrizte"

Benkóc, 1363: Benkoucz" C U oK NK EB Csánki 1:342. Helység Kelet-Felvidéken Homonnától (Humenné) nyugatra. Slov. Benkovce.

BE- N(È)- KU- Ú- Z(E) "Őrúr a mező alja mellett" ; KU "fektetni, alap, fenék, ülni, alapítani" (L.536).

A "Bene" tehát egy ősi magyar, - valószínűleg katonai - név. Ennek rövidített formája Ben. A jászoknak ma is közkedvelt keresztneve Benjámin, amit ők hagyományként tartanak fenn. Ez visszamegy arra az időre amikor őseik Jamini v. Benejamina néven még az Eufratesz füves térségein éltek. A "Ben" tehát (mivel jelentése ős-magyar nyelvű) bizonyítottan nem szemita, sem nem izraeli név, hanem Jász-magyar.

Az Eufrátész mellett fekvő Mári város feltárói a romok között az i.e.1,800-ból származó ékírásos agyagtáblákat találtak.

"Jamini törzseket találunk az Eufrátész középső folyásának völgyében Máritól fölfelé a Hábur folyó torkolatáig, továbbá a folyó alsó folyásánál és Dzsebel-Bisri-nél. Ugyancsak kimutathatók a Balíh, az Eufrátész egy másik mellékfolyójának térségében, egészen a Harrántól északra és északkeletre fekvő területekig. A jamini törzsek legfontosabb tartózkodási területe Terqa, a mai Asára környéke, valamint a Balíh felső folyásának környéke lehetett." (Horst Klengel, Nomádok az ókori Elő-ázsiában, Gondolat, Bp., 1985,55. old.)

"A Balíh és Hábur folyók forrásterületén esős földművelés folyik. A mári-korban sem lehetett igen másként. Ez a vidék természeti adottságainál fogva Mezopotámia legtermékenyebb területeihez tartozott, és a számos telephalom (tellek, többes szám arabul: tulul) arra utal, hogy ezek a feltételek a bronzkorban még kedvezőbbek lehettek." (u.o. 56. old.)

Időrendi sorrendbe helyezve az i.e. 1,800-as dátumot azt látjuk, hogy a Mári agyagtáblák még a szemita térfoglalás előtt íródtak. Ekkor vette kezdetét a Hatti (Etruszk ?) birodalom és röviddel utána következett a Hyxos és a Kassu éra.

Más forrásokban a jamini törzsek hazája Jazirah néven szerepel, ami még tisztábban mutat jász mivoltukra.

"...a latin nyelvű iratok régen a jászokat mindig filiszteusoknak nevezték, amihez hozzátehetjük, hogy régi magyar bibliafordításokban pedig a filiszteusokat nevezik következetesen jászoknak. Mivel pedig Egyiptomban a filiszteusokat falasa néven nevezték, és mivel a zsidó nyelvnek f hangja nincsen, illetve e szót palasa-nak kénytelen ejteni, ebből az következik, hogy a Palesztina országnév eredeti értelme is Jászföld, Jászország volt." (Magyar a., A Csodaszarvas, 66. old.)

A görögök nemcsak Trója ostromának történetét sajátították ki maguknak, hanem az "Aranygyapjú" történetét is. Az "Argo" hajó (AR-GU$_4$ "nagy ragyogású") kapitánya Jászon (Jász-úr volt ; UN = "úr").[4] Az "aranybárány" pedig, lévén ők juhtenyésztő törzsünk, az ő Szent-bárányukat képviselte. Isten szent bárányа pedig nem volt más mint a Nap-isten, mely nevet Jézus is magáénak vallott.

Belezna, 1332: "Bechenen", Ortvay: Egyh. Földl. 1:29. Helység Nagykanizsától dél-délkeletre.

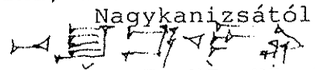

BE- ŠU- E- NE- NI "Erős part védő ura. BE-ŠU = EN-ŠU.

Bárca, 1215/1550: "Barca", VárReg. 174. Helyég a Felvidéken kassától délre. Szlov. Barca'.

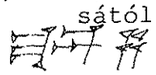

BÁR- ZA "Kő szentély" ; BARAG, BÁRA, BÁR "szent hely, szentély, szent berek" (L.344) ; ZA, ZÁ "kő, férfi" (L.586)

Bárna, 1405: "Silua Barna", Oklsz. "barna" és Zsigm.Okl.2/1:494. Helység Nógrád megyében Salgótarjántól keletre.

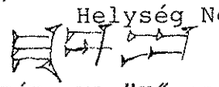

BÁR- NA$_4$ "Kő szentély" ; NA$_4$, IA$_4$, I$_4$, ZÁ "kő, meteor, kődarab" (L.229) pl.:

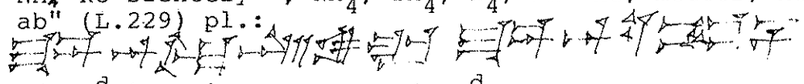

BÁR- ^{d}NIN- GIR- SU- KA BÁR- ^{d}UTU NE- DU "Ningirszu isten szentélyét és UTU isten szentélyét megépítette".

Báré, 1279: "Bare" , Györffy 3:343. Helység Erdélyben Kolozsvártól kelet-északkeletre. Rom. Barai.

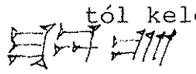

BÁR- É "Templomi szentély"

Bartina, 1837/1865: "Bartina", Pesty: Tolna 309. Szőlőhegy Szekszárd mellett.

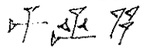

BAR- TIN- A "Bor oldala" , TIN "bor, sör, élni, élet" (L.465). Pl.:

BUR-SA$_7$ AN-KÙ-GA-A TIN-DÉ-A "A szent AN formás kancsójába bor öntetik"

TIN-GAL-ZU-ŠE DINGIR-DINGIR-A-NUN-NA SI-IM-MA-SU$_8$-SU$_8$ GE-EŠ "A te nagy borozásodra az Anunna-istenek (mind) odagyülekeznek".

Már ez a pár tucat helységnév is eléggé szemünk elé tárja, hogy mennyire körül vagyunk véve az ős-magyar-sumer világgal; valósággal benne élünk. Pedig az eddig felhozott nevek, becslésem szerint még egy százalékát sem képezik a való egésznek. Ha fejben tartjuk földrajzi neveink jelentését, akkor ősi nyelvünk is visszatér tudatunkba. Ehhez hozzásegít az is, hogy e nevek sokszor családnevünk is. Ilyenek jóformán az összes "-i"-vel, vagy "-y"-al végződő nevek, mint például: Bereczky, Batthiányi, Gárdonyi, Kosztolányi és sok mások; még Komoróczy is. Ősnyelvünknek azt a részét, ami helységneveink szóállományából hiányzik, azt majd a szorgalom, vagy éppen a kíváncsiság fogja feltárni.

Régen, úgy mint ma is, a közösségi élet egyik legszükségesebb kelléke volt a kút és a forrás; minden élőlény aköré telepedett. BUR, BURU, PU, TUL nagyon sok helységnevünknek fő elemei. Ezekhez tartozik még:

Berzence, 1222: "Burzence" PRT. 1:691. Helység

Somogy megyében Nagyatádtól Nyugat-délnyugatra.

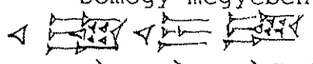

BUR- ZÈ- N(È)- ZÈ "Védett oldalú kút mellett" ; ZÀ, ZÈ "oldal mellett" (L.338a) , pl.:

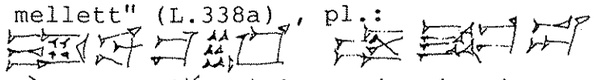

ZÀ- BA- GIŠ- GIRI$_6$ HÉ- BÍ- GÚB
"Az oldalán gyümölcsös kertet ültettem". (Sulgi Hymn)-

Balaton-berény, 1221: "Buren", MNy. 23:363. Szintén Somogy megyében, a Zala torkolatától kelet-északkeletre.

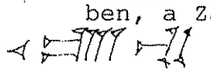

BUR- É- EN "Úri ház kútja".

Balaton-ederics, 1216: "Edelich", Csánki 3:49. Helység Veszprém megyében Tapolcától délnyugatra.

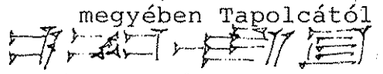

E- DÈ- LI- ŠU "Védett liget meleg partja"; LI "liget, kert, ültetvény" (Delitsch 133) ,: ŠU "védeni" ; DÈ "meleg"

Balaton- györök, 1389: "Gerek", Csánki 3:57. Helység Zala megyében Keszthelytől keletre.

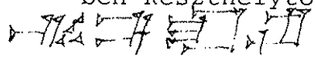

GI- E- RE- K(E)$_4$ "Árpart nádasa" , GI, GE "nád, nádas"(L.85

Balaton-szepezd, 1164: "Zepuzd", Lt. Közl. 2:157. Helység Tihanytól nyugat-délnyugatra.

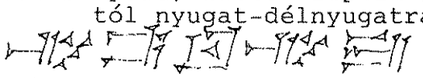

ZI- E- PU- ZI- D(A) "Parti menhely élet kútja mellett" ; ZI, ZÉ "élet, élni, menedék, igaz, emelkedik" (L. 84)

A multban, de a falvakban még ma is, a nád szolgáltatta a háztetők fedéséhez szükséges anyagot. A jó minőségű nádat mindenütt megbecsülik, ugyanúgy a nádfedelezéssel foglalkozó szakmunkásokat. A folyami árterek nádjai tudottan erősebbek mint a mocsaras vidékek nádjai. Ez helységneveinkből is kitűnik. Balatongyörökön kívül van még sok más nádtermelő vidékünk. Ilyenek:

Gyerk, 1512: Gyerk", Bakács 119. Helység Felvidéken Ipolyságtól (Sahy) nyugat-északnyugatra. Szlov. Hrkovce.

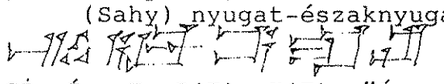

GI- Í$_7$- E- R(E)- K(E)$_4$ "Árpart folyami nádja" , ^{giš}GI "nád, nádas" (L. 85) ; Í$_7$ "folyó, csatorna" (L.579).

Gyiva, 1272: "Gywa" , MonStrig. 1:599. Helység Felvidéken Párkánytól (Stúrovo) északnyugatra. Szlov. Diva.

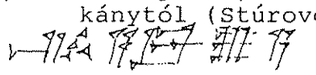

GI- Í$_7$- Ú- A "Tápláló folyam nádja v. nádasa".

A végtelen nádasok hazája volt a romantikus Sumer-föld is, ahol:"Enki-isten hosszúbajszú harcsái és csillogó pikkelyű pontyai a nádak között mind őhozzá úszkáltak".

Gyoma, 1332: "Gama", Györffy 1:507. Helység Békés vármegyében Szarvastól kelet-északkeletre.

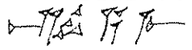

GI- A- MA$_6$ "Isteni erejű víz nádja" ; ME, MA$_6$ "isteni erő, szertartás, szokás, hagyomány" (L.532)

Gyömöre, 1385: "Gemero", Györffy 2:589. Helység Győr-Sopron megyében Győrtől délre.

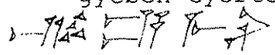

GI- E- ME- RU "Isteni erejű part adta nád" ; RU "odaadni, odaígérni, csinálni" (L.68)

Győr, 1210: "Geur" , Györffy 2:590. Győr-Sopron vármegye székhelye.

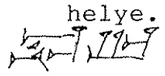

GE- UR "Véd mű" ; GE, DÍM "mű, készítmény" (L.440); UR "véd, védelmezni, őrizni" (Del. 110).

Györke, 1323: "Gurke", Györffy 1:90. Helység Kelet-Felvidéken Kassától (Kosice) keletre. Szlov. Durkov.

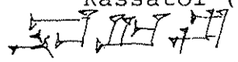

GE- UR- KE$_4$ "Védelem műve v. védelem nádasa".

Most pedig nézzük meg, hogy a sumerok (szemerék) hogyan tartották számon a nádvágást. Tekintetbevéve azt, hogy van egy nagyon idevágó szólásunk: "Azt a nádvágó mindenit!" ezek a nádvágók valami vagány emberek lehettek.
Az alábbi szöveget a Brit-Kolumbiai Egyetem könyvtárában találtam.

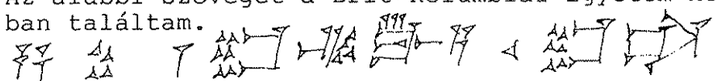

240 + 40 + 1 SAR GI- SIG$_7$- A 10 SAR- TA
"281 nád (-köteg), (személyenként) 10 SAR levágva".

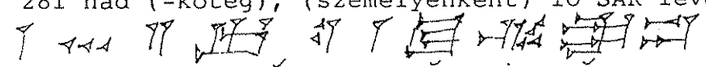

60 + 30 + 2 GURUŠ U$_4$- 1- ŠE GI- KEŠ- DU
"92 férfi munkás 1 napig nádat kötözött"

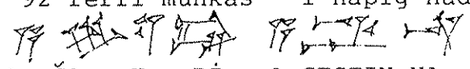

A- ŠA U$_4$- BI A-GESTIN-NA
"A mezőn azokon a napokon voltak: Agestinna" (Szószerint: A-GESTIN-NA "a bor apja")

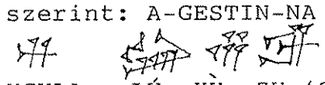

UGULA LÚ- KÙ- ZU (Szószerint: LÚ-KU-ZU "bölcs ember")
"Felügyelő Lúkuzu"

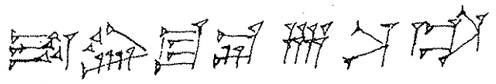

Á LÚ- HUN- GA 8- SÌLA- TA
"Fizetés a béreseknek 8 SILA fejenként". (Tehát rabszolgaság, vagy kommunizmus nem volt)

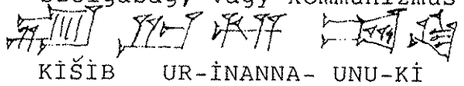

KÌŠÌB UR-ÌNANNA- UNU-KÌ
"Lepecsételve az Uruk-i Ur-Inanna által"

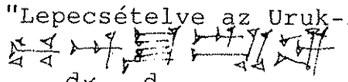

MU ^{d}ŠU ^{d}EN- ZU
"Az évben, amikor Su-en-zu (Suszin)

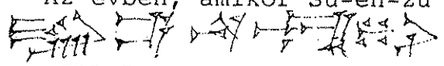

LUGAL-E NA-MAH MU- DU
"a király a nagy sztélét megépítette".

Azt nem tudjuk, hogy a SAR (SAR "szál, darab, kert, felületméerték", L.152) milyen nagyságú köteg lehetett, hány nádszálat tartalmazott. Nem azok kötözték össze a nádat, akik levágták. Lehetséges, hogy előbb száradni hagyták, nehogy belső öngyulladás keletkezzék. A munkálatokat az UGULA, a főnök felügyelte; a bérfizetéseket a KÌŠÌB, egy bizalmi ember intézte.

Éveiket királyaik jelentékeny tettei után nevezték el. Az idő múlásának számbavételével nem törődtek annyit mint manapság.

Mindenesetre úgy látszik, hogy a nádvágás sokakat foglalkoztató mesterség volt.

Su-szin a III. UR-i dinasztia korában, i.e. 2,038 - 2,030, uralkodott, kb. 100 évvel Sulgi után. Uralkodása kezdetén sok templomot helyrehozatott, de később minden erejét a nyugati sivatag nomádjai, a szemita Amoriták elleni védekező hadműveletek kötötték le. Ezek túlszaporodás és éhinség miatt élelemszerzés céljából gyakran betörtek sumer területre. Su-Szin ezek ellen több erődítményt létesített.

Lú-ku-zu nádvágásfelügyelő munkalapjából kitűnik, hogy a sumerok nem a tizedes, hanem a hatvanas számrenszert használták. Az ő mértani zsenialitásukat örökíti meg a körnek 360 fokra való beosztása, ugyanígy a földgömb felületén a szélességi- és hosszúsági körök, a Meridián és az Egyenlítő 360 fokos beosztásai. Mindenegyes foknak 60 tengeri mérföldre való beosztása szintén tőlük ered.

A hatvanas számrendszernél a beosztásfokozat 1, 10, 60, majd 3,600 és ennek többszöröseinél történik.

Az egységet 𒁹 fejezi ki és tizen alul annyiszor ismétlődik ahány egység van a számban foglalva: 𒁹𒁹 2, 𒁹𒁹𒁹 3, 𒁹𒁹𒁹𒁹 4, 𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹 5, 𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹 9.

A tiz jele 𒌋 és ez is annyiszor ismétlődik, ahányszor tiz foglaltatik a számban, egészen hatvanig: 𒌋𒌋 20, 𒌋𒌋𒌋 30, 𒌋𒌋𒌋𒌋 40, 𒌋𒌋𒌋𒌋𒌋 50.
A tizen felüli számokat úgy jelölték, hogy a tizes számokat követték az egyes számok: 𒌋𒌋𒌋𒁹𒁹 32.

Hatvantól kezdve más a jelölés. A másodfokozású számok, vagyis a 60 többszörösei megelőzik az elsőfokozatúakat: 𒁹 𒁹 = 61 (1X60+1); 𒁹 𒁹𒁹 =62 (1X60+2) ; 𒌋𒁹 = 70 (1X60+10) ; 𒁹𒌋𒌋𒌋𒌋 𒁹𒁹𒁹𒁹 :114(1X60+50+4) 𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹 𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹 = 716 (11X60+50+6) ; 𒌋𒌋𒌋𒌋𒌋𒌋𒌋𒌋𒌋𒌋𒌋𒌋 𒁹 𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹 = 3376 (56X60+16).
3,600-on felül ismét egy új sorozat kezdődik, ahol a 3,600 jele az alsóbb fokozású számjelek elé kerül: 𒁹 𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹 𒌋 𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹𒁹 = 4,096 (1X3,600+606).

Visszatérve a 291 nádkötegre azt látjuk, hogy a kezdő 4 db. 60-as számot az író összetömörítette, egymás fölé rakta. 𒁹𒁹 𒁹𒁹

Most térjünk vissza a magyar nádasokhoz.

Gelemér, 1337: "Gelemer", ZalaOkl. 1:323. Erdős terület Veszprémhez közel.

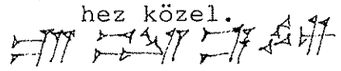

GE- (I)L- E- MÉR "Esős part magas nádja" ;ÌM, ÌMÌ, MÉR "eső zápor" (L.399).

Gelle, 1308: "Gelle", RDES. 1:255. Helység Dunaszerdahelytől (Dunajská Streda) nyugatra. Szlov.: Holice.

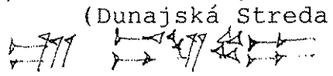

GE- (I)L- LE "A magas nád".

Gelence, 1567: "Gelencze", Suciu 1:257. Helység Erdélyben Kézdivásárhelytől (Tirgul Secuiesc) délkeletre. Rom. Ghelinta.

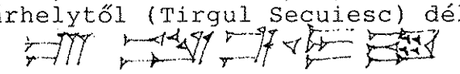

GE- (I)L- E- N(È)- ZÈ "Erős part melletti magas nád".

Gelej, 1323: "Geley", Györffy 1:773. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Mezőkeresztestől keletre.

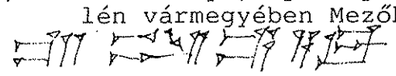

GE- (E)L- E- Í$_7$ "Folyópart magasztos nádasa".

Gemenci-erdő, 1808: "Gemencze" (Insula), Lipszky:Rep. 1:197 (Lipszky, Joannes: Repertorium locorum objectorumque, I-II- Budae, 18). Vadvédelmi terület a Sió torkolatától a bajai hídig.

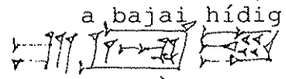

GE- MEN$_4$-ZÈ "A Korona nádja mellett" ; MEN$_4$ "korona, sörény (L.270).

Bisztra-terebes, 1312: "Terebes", Györffy 1:676. Helység Erdélyben Margittától (Marghita) délre. Rom. Chiribis.

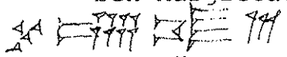

TER- EB- EŠ "Három szentély ligete" TER,TÌR "liget, kert" (L.375)

EB "szentély". É EB-GAL AN-NÉ ÚS-SA "Temple, great shrine, reaching the sky", (The Keš Temple Hymn, 31.sor EŠ "három" (L.593)

Se Be ReT

Bozók, 1135: "Bozouk", Györffy 3:1. Helység Felvidéken Korponától (Krupina) dél-délkeletre. Szlov. Bzovík.

BU- ZU- Ú - K(E)$_4$ "Mező erős ragyogása" ; BU "ragyogni, kihúzgálni, kitépni, fújni, lélekzeni" (L.371) ; ZU "erő, erős, tudni, győzelem" (L.6)

Bozsok, 1277: "Bosuk", UrkBurg. 27. Helység Vas megyében Szombathelytől északnyugatra.

K U S oB

BU- ŠUK "Élelmezési ragyogás" (?) (Élelmző szél ?); ŠUK "élelem-adag" (L.469)

Bögöt, 1325: "Bugud", Csánki 2:739. Helység Vas megyében Sárvártól nyugatra.

BU$_5$- GU$_4$- D(A) "Erős szél mellett", GU$_4$ "erős, hős, ökör" (L.297).

Bögöz, 1332: "Bugus, Buguz", Ortvay: Egyh. Földl. 2:660. Helység Székelyudvarhelytől (Odorheiu Secuiesc) délnyugatra. Rom. Mugeni.

BU$_5$- GU$_4$- ZÈ "Erős szél oldalán"

Bugac, 1391k. "Blasius de Bugaz", A Lingu. 7:91. Helység és puszta Bács-Kiskun vármegyében Kiskunfélegyházától nyugat-délnyugatra.

BU$_5$- GAZ "Vágó szél" ; GAZ, KAZ, KAS "vágni, összetörni,ölni" (L.192) ; BU$_5$ "szél, szeles, fúj" (L.515). pl.

giš$_{MÁ}$-GU(R)-GUR A- GAL- LA İM- ḪUL BU$_5$- BUL$_5$- A- TA

"...a nagy hajót a nagy vizek felett a szélvihar fújta" (Özönvíz legendája). giš$_{MÁ}$ "hajó" (L.122) ; GUR-GUR "óriási, hatalmas, nagy, erős" (L.111) ; İM-ḪUL "szélvihar, kellemetlen szél"(L399).

Sem a Kereszténység sem a nyugati kultúra nem tudta a mult század vége előtt, hogy az amiben addig hitt, a bibliai Vízözön története nem a zsidó Ószövetség terméke, hanem azt a Bábelben élő zsidóság a sumerektől vette át. Az Ószövetség írása mégsem említi meg az igazságot, hogy ez a történet a több-isten-hívő sumerek vallásos tárgyú alkotása. Ezt nem volt okos elhallgatni, mert lám a homok feladta a titkát.

A Vízözön éposz hősének Ziudszuddu-nak a nevét is többszörösen elferdítették: az asszírok Utnapishtim-nek hívták, a zsidók Noah-nak, a keresztények Noé-nak, és most újabban Ziuszudra-nak. A Ziuszudra név egy mellékvágányra szaladt gondolat folytán keletkezett; valamelyik fordító a BUR$_5$-SU-UD-RA "vallási öltözet" szót vélte felfedezni benne. Nézzük meg, hogy mit is takar a Ziudszuddu név. ZI Élet"; UD, UTU "Nap-isten"; SUD "hosszú lenni, meghosszabbítani". A név értelme tehát: Élet, amit a Nap-isten meghosszabbított". Tudniilik Ziudsuddunak jóságáért a Nap-isten örök életet adott. Hogy miért éppen a Nap-isten (UTU), az a szövegből kiűnik. Nézzük hát az eredeti írást:

1. U(D)-BA ZİI- UD- SÚD- DU LUGAL- ÀM AN- SAG- GUR- GUR
"Abban az időben Ziudsuddu, király lévén, nagy menedéket

MU- UN- DÍM- DÍM NAM- BUR- NA KA- SİI- SİI- GİI
készíttetett, szerénységben magát lealacsonyítóan

NÍ- TE- GA UD- ŠÚ- UŠ- E SAG- UŠ GÚB- BA
tiszteletadó volt. Az este lassan leszállva

- - - MA- MU- NU- ME- A E- DÈ GU- (MU- UN- DÈ)
egy álom, ami nem volt, előjött (és)(így) szólt hozzá

5. MU- AN- KİI- BİI- TA PAD- PAD- DÈ
az ég és a föld nevét idézve.

KİI- UR- ŠU DİNGİR- RİI- E- NE GİŠ- SİG - - - -
A város számára az istenek (tündérek ?) (egy) kő falat (épít-

ettek)

ZİI- UD- SÚD- DU DA- BİI- GÚB- BA - - - GİŠ- ZİI- DA
Ziudszuddu mellette állva (ezt hallotta): A fal mellett

Á- GÚB- BU- MU GÚB- BA - - - - - - - - - GİŠ- ZİI- DA
"a bal oldalamon állj! ..... a fal mellett

DUG$_4$ GA- RA- AB- DUG$_4$- DUG$_4$ - - - - - NA- RİI- GA- MU
egy szó fog hozzád szólni ..... én szeplőtelenem,

10. GEŠTU- (TUK- A- MU) ŠU- ME- A A- MA- RU
én okosom a mi kezünk által (egy) Vízözön (lesz teremtve)

NUMUN- NAM- GALU ḪA- LAM- E- DÈ - - - DİI- TİL- LA
hogy az emberiség magvát elpusztítsa, (ez) a határozat,

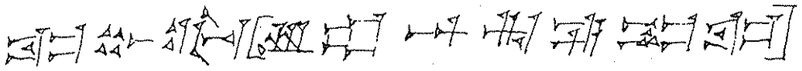

DUG$_4$- PU- UḪ- RU- (UM- DİNGİR- Rİ- E- NE- KA)
parancsa az istenek tanácsának.

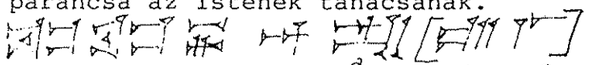

DUG$_4$- DUG$_4$- GA AN ^{d}EN- (LÍL- LÁ) - - - - - -
parancsai An-nak és Enlíl istennek - - - - - -

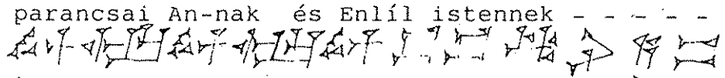

İM- ḪUL- İM- ḪUL NÍ- GUR- GUR- GÁL DÙ- A- Bİ
A viharos szelek féktelen vadsággal, mindnyájan

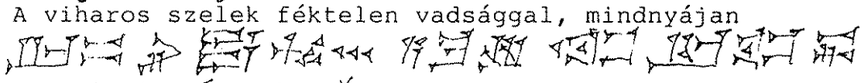

15. UR- Bİ İ- SÚG- Gİ- EŠ A- MA- RU U- KA- KAB- DUG- GA
együtt rohantak elő ; az özönvíz, a hatalmas orkán

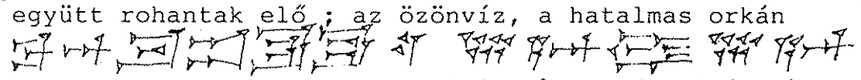

BA- AN- DA- AB- UR- UR UD- İMİN- ÀM GÍG- İMİN- ÀM
dühöngött velük együtt. Hét nap, hét éjjelen (át)

A- MA- RU KALAM- MA BA- UR- RA- TA ^{giš}MÁ- GUR- GUR
az özönvíz a haza földjén dühöngött (és) a nagy hajót

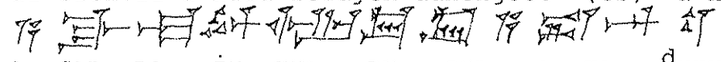

A- GAL- LA İM- ḪUL BU$_5$- BUL$_5$- A- TA ^{d}UTU
a nagy vizek felett a szélvihar fújta, (amikor) a Nap-isten

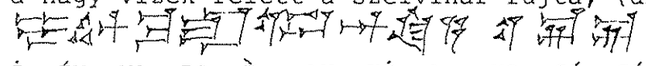

İ- ÍM- MA- RA- È AN- KÍ- A UD- GÁ- GÁ
felülkerekedett égen és földön fényt csinálva.

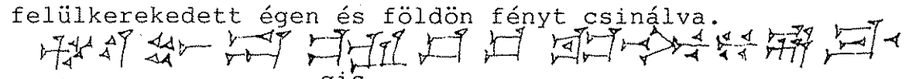

20. Zİ- UD- SUD- DU ^{giš}MÁ- GUR- GUR KA- BUR MU- UN- DA- BUR
Ziudszuddu a nagy hajóba nyílást fúrt

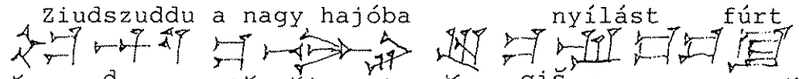

ŠUL ^{d}UTU GİŠ- ŠİR- Nİ ŠAG- ^{giš}MÁ- GUR- GUR- ŠU
"A hős Napisten a fényét a hatalmas hajó belsejébe

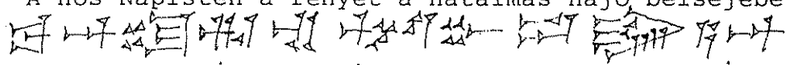

BA- UN- TU- Rİ- EN Zİ- UD- SUD- DU LUGAL- ÀM
küldte, Ziudszuddu, király létére

İGİ- ^{d}UTU- ŠU KA- Kİ- SU- UB- BA- TÚM LUGAL- E
a Napisten előtt megcsókolta a földet; a király

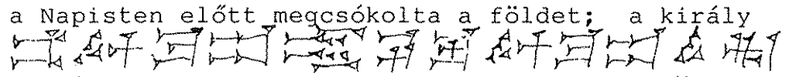

GUD İM- MA- AB- GAZ- E UDU İM- MA- AB- ŠAR- Rİ
ökröt áldozott fel (és) juhokat szaporított meg".

Ez a Vízözön történetének talán a legfontosabb része.

A Napisten legyőzi a sötétséget, égen és földön fényt csinál, elűzi a káoszt és bemegy Ziudszuddu hajójába, hogy elfogadja a szerény király engesztelő áldozatát, melynek elismeréseképpen a királyt magát "örökéletűvé"teszi. Ebbe a jelenetbe bele van foglalva a nap-vallás alapvető filozófiája, amit a magyarság egészen a kereszténység felvételéig követett.

A szöveg jól szemlélteti a magánhangzó illeszkedést, Turáni nyelvek ezen fő jellegzetességét: mély hangú szavakhoz csak mély hangú ragok járulhatnak.

Az e szövegben szereplő szavak jónéhánya helységneveinkben is megtalálható.

Mindjárt az első sorban levő LUGAL "király" szó több régi írott emlékünkben megtalálható. Így egy I. Endre királyunk korabeli latin nyelvű imádságban kb. 1050-ből olvassuk a "Peccis lughala" "királyi főúr" majd a következő sorban "Step lughalu ur" "István király úr" kifejezéseket. Tehát ez a nagyon fontos sumer méltóságnév, amelynek használata visszamegy a Vízözön idejébe, kb. 1000 évvel ezelőtt, vagy még később is, a magyar irodalomban hivatalosan szintén létezett és népcsoportjaink mindegyike használta is. Ha mi, mai magyarok, nem vagyunk hajlandók ezt sajátunknak többé elismerni, akkor az ahhoz a parasztsághoz kellett tartozzon, akik ezt ősi nyelvükön még mindig így mondták. Mert, ahogy már előbb is kifejtettem: apró patakjaink, dűlőink neveit az istenadta pór nép, aki más nyelvet megtanulni nem tudott, adta az ő vízözönelőtti nyelvén.

Jól szemlélteti a szöveg a helyhatározó ragok: -A, -TA, -DA használatát, mint pl. GİŠ-Zİ-DA "a fal mellett", vagy DA-BI GÚB-BA "mellette állva", AN-KI-A "égen és földön", amik helységneveinknek is állandó elemei. Még az A-MA-RU "özönvíz" kitétel is eredeti formájában jelenik meg.

A 8.sorban található Á "oldal, erő, munka, hatalom" szó szintén gyakori eleme földrajzi neveinknek.

A 16.sorban olvasható "hét nap hét éjjel" UD İMİN-AM GÍG-İMİN-AM szólás népmeséinknek jellegzetes tartozéka.

Az Özönvíz sumer változatát, mint irodalmi remekművet ajánlom gyakorlatként jól emlékezetbe vésni.

Bucsesd, 1525: "Bwchaz", Csánki 1:72. Helység Erdélyben Brádtól (Brad) északkeletre. Rom. Buçes.

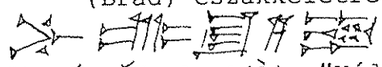

BU- Ú- ŠU- A- Z(À) "Védett mező melletti ragyogás"; BU: "ragyogni, fújni, lélekzeni" (L.371).

Budamér, 1280: "Bodomer", ÁÚO. 10:711. Helység Felvidéken Kassától (Košice) észak-északkeletre. Szlov. Budimir.

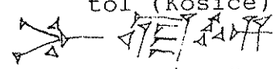

BU- DU$_6$- MÉR "Esős domb ragyogása"; DU$_6$ "domb, halom, rakás" (L. 459).

Budapest, 1148: "Budensis", latin; "Pest", Mon Bp. 3 ; 1544: "Buda-Pesth": Mon Írók. 1:105. Magyarország fővárosa.

BU- DA "Hatalmi fény" ; DA "hatalom, erő, tehetség" (Del.130)

PÈŠ- TU_6 "Varázsos part", l.: PÈŠ-A-AB-BA-KA TU-DA-A "aki a tenger partján született", és $PEŠ_x$T(İ) "parti környezet" (Ake W. Sjøberg , F. Bergmann: A Collection of Sumerian Temple Hymns, TH. No. 22, line 277)

Bún, 1301: "Bwn", Györffy 3:549. Helység Erdélyben Segesvártól (Sigisoara) északkeletre. Rom. Boiu.

BU- Ú- UN "Úri mező ragyogása" ; UN, U "úr" (L.411)

Buzita, 1461: "Bwzitha", Csánki 1:605. Nyíracsádhoz tartozó település.

BU- Ú- ZİI- TU_6- A "Varázsos menedéken mezei ragyogás"

Buziás-fürdő, 1369: "Buzus", Doc.Val. 218. Helység a Bánságban Temesvártól (Timisoara) délkeletre. Rom. Buzias.

BU- ZİI- UŠ "Vidéki élet fénye" (?)

Bordány, 1747: "Bordan", Nytud Ért. No.22.18. Helység Csongrád megyében Szegedtől nyugat-északnyugatra.

BUR- DA- Á- N(I) "Külső környezet kútja" ; DA "hatalom, erő környezet, tehetség" (Del. 130) ; Á "oldal, külső, erő, hatalom"

Borc-falu, 1221: "Borz", PRT. 1:652. Helység a Felvidéken Necpáltól délnyugatra. Szlov. Borcová.

BUR- Z(À) "Forráskút mellett"

Brogyán, 1293: "Borogen" N eG oR oB (?), Györffy 1:436. Helység a Felvidéken Nagytapolcsánytól (Topol'cany) északkeletre. Szlov. Brodzany.

BÙRU- GÈN "Hegyi forráskút", GÈN, KUR, GÌN "hegy" (L.366).

Burga, 1864: "Burga" (egy major neve), FMTE. 6:30. Zámolytól délre.

BUR- GA "Tej kútja" ; GA "tej", pl. GA-ZİI-KÚ-A "az élet tejével táplált". (BUR-GAZ "Gyilkos kút")

Cakó, 1245: "Zako" , Györffy 2:249. Helység a Felvidéken Rimaszombattól (Rimavská Sobota) kelet-délkeletre. Szlov. Cakov.

ZÀ- KÙ- Ú "Mező tiszta oldala" ; KÙ "szent, tiszta" (L.4).

Cirák, 1265: "Zyrak", UrkBurg. 1:322. Helység Győr-Sopron vármegyében Kapuvártól délre.

ZİI- $İ_7$-RA- Á- $K(E)_4$ "Erős áradású folyó menedéke".

Csaróda, 1702: "Csaroda", Bosz. 1:32 (Magyarországi boszorkányperek 1529-1768, Schram Ferenc). Helység Szabolcs-Szatmár megyében VÁsárosnaménytől keletészakkeletre.

ŠAR- Ú- DA "Kert a mező mellett" ; ŠAR "zöld növényzet, kert, gyümölcsös kert" (L.152).

Csádi-erdő, 1295: "Chaath", MonStrig 2:369. Erdőség Szakcstól észak-északnyugatra.

ŠÀ - Á- TU_6 "Varázsos erejű környezet" ; ŠÀ "belső, környezet" (L.384)

Csák, 1332-71: "Chaac", Csánki 2:17. Helység a Bánságban Temesvártól (Timişoara) dél-délnyugatra. Rom. Ciakova.

ŠÀ- Á- $K(E)_4$ "A munka környezete".

Csejte, 1263: "Chehthe", Etsz. Gombocz Zoltán- Melich János: Magyar etymologiai szótár. Helység a Felvidéken Pöstyéntől (Pieštany) északnyugatra. Szlov. Cachtce.

ŠE- E- Ḫ(E)- TU_6- E "Gabona csodásan gazdag part által" ; ḪE, ḪİI "bőség, vagyon, sokaság, boldogság" (L.143) ; ŠE "gabona, árpa" (L.367)

Csécse, 1395: "Cheche", Zsigm.Okl. 1:434. Helység Nógrád megyében Pásztótól délnyugatra.

ŠE- É- Š(U)- E "Gabona erős templom által". A szóvégi -E a mélyhangú ŠU után eredetileg -A kellett hogy legyen, csak később, amikor az egész nevet magashangúnak vette, változhatott át -E-re.

Csegöld, 1332-4: "Chegud", SzabSzatm. 39. Helység Szabolcs-Szatmár megyében Fehérgyarmattól kelet-délkeletre.

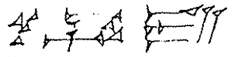

ŠE- GÚ- D(A) "Part melletti gabona" ; GÚ "part, oldal, erő, nyak" (L.106) pl. GÚ-ÍD-DA-GA-ŠU "a folyó partjára".

Csejd, 1566: "Cheyd", Suciu 1:170. Helység Erdélyben Marosvásárhelytől (Tirgu Mureş) kelet-északkeletre. Rom. Cotus.

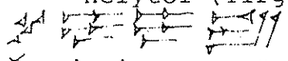

ŠE- İ- İ- D(A) "Nagyrabecsült gabona mellett" , İ "tisztelni, dicsőíteni" (L.142)

Cserenc, 1864: "Cserentzi-tóság", Pesty: Tolna 1:314. Határrész Decstől kelet-délkeletre.

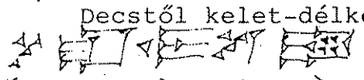

ŠE- RE- N(È)- Tİ- Z(È) "Erős ár melletti gabona" ; TE, Tİ "közelében, elérni" (L.376) ; NÈ "erő, haderő,, őrség" (L.444).

Csernely, 1236: "Cherne", Györffy 1:768. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén megyében Ózdtól dél-délkeletre.

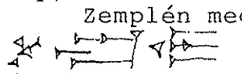

ŠE- ÈR- NÈ "Hadi szolgálatosok gabonája" ; ÈR, ERI "szolga, szolgálni" (L-50) , NÈ "erő, haderő" pl.

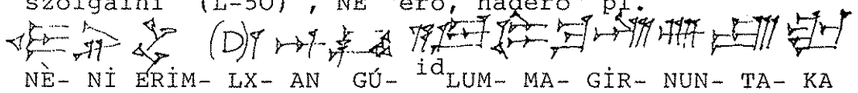

NÈ- Nİ ERİM- LX- AN GÚ- ^{id}LUM- MA- GİR- NUN- TA- KA
"Haderejének hatvan emeberét a Lummagirnunta folyó

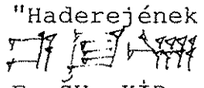

E- ŠU- KİD
partján hagyta" (Urlumma)

Csobaj, 1252: "Chobay", Sztp.KritJ. 1:301. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Tokajtól dél-délnyugatra.

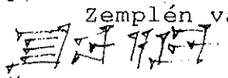

ŠU- BA- $Í_7$ "A folyam dísze" ; ŠU-BA "dísz, adni, ajándékozni" (L.354)

Csoltó, 1295: "Choltha", Györffy 2:492. Helység a Felvidéken Pelsőctől (Plesivec) dél-délnyugatra. Szlov. Coltovo.

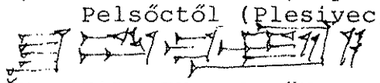

ŠU- (I)L- TU_6- A "Nagy erő varázs által".

Csór, 1256: "Chour", Györffy 2:357. Helység Székesfehérvártól nyugatra.

ŠU- UR_4 "Arató kéz" , UR_4 "aratni, összegyűjteni" (L.594)

Csömend, 1332: "Chemer", Ortvay.Egyh.Földl. 1:307. Helység Somogy megyében Marcalitól kelet-délkeletre.

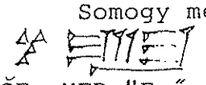

ŠE- MER "Erős gabona" ; MER, ME-ER, GÍR, Mİ-İR "erős, haragos, szél" (L.347)

Csönge, 1409: "Chenge", Csánki 2:742. Helység Vas megyében Sárvártól északkeletre.

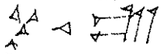

ŠE- UN- GE "Az úrnak a gabonája"

Dág, 1222: "Dagu", Györffy 2:233. Helység Komárom megyében Dorogtól délre.

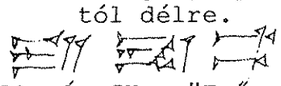

DA- Á- GU_4 "Erős munka környezete", pl.

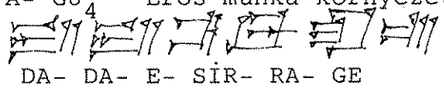

DA- DA- E- SİR- RA- GE
"Az Eszirra oldalai"

Daja-puszta, 1228: "Day", Sztp.KritJ. 2/2-3. Helység Adonytól délre.

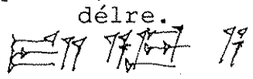

DA- $Í_7$ (-A) "A folyó melléke".

Dálingar, 1274: "Daal", Györffy 1:8. Határvidék Makótól keletre.

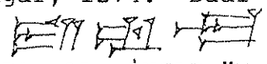

DA- AL- İNGAR "Megművelt környezet" ; AL-İNGAR "megművelt" (L.56)

Dalmád, 1245: "Dolmod", Bakács 104. Helység a Felvidéken Lévától (Levice) kelet-délkeletre. Szlov. Domadice.

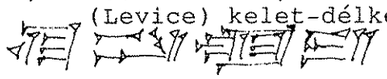

DU_6- (I)L- MU- DA "Magas domb malommal" ; DU_6, DUL "domb" (L.41) ; MU, MA "malom, őrölni, darálni" (L.33).

Dalmand, 1138: "Dalmadi", MNy. 32:134. Helység Tolna megyében Dombovártól észak-északkeletre.

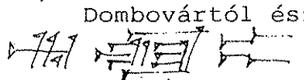

DAL- MA- $Dİ_4$ "Kis malom völgye" ; ^{dug}DAL "tál, völgy" ; $Dİ_4$ "kicsi" pl.

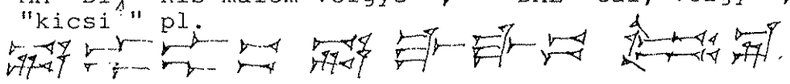

NA_4- $Dİ_4$- $Dİ_4$- Bİ NA_4- GAL- GAL- Bİ MURGU- GÁ
"Kis (menny-)köveik, nagy (menny-)köveik a hátamat

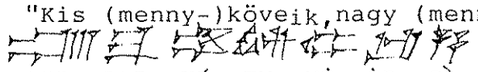

DUB- DAB- ḪÉ- EM- Mİ- İB- ZÀ verdesték"

Dálnok, 1332: "Dalnuk", Ortvay: EgyhFöldl. 2:646. Helység Erdélyben Kézdivásárhelytől (Tirgul Secuiesc) délnyugatra. Rom. Dalnic.

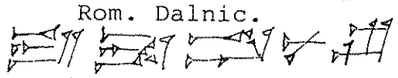

DA- Á- (E)L- NU- K(E)$_4$ "Ember(ek) magasztos oldalú környezete" ; NU "ember, ne, hogyne" (L.75).

Damak, 1279: "Domok", Györffy 1:76. 1984-ben Edelényhez csatolt helység Borsod-Abaúj-Zemplén megyében Edelénytől kelet-északkeletre.

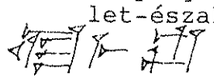

DU$_6$- MU$_7$- K(E)$_4$ "Varázs dombja", MU$_7$ "varázs, varázsolni" (L.16).

Dámóc, 1364: "in villam damuch", Zichy Okm. 3:264. Helység Borsod Abaúj-Zemplén vármegyében Cigándtól észak-északkeletre.

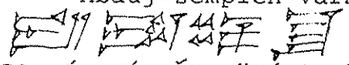

DA- Á- MÚ- ŠU "Kézi növesztésű munka környezete" , MÚ "növeszteni, ültetni"(L.152). pl.

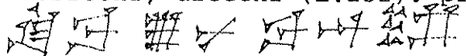

KI- BA Ú- NU- BA- AN- MÚ
"Azon a helyen fű nem nőtt".

Danulesd, 1468: "Danyla-falwa", Csánki 5: 85. Helység Erdélyben Marosillyétől (Ilia) észak-északnyugatra. Rom. Danulesti.

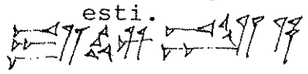

DA- NÍ- ÍL- A "Tiszteletet követelő környezet" , pl.:

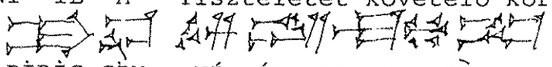

PIRIG-GÌM NÍ- ÍL- LA- MU- DÈ
"Mint egy oroszlán, félelembe öltözve".

Dány, 1342: "Daan", Anjou okm. 2:116. Helység Pest megyében Gödöllőtől délkeletre.

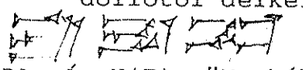

DA- Á- N(E) "Munkák környezete".

Dara, 1598: "Dara", VSOS. 1:304. Helység a Felvidéken Szinától (Snina) északkeletre.

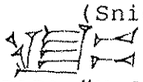

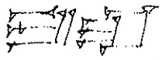

DARA "Vad kecske" (L.100) v. DA- RA "Ár oldal".

Darány, 1437: "Daran", Csánki 2:599. Helység Somogy megyében Barcstól kelet-északkeletre.

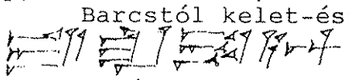

DA- RA- Á- AN "Erős ár oldala".

Datk, 1235: "Dubucha", Györffy 2:196. Helység Erdélyben Kőhalomtól (Rupea) kelet-délkeletre. Rom. Dopca.

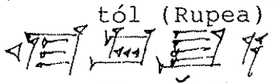

DU$_6$- BU$_5$- Š(U)$_4$- A "Széltől vert domb" ; ŠU$_4$ "rontani, sujtani, elvinni" (L.411).

Ezek a helységnevek jól szemléltetik, hogy a mondatban először jön a helységnévre jellemző rendszerint egy szótagból álló főnév, és csak azután következik melléknév, névmás, stb.

Debrecen, 1235: Debrezun", Var Reg. 13. Hajdú-Bihar vármegye fővárosa.

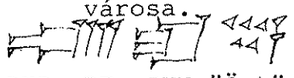

DUB- RE- ZUN "Öntöző ár halma".
Ha a Debréte = Dubretha hangelváltozást vesszük alapul, a DUB-RE-ZUN formához jutunk. DUB "tábla, halom" (L.138) ; ZUN, SUN "megöntözni" (Del. 153).

Debercsény, 1335: "Deberchen", Mon Strig. 3:267. Helység Nógrád megyében Balassagyarmattól délre.

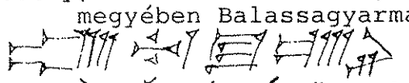

DUB- ÈR- ŠU- É- NÍ "Templom őrző szolgájának halma" , ÈR, ÈRI "szolga" (L.50) pl.

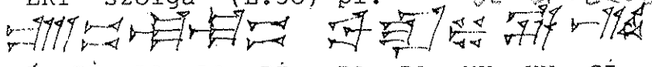

É- BÌ- LA- LA- BÌ BA- RA- MU- UN- GÍ$_4$
"Templomának gazdag vonásai ellenállhatatlanok"
(Ninmesarra, 88).

Debréte, 1340: "Dubretha" , Fejér: C8/4:46. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Bódvaszilastól délkeletre.

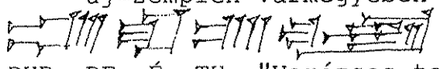

DUB- RE- É- TU$_6$ "Varázsos templom ár(víz) halma".

Debrőd, 1255: "Debregy",, Györffy 1:776. Helység Kelet-Felviéken Jászótól (Jasov) délre. Szlov. Debred.

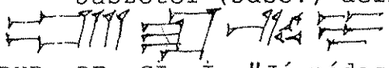

DUB- RE- GÍ- Ì "Jó nádas ár halma".

Decs, 1402: "Decs", Zsigm Okl. 2/1:178. Helység Tolna megyében Szekszárdtól délkeletre.

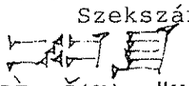

DÈ- Š(U) "Védett talaj", DÈ "hamu, talaj, por" (lássd. "Diter"-nél).

Déda, 1393: "Deda", Csánki 5:69. Helység Erdélyben Szászrégentől (Reghin) észak-északkeletre. Rom. Deda.

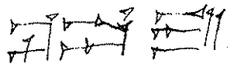

DÉ- DA "Árkitörés mellett" ; DÉ "kiönt, kiárad" (L.226a)

Dedrád, 1319: "Dedraad", Csánki 5:344. Helység Edélyben Szászrégentől (Reghinul Sasesc) északnyugatra. Rom. Dedrad.

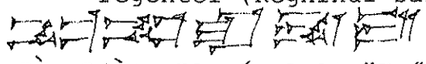

DÈ- D(È)- RA- Á- D(A) "Erős ár melletti ~~talajok~~".

Deléte, 1320: Deletha", Csánki 1:293. Helység Kelet-Felvidéken Eperjestöl (Presov) nyugat-északnyugatra. Szlov. Deletice'.

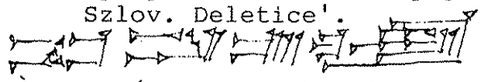

DÈ- EL- É- TU_6- A "Varázsos templom magas földje".

Demecser, 1268: "Deuecher", ÁÚO. 8:199. Helység Szabolcs-Szatmár megyében Nyíregyházától északkeletre.

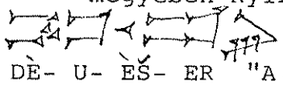

DÈ- U- ÈŠ- ER "A ~~szentély urának~~ ~~való talaj~~"

Deménd, 1291: "Damian", Györffy 3:190. Helység Felvidéken Ipolyságtól (Šahy) északkeletre.

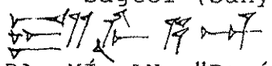

DA- MÍ- AN "Barátságos, asszonyi oldal". MÍ, GEME "asszony, nő" (L:551)

Deméte, 1429: "Demethe", Csánki 1:293. Helység Kelet-Felvidéken Kapitól (Kapusany) északra. Szlov. Demjata.

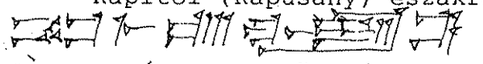

DÈ- ME- É- TU_6 E "Varázsos templom általi isteni talaj"

Derecske, 1311: "Derechka", Györffy 1:613. Helység Hajdú-Bihar megyében Debrecentől délre.

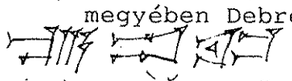

DÍR/DER- ÈŠ- KA "Szentély fönhatósága" ; DÍR, DÍRÍG "dirigál, ural, fölülmúl, fölös számban van" (L.128)

Deréte, 1300: "Dereete", Csánki 5:345. Helység Erdélyben Bánffyhunyadtól (Huedin) délkeletre. Rom. Fretea.

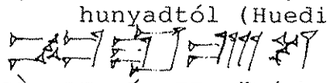

DÈ- RE- É- TE "Házhoz közeli ár-föld"

Deszk, 1410: "Dezk", ZsigmOkl. 2/2:446. Helység Csongrád megyében Szegedtől délkeletre.

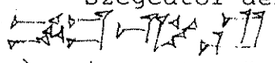

DÈ- ZÍ- $K(E)_4$ "Menedék földje"

Nem lehet kapcsolata a "deszka" szóhoz, mert a nyelvfejlődés szabályai szerint magánhangzók a szóvégekről csak lekopnak, de hozzá nem adódnak. Az sem lehetséges, hogy valamikor régen a -KA birtokos ragot használták volna, mert ehhez a szóhoz csak magas hangú rag járulhatott.

Diter, 1418: "Dether", Csánki 1:650. Békés városához tartozó lakó negyed.

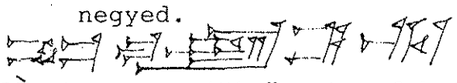

DÈ- TU_6- E- R(I) "Parton fekvő varázsos talaj".

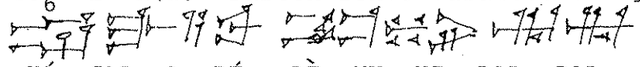

KÁ- GAL- A- BÉ DÈ- MU- NI- DAL- DAL
"Nagy kapuját porrá törted" (Ninmesarra, 44.sor).

Dezmér, 1315: "Desmer", Györffy 3:34 (valószínűleg latin szövegből). Helység Erdélyben Kolozsvártól (Cluj-Napoca) keletre. Rom. Dezmir.

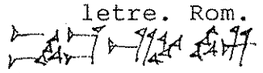

DÈ- ZÍ- MÉR "Esős menedék talaja" ; ÍM, MÉR "eső, zápor" (L.399)

Doba, 1288: "Doba" , ÁÚO. 9:488. Helység Veszprém megyében Devecsertől északnyugatra.

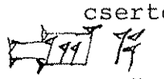

DUB- A "Mag tábla" , DUB "tábla" (L.138) ; A "mag, sarj" (L.579).

Doborka, 1330: "Duburka", Suciu 1:203. Helység Erdélyben Szászsebestől (Sebes) délkeletre. Rom. Dobirka.

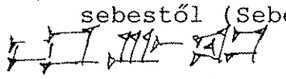

DUB- UR_4- KA "Aratás táblája v. dombja". DUB-SAG "homlok", DUB-SAR "írnok", DUB-SAR-GAL-ZU-ME-EN "Én bölcs írnok vagyok".

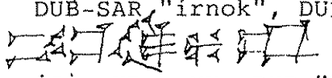

ÍZÍ- UR_5- MU- DUB "összehalmozta a parazsat" (Ninmešarra C./136)

Doboz, 1075: "Duboz", Mon Strig. 1:59. Helység Békés megyében Békéscsabától északkeletre.

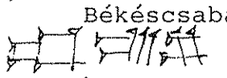

DUB- ÙZ "Kecske halom" ; ÙZ "kecske" (122b.)

Dobsa, 1864: "Dopsa", Pesty: Kom. 140. Domd Vérteskethely központjától északkeletre.

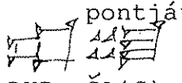

DUB- ŠA(G) "Jó halom" ,

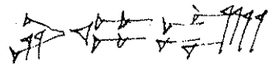

Ì- MÌ- DUB "felhalmozott"

Dóc, 1488: "Docz": Csánki 1:68o. Helység Csongrád megyében Szegedtől északra.

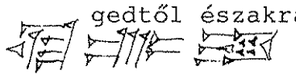

DU_6- Ú- Z(À) "Domb a mező mellett".

Doh, 1242: "Duh", Vár Reg. 3OO. Helység Erdélyben Szilágysomlyótól (Simleul Silvaniei) északnyugatra. Rom. Doh'.

DUḪ "Szakadék, nyílás" (L.167).

Dolyan, 1349: "Dolina", AnjouOkm. 5:259. Helység Felvidéken Lőcsétől (Levoca) keletre. Szlov. Dol'any.

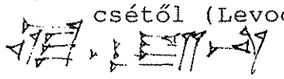

DU_6- LÌ- NA "Nagyszerű kert dombja", LI "kert, fenyő, (Del. 133); NA "nagyszerű" (L.7O).

Domány, 137O: "Doman", Csánki 2:1OO. Helység Erdélyben Resicabányától (Resita) délre. Rom. Doman.

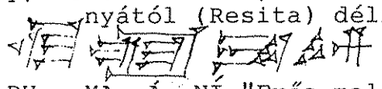

DU_6- MA- Á- NÍ "Erős malom dombja" ; MA "malom, őrölni, darálni" (L.33).

Dombóvár, 1313: "Dumbov", Zichy Okm. 1:143. Város Tolna megyében.

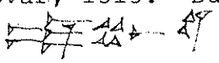

DUM- BU- U_4 "Vihar fényes fia" (?), (démon ?)

Domony, 1356: "Kys-domon", Galga IF. 4O és "Domon", ZsigmOkl. 2/2:373. Helység Pest megyében Gödöllőtől északkeletre.

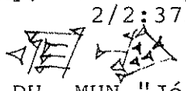

DU_6-MUN "Jó domb" ; MUN "jó, jólcsinált, só" (L.95)

Visszatekintve az eddig lefordított helységnevekre azt látjuk, hogy feltűnően nagy azoknak a helységneveknek a száma amelyek ma Szlovákiában vagy Romániában találhatók. Pedig helységneveink állományának csak a kezdetét érintettük. Ha nem értjük meg sumer-magyar ősnyelvünkön, hogy ezek mind atyai örökségünk, akkor nem is tudjuk megítélni azt, hogy tulajdonképpen kihez is tartoznak. Ha mi már eleve lemondunk róluk, akkor azok örökre román, szlovák, vagy más nép tulajdonába kerülnek.

Az örök sumer-magyar nyelv egy égő fáklya, amelynek fénye maradandóan rávilágít arra az igazságra, hogy elszakított városaink és tájaink évezredek óta hozzánk tartoztak és hogy jogilag még ma is hozzánk tartoznak. Ez a fő oka annak, hogy azok a föld alatt bujkáló titkos erők, akik ma elvesztésünkre dolgoznak, megakadályozzák egyetemeinken a sumer nyelv oktatását.

A "világosság és sötétség" harca ez, amiről gyermekeink még ma is énekelnek, habár sajnos már fogalmuk sincs arról, hogy mi annak az értelme. Legyen hát felfedve!:

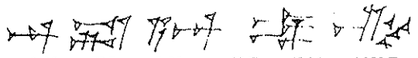

AN- TA- AN TE- EM- MUZ
"Fel-fel hát Tammuz (isten)!

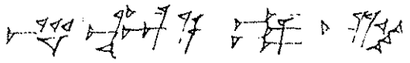

SUR- AK- A TE- EM- MUZ
Fényt csinálj Tammuz (isten)!

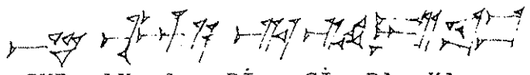

SUR- AK- A $DÌ_5$- GÌ- DA- KA
Fényt csinálj hatalom igaz pompája!

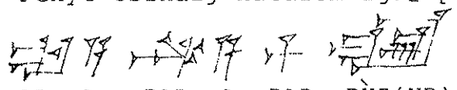

AL- A BAL- A BAR- BÙZ(UR)
Üssd, verd a titkos ellenséget!"

Mi tartotta fenn hagyományként ezt a versikét? Lehet, hogy az ellenállhatatlan ritmus, ami lüktet minden sorában. Vagy talán egy tudatalatti ösztön, ami a régi Nap-vallást idézi vissza? Ki tudná ezt ésszerűen megmagyarázni? Én ezt a verset egy már eléggé idős magyar asszonytól Molnár Zsuzsától tanultam, aki elmondta nekem, hogy Devecseren, ebben a kis dunántúli községben még kislány korában játék közben ezt a versikét mondták "kiszámolásra", miközben egymás kitartott tenyerét ütögették.

Pécsiné Ács Sarolta a "CUMANIA" ethnográfiai sorozat II. kötetének 248. oldalán "Kalocsai népi gyermekjátékok" cím alatt a fenti versikét a következőképpen adja vissza:

"An-tan ténusz
Szó-raka ténusz
Szó-raka tiki-taka
Ala-bala bumm!"
(CUMANIA II. ETHNOGRAPHIA 1974, Kecskemét).

A nép gyermekei játszák, azok nem tévednek.

AN-TA "felül, felülről" ; AN -NA/TA) "magas lenni" (L.13). pl.

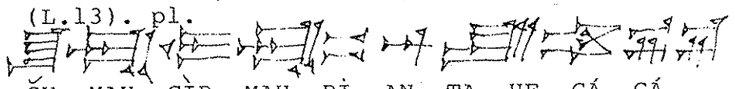

ŠU- MAḪ- GÌR- MAḪ- BÌ AN- TA ḪE- GÁ- GÁ
"(Bár) az ő hatalmas keze és lába felülről rájuk helyezkedne!"

Tammuz (régebbi nevén DUMU-ZI "Az igazságos fiú", a Nap, Inanna istenasszonnyal együtt Uruk (UNU-KI) városának (a bibliai Erech) voltak védistenei. Később a szemiták Tammuz-nak, az iráni Párthusok Themmuz-nak hívták. A mi Témuz/Ténusz változatunk is minden bizonnyal az utóbbiaktól jutott hozzánk.

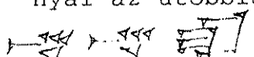

SUR- SUR- RA "ragyogó" ; AG, AK "tenni, csinálni"(L.97) AK-A "csinálj!" ; DI_5 "pompa, fény" (L.86); GI "igaz,

egyenes, helyes, normális" (L.85) ; DA "erő, hatalom, tehetség" (Del. 130) ; AL régen "harci csákány"; BAL "balta, ront, vág, áthág, uralom, birodalom, szikla" (L.9) ; BAR "idegen, oldal, kívülálló" (L.74) ; BUZUR "titok, titkos" (L.19).

Érdemesnek tartom még idecsatolni azt a magyarázatot, amit a CUMÁNIA II. könyvben a fenti verssel kapcsolatban találtam:

"Talán a legősibb és legegyszerűbb játék a fogócska. Két egymást kergető gyerek kell hozzá, aki meg akarja egymást fogni. Különböző korú és különböző nemű gyerekek külön-külön is, legtöbbször csoportosan játszottak. Először kiszámolással megválasztották a fogót, aztán kijelölték a "házat", ahova az üldözött bemenekülhetett. Megállapították az elfogás módját, legtöbbször ráütéssel."

"Ennél a játéknál elsősorban a "kiszámolók" érdekesek. Egyébként a csapatjátékok vezéreinek, sokszor a csapat tagjainak kiválasztása is kiszámolással történik." (247. old.)

Logikus e játékok értelme, hiszen már az emberiség kezdete óta a ház adta a védelmet minden külső beavatkozás ellen az egész család számára. Legfőbb lelki segítségük volt minden veszedelem ellen az "Igazságszerető Nap", akinek védelmét kérte leemelt kalappal minden napfelkeltekor a család feje.

A magyarság műveltségi és lelki élete nem a kereszténységgel kezdődött és nem is indo-árja szomszédaitól tanulta, mert azok régi vallása is csak képtelen babonaságból állott. Ők éppen azok, akik fennmaradásukat a kereszténységnek köszönhetik. A magyarságot nem kell letérdeltetni; az már veleszületett ösztöne által tudja, hogy mi az illedelmes viselkedés. Ha majd egyszer felesztmél és rájön arra, hogy ősvallása magasabb szellemi és erkölcsi színvonalú, mint ahogy a keresztény vallást ma általában gyakorolják, akkor ahhoz előbb-utóbbb vissza is tér, amire a hajlam már az 1930-40-es években meg is mutatkozott. A Turul-mozgalom különösen a fiatal értelmiség soraiban talált termékeny talajra. Japán és Kína sem fogadja be a kereszténységet, mert a saját vallásukat magasabrendűnek tartják.

Nehéz egy Magyarországon élő magyarnak megérteni azt, hogy a nyugati keresztény népek tömegeiben, de főleg az észak-amerikában élő keverék-indó-európaiak között milyen hártyavékony a Jézus tanítását elfogadók rétege. Ez annak tudható be, hogy a "képtelen babonaságokon" alapuló népi hiedelmet a hírközlés eszközei agyafúrt ügyességgel elhallgatják, álcázzák külföldön élő olyan népek elől, akiket nem tartanak a maguk fajtájának.

Vegyük csak példaképpen a Magyarországon "Mindenszentek"-nek nevezett, nov. 1-én tartott ünnepet, amely megemlékezik Isten szentjeinek sokaságáról, akik a "Bárány jelével vannak megjelölve a mennyekben vannak, akár szentté avatottak akár nem." (Apoc. 7:3; 14:1.)

Észak-Amerikában a nép majdnem 100%-a erről nem tud semmit; de az ezt megelőző éjszakán, "Hallowe'en" napján, okt. 31-én, fejnagyságú, vagy annál nagyobb tököt kibeleznek; szemet, szájat, orrot lékelnek bele, gyujtott gyertyát helyeznek el benne és kiteszik az ablakba, "hogy a gonosz szellemeket elűzze". Ezt "Jack o'lantern"-nek nevezik. Az egész tökfaragási népszokást egy többmillió dolláros töktermelési ipar szorgalmazza; az egész rituál

mozgató alapja tehát pusztán nyerészkedés. Ebben a nyerészkedésben a gyerekek is résztvesznek: már hónapokkal előre addig nyaggatják szüleiket, amig azok valamiféle elriaszó jelmezt és álarcot nem vesznek nekik, hogy azután azokat felöltve minden házba bezörgessenek ajándékot követelni. Aki nem ad, azon bosszút állnak; kiszedik a kerítéslécét, letapossák a virágágyását, megdobják az ablakát stb. Persze a szülők mindezt "a gyerekek kedvéért" érdekesnek találják. (Addig, amig nem az ő virágágyásuk lesz letaposva). A megtorlás erre még durvább: nem ritkán törött borotvapengét rejtenek az almába. De ez is a valláshoz tartozik. A fekete macska, a seprőt nyargaló boszorkány, vagy Jack o'lanter jelmezek mellett most a halálfejek, a csontvázak és durranó rakéták lettek divatosak. A rakétagyártás ma már 5 millió-dolláros üzlet; valószínűleg a kinai Buddhizmusból keveredett át. Ilyen nagy felhajtás és pénzpocsékolás után pedig már senki sem gondol arra, hogy a következő napon, Mindenszentek napján, keresztény szokás szerint egy szál gyertyát elégessen. Egyáltalán, a mai fiatalok legtöbbje a "szent" szót úgy értelmezi, hogy "megtébolyodott".

A Karácsonynak sem az újszülött Jézus már a fő tartalma, hanem Szanta-Klausz (Szent-Miklós), aki kilencfogatos rénszarvas-fogaton, ajándékkal megrakott szánkón érkezik az Északi-sarkról. A hangsúly itt is az ajándékon van, természetesen, amikre a szülők vagyonokat költenek. Karácsony napja csak arra jó, hogy nem kell dolgozni. Ennyiből áll Amerikában a Kereszténység.

Különösmódon ebbe a zűrzavarba Szent- Miklós neve révén a mi egykori magyar Napistenünknek Mik-Kolos-nak a neve is belevegyült

" ...Magor-Herkules Napistennek tehát Kolos is egyik neve volt"
(Magyar Adorján, A Csodaszarvas, 67. old.)

Ilyen módon Szent Miklós megünneplése valamilyen módon egykori Napvallásunkkal egybekötött szertartásból eredhetett.

Egy másik ünnepe az amerikai népnek "Thanksgiving", a "Hálaadás ünnepe", hálaadás a "jó földnek és Istennek" a jó termésért. Ez is kereszténységelőtti. Modern időben ezt tulajdonképpen a kormányzatok tették - az üzletemberek nyomására - nemzeti ünneppé azzal az indoklással, hogy ezáltal "több időt adjanak a polgároknak a karácsonyi vásárláshoz". Szanta Klausz napját megelőző időben jelennek meg legelőször az óriási, kivilágított Szanta-Klauszok és művészibbnél-művészibb rénszarvasfogatok. A felhozott példák gondolom elegendőek annak szemléltetésére, hogy Észak-Amerikában, ha volt is valamikor Kereszténység, az ma már megszünt létezni; az emberek lelkivilágát tájékozatlanság és bizonytalanság tölti ki.

Ezt a kiegészítő eszmefuttatást, úgy vélem, az "Antanténusz" szelleme kezdeményezte.

Dorog, 1249: "Durug", Mon Strig. 1:380. Város Komárom megyében Esztergomtól délre.

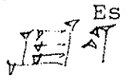

DUR- UG_4 "oroszlán (Nap ?) vára" ; UG_4, U_4 "oroszlán", U_4-GAL-LA "nagy oroszlán" (L.579).

Doroszló, 1313: "Doruzlou" Györffy 1:218. Helység Bácskában Zombortól (Sombor) délkeletre. Szerb. Doroslovo.

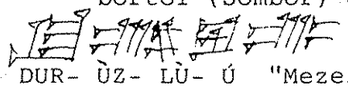

DUR- ÙZ- LÙ- Ú "Mezei kecskék sokaságának szállása" ; ÙZ "kecske" (L.122b.) ; DÚR, DURUN, TUŠ "Szállás, erőd, vár, lakni, lenni, ülni, találtatni" (L.53).

Dömsöd, 1280: "Gumseed", ÁÚO. 12:297. Helység Pest megyében Kiskunlacházától délre.

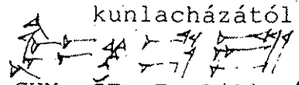

GUM- ŠE- E- D(A) "Gabona- őrlő a part mellett" ; GUM "összetörni, őrölni,döngölni" (L.191).

Dövény, 1325: "Dewen", Györffy 1:771. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Kazincbarcikától északnyugatra.

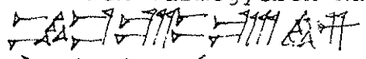

DÈ- Ú- É- N(Í) "Templomi mező talaja".

Ducó, 1773: "Duczo", LexLoc. 141. Helység Felvidéken Pöstyéntől (Piestany) észak-északkeletre. Szlov. Ducové.

DU_6- ZU- U_4 "Vihar-erő dombja"; ZU "erő, győzelem, érteni, tudni" (L.6). ; U_4, UD "vihar, idő, nap, amikor" (L.379)

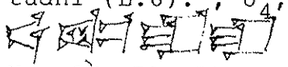

U_4- GÙ- RA- RA "Bömbölő vihar"

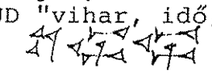

U_4- DU_7- DU_7 "A vihar dühöng"

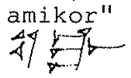

U_4- GAL "Nagy vihar"

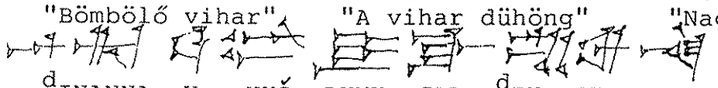

^{d}INANNA U_4- ḪUŠ DUMU- GAL ^{d}EN- ZU- NA
"A vad vihar Inanna istennő Zuen isten nagy gyermeke"

Duka, 1290-1300k.: "duka", HazOkl. 177. Helység Vas megyében Celldömölktől délre.

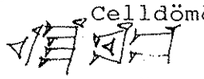

DU_6- KA "Meredek domb" ; KA "száj, arc, ajtó, torok,meredek, a hegye valaminek" (L.14).

Duzlok, 1750: "Duzlok" ..legelő, FMTE. 6:285. Határrész Rácalmástól északra.

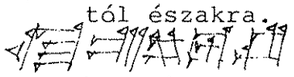

DU_6- ÙZ- LÙ- $K(E)_4$ "Kecskék sokaságának dombja"

Duna, 1210: "Ag-duna", "Mosoni-Duna", ÁÚO. 6:342.

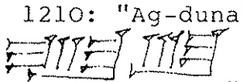

AG(A)-DUN- A "A Boldogasszony koronája" ; AGA "korona",

(L.347) ; ^{d}DUN "Boldogasszony", a Nagy-boldogasszony emlékműveken talált jele. Római Ister = Istár= Kelta: DANU = Boldogasszony.

"Magyarok eredete" című munkámban tizenkét nyomós ok alapján bebizonyítottam, hogy az Avarok, a Közel-keleten és Európában őslakos magyarság e hatalmas törzse, akik i.e. 1,700 körül, nemzetközileg Hyxos-nak elkeresztelt néven, elfoglalták Egyiptomot és azt négyszáz éven át tartották uralmuk alatt, onnan mint Nap-vallású Avar-hunok (Várkonyok) tértek vissza Káspi-tenger melléki gyarmatukba.

Szung-jün kínai buddhista zarándok szerint: "Az ég és a tűz szellemét imádják"

"Kanizanki" avar fejedelem neve, aki 811-ben Nagy Károly frank királlyal tárgyal, érthetően sumer-nyelvű papi méltóságnév:

KÁN- ÍZ- AN- KÍ "Az ég és a föld tüzének kánja".

Prokopius, Ptolemaios nyomán írja: "Perzsiától északra laknak. Fehér-hunok ők."

Menandros szerint: "A türk kagán, illetve szogd tolmácsa "uar-hon"-nak nevezi a Bizáncban avar-nak hívott népet." (Sebestyén László: Kézai Simon védelmében, Bp., 1975, 43.old.)

Egy másik jólismert avar név: "Zabargan" is sumer értelmű: ZA-BAR-GÁN "Szabad pusztai ember".

Azután itt van a tragikus-emlékű "Tonuzóba" név. Aki otthonos a sumer nyelvben egyből ráismer, hogy ennek jelentése:

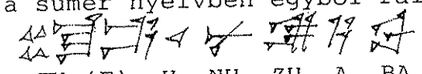

TU-(E)- U- NU- ZU- A- BA
"Pap, az Úr (el) nem ismerője" ; ^{lú}TU-E (membre du clergé) "pap" (L.58) ; ^{d}U (le dieu) "Isten (L.4) ; NU-ZU-A-BA "nem ismerője", "nem tudója", tehát: pogány. Vajjon kik, és mikor adhatták neki ezt a megalázó nevet? Ez nem lehetett az igazi neve.

Több esetben észrevettem azonban, hogy ez a név "Thonuzoba" formában is előfordul. A kérdés az, hogy a szóeleji "Th" nem-e "varázsló" (Th=TU_6) mivoltának a kifejezője? Így a név: "Varázsló, aki nem ismeri el az Urat" lenne. De melyik urat nem akarta elismerni a mennybeli urat, vagy Szt. Istvánt? Mert történelemkönyveink is megemlékeznek arról, hogy Szent-István harcosai kényszerítették a fegyvertelen, békés, földműves magyar népet arra, hogy a feleségével lóháton ülő Tonuzóbát földdel élve betemessék. Az abádi révnél még most is áll a sírhalom, amit Tonuzóba sírjának neveznek.

Az itt felhozott nyelvi összefüggések megegyeznek azzal a ténnyel, amit a "Földrajzi nevek etymologiai szótárából is kiszűrhetünk, hogy a Honfoglalás előtti Magyarországon uralkodó avar nép ugyanazt, vagy nagyon hasonló nyelvet beszélt a Kőkorszak óta ott megtelepedett földművelő társadalom nyelvéhez.

Nem képzelhető el az, hogy a csak háromszáz évig uralkodó avarság adta volna minden sumer értelmű helységnevünket, mert az apróbb dűlők, patakok neveit mindig a többségben levő egyszerű nép adja; ezen oknál fogva azok csak évezredek során alakulhattak ki.

Mindezek figyelembevétele arra utal, hogy az avarkori, még

320-120 db
20- 4/6-5053 M

a sumerhez közelebb álló nyelv, az akkori uralkodó osztály nyelve, a honfoglaláskori kódexekben már csak töredékeket hagyott fenn magából. A Honfoglaló magyarság tolmács nélkül is tudott az őslakossággal beszélni. A török és mongol értelmű helységnevek száma nálunk elenyészően kevés, a túlnyomó többség sumer-magyar. Érdekesen hangzó tájszólásaink csak a magánhangzók vitelében különböznek, amúgy tökéletesen megértik egymást. Ezek a tájszólások nem alakulhattak ki egy olyan aránylag kis területen mint Magyar ország; valamikor sokkal messzebb kellett élniük egymástól. Élő példa erre az angol gyarmat-birodalom: az európai angol számára furcsán hangzik már úgy az amerikai, az ausztráliai, még inkább az újzélandi de egy kis jóindulattal mégis megértik egymást. Ha a gyarmatosokat mind visszatelepítenék Angliába, akkor valami olyan tájszólás-kőrzetek alakulnának ki mint az Magyarországon van. A messze vidékeken kifejlődött sajátossága egybetartaná a különböző gyarmati népeket; nyelvét, szokásait, öltözködését tovább folytatná még európai angol testvérei között is.

A magyar gyarmatosítás az angoloké előtt évezredekkel előbb történt meg kisebb számarányú népcsoportjaink, törzseink, bevonásával és sokkal archaikusabb életkörülmények között. Gyarmataikból különféle okokból kifolyólag visszatelepedtek a Kárpát-medence ősmagyar földműves társadalma keretébe, de még mindig megőrizve a messze földeken kifejlesztett sajátosságokat. Bár a gyarmatok elvesztek, de az államalkotó tehetség és az összetartás szükségességének tudata minden törzsünkben tovább él és csak egy új eshetőségre, egy új magyar akarat megnyilvánulására vár. Ki tudja, talán egy újabb gyarmatosításra.

Dusnok, 1193: "Dussunc" és "Dussnuc", Györffy 2:423. Helység Bács-Kiskun vármegyében Kalocsától délre.

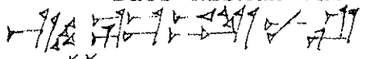

DUŠŠU- NU- K(E)$_4$ "Emberi kötelező szolgálat" (robot ?); GÍ- SAG- ÍL- NU- KE$_4$ DUŠŠU "robot, ingyen munka, kosár" (L.536)

Écs, 1172: "Esu", PRT. 1:605. Helység Győr-Sopron megyében Győrtől dél-délkeletre.

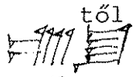

É- ŠU "Erős templom". pl.: É MU-MAḪ ḪUR-SAG-ÍL-AN-NA "Nagynevű templom, az ég magas hegye" (TH. NO.9/49). Az ÉCS/ÉSU változat nagyszerű példa arra, hogy a sumer ŠU (CSU) szóból az U legtöbb esetben lekopik.

Ecséd, 1332: "Ecsed", Ortvay: EgyhFöldl. 1:17. Helység Heves megyében Hatvantól északkeletre.

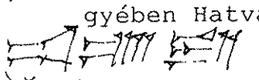

ÈŠ- É- D(A) "Szentély házzal", pl. ÈŠ SÍKÍL-E GAR-RA = "Szentély tisztességre alapozva" (TH No. 12/161).

Ecsedi láp, 1570: "Echeyd Lacus", Wolfgang Lazius. Mocsár a Nyírség keleti részében.

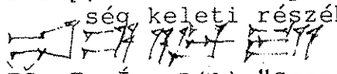

ÈŠ- E- Í$_7$- D(A) "Szentély a folyópart mellett"

Ecseny, 1357: "Echen", Csánki 2:601. Helység Somogy megyében Igaltól kelet-északkeletre.

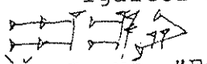

ÈŠ- E- NÍ "Fenséges part szent berke".

Edelény, 1299: "Edelin", Györffy 1:772. Város Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Kazincbarcikától északkeletre.

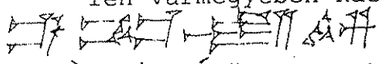

E- DÈ- LÍ- NÍ "Fenyves-kert meleg partja"; LÍ "fenyő, juhar fa ?, kert, liget" (L.59); ^{gis}LÍ, ^{sem}LÍ, ^{gis}LÍ-BABBAR "fehér fenyő" ; LÍ-TAR "védő, gyám, felügyelő" ; LÍ-DU "zenélni" ; lehet tagadás előragja:

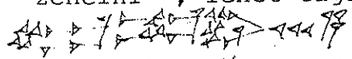

LÍ- BÉ- ÍN- EŠ- A "Amit nem hírdettek ki" ; EŠ : többbes 3.sz. rag; -A: régmult rag, pl. "lát-a", és pl.

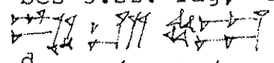

^{d}EN- LÍL- LI/LE "Enlíl által" v. csak "Enlíl".

Ége, 1567: "Ege", Suciu 305. Helység Erdélyben Székelyudvarhelytől (Odorheiu Secuiesc) délre. Rom. Ighiu.

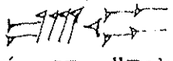

É- GE$_6$ "Fekete templom" ; GE$_6$, GÍG "fekete, sötét, éj" (L. 427). pl. É-GÍRÍ-ZAL "templom telve pompával" (TH. No. 9/128)

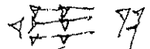

U(D)- GÍ(G) "nappal (és) éjjel"

GÍ(G)- A "éjjel"

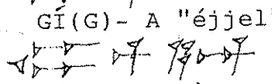

UD- DA "nappal"

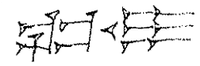

GÍG- BAR- ÀM "éjfélkor"

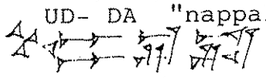

SAG- GÍG "fejfájás"

KUR- GÍG-GA-TA "A fekete hegyen"

É-AN-NA É-UB-ÍMÍN ÍZÍ-ÍMÍN GÍG-U-NA ÍL-LA "Az Éanna hét sarkú épület, (hol) éjjel hét tűz emelkedik.

É-NINNU Á-ZÍ-A-LAGAŠ-KÍ-A GÚ-GAL-KE-EN-GE-RA "Éninnu, Lagas város jobb keze, Kengeria legjobbja"

Eger, 1317: "Egur", Fejér; CD. 8/2:682. Heves megye fővárosa.

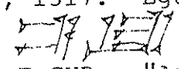

E-GUR$_{10}$ "Arató part" ; GUR$_{10}$"aratni, összegyüjteni"(L.538)

Égerszög, 1321: "Egurzek", Varsik: Os KosKotl. 2:358. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén megyében Putnoktól észak-északkeletre.

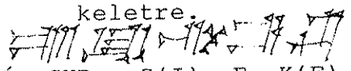

É- GUR$_7$- Z(I)- E- K(E)$_4$ "Parti menedék góréja"

É-GUR$_7$ "siló, raktár, góré, rakás, kupac" (L.542) ; de, É-ḪUR-SAG "hegyi templom" (TH. 9/132)

Egregy-pósa, 1291: "Pousa", Petri 4:257. Helység Erdélyben Zilahtól (Zalău) kelet-délkeletre. Rom. Păusa.

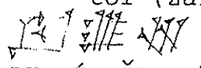

PU- Ú- ŠA$_6$ "Jó mező kútja"

Ehed, 1519: "Ehed", Suciu 1:306. Helység Erdélyben Nyáradszeredától (Miercurea Nirajului) északkeletre. Rom. Ihod.

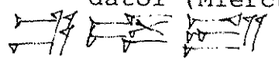

E- ḪE- D(A) "Gazdag part mellett" ; ḪE, ḪI "bőség, sokaság, vagyon, boldogság, világ" (Delitsch 55/46).
ḪI-LI-BI BA-RA-MU-UN-TIL "Boldogsága végtelen"
HI-LI(-SAR) "Mozsár törője"
HI-LI-A-PAD-DA "Örömmel választott"

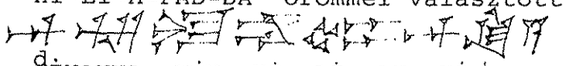

^{d}INANNA NIN ḪI- LI- AN- KI- A
"Inanna úrnő az ég és föld öröme" (Sulgi A)

Erek, 1240: "Erek", Fejér: CD. 1:193. Határrész Sümeg mellett.

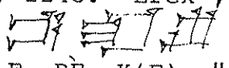

E- RÈ- K(E)$_4$ "Ár partja"

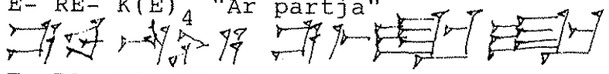

E- BA NA- RU- A E- ME- SAR- SAR
"Azon a parton emlékkövet írt meg" (Eannatum Lagas Patesije)

E- KI- SUR- RA- ^{d}NINA A-E Ì- MI- È
"Nina istennő határi kanális-medréből a vizet kiengedte" (Urlumma Umma város Patesije).

Értarcsa, 1163-73/1520: "Thorsa", Györffy 1:673. Helység a Nagy-Alföld peremén Érmihályfalvától délre. Rom. Tarcea.

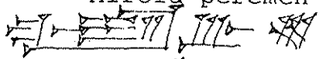

TU$_6$- UR$_4$- ŠA "Jó aratás varázsa".

Esegvár, 1438: "Eseguar", Csánki 3: 230. Vár a Bakonyban Bánd mellett.

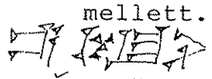

E- ŠEG$_9$ "Zerge part" ; ŠEG$_9$, SIG$_{14}$,SIGGA "vadkecske, zerge" (L.551)

Esztergom, 1147: "Estrigun",Györffy 2:239. Város Komárom megyében

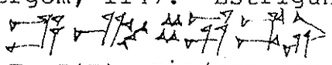

E- Z(I)- TIR/TER- GU$_4$- N(Í) "Erős liget emelkedő partja"
TIR, TER, GIŠ-TIR "liget, kert, tér, erdő" (L.375)

Esztrámos hegy, (hegy Bódvarakótól északkeletre)

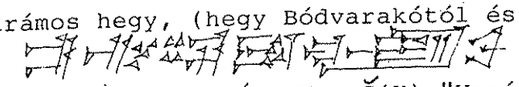

E- Z(I)- TER- Á- MU$_7$- Š(U) "Varázsos oldalú liget emelkedő partja" ; MU$_7$ "varázs, varázsolni" (L.16) ; Á "oldal, kar, szárny, parancs, rendelet, munka, erő" (L.334)
Á-ÁS "szükséges" (Kramer) ; Á-TUG "haszon, kereset"; Á-DAḪ "segítség" ; Á-GÁL "kovács"

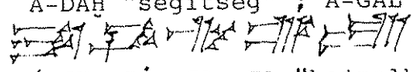

Á-GU- ZI- GA- TA "hajnalban, kora reggel" ; Á-ZI-ŠU "gonoszságra" ; Á-ÁG "parancsot ad" ; Á-ZU "mágia".

Felsőrajk, 1247: "Rayk", Csánki 3:96. Helység Zala megyében Hévíztől nyugatra.

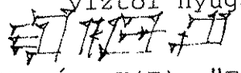

RA- Í$_7$- K(E)$_4$ "Folyó árja".

Felső-túr, 1773: "Felső Thúr", LexLoc. 120. Helység Felvidéken Ipolyságtól (Sahy) északra. Szlov. Horné Turovce.

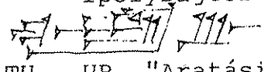

TU$_6$- UR$_4$ "Aratási varázs" ; UR$_4$ "aratni, összegyüjteni" (L.594).

Fenyő-kosztolány, 1387: "Fenyeu-Koztholyan", ComBars. 42. Helység Felföldön Aranyosmaróttól (Zlaté Moravce) északkeletre. Szlov. Jedkové Kostolany.

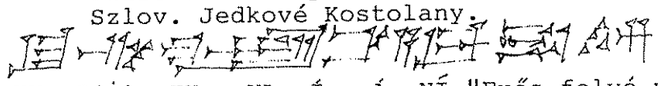

KU- Z(I)- TU$_6$- UL- Í$_7$- Á- NÍ "Erős folyó varázsos ősi menedék székhelye" ; KU "Alap, szék, ülni, fenék, lefektetni, leülni" (L.536) ; ZI "Menedék. élet, emelkedni" (L.84), pl. SÚR-DÙ mušen-GIM ḪA-BA-ZI-GE-EN "Mint egy sólyom felemelkedtem" (Sulgi A 60) ; ḪE-IM-MA-AN-ZI-ZI "(Hadd) emelkedjen fel!"

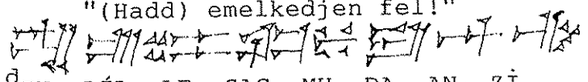

^{d}EN- LÍL- LE- SAG- MU- DA- AN- ZI
"Enlíl isten felemelte a fejét" ; UL "ősi, eredeti", pl. TEMEN U$_4$-TI-LE-ZU EN-UL-E GAR-RA "Örökkétartó alapzatod, amit az örök (v. "Ősi") herceg csináltatott" (TH. No. 5/65, Sjøberg, Bergmann and Gragg, Augustin, New York, 1969).

Füleksávoly, 1435: "Sawol", Csánki 1:106. Helység Felvidéken Fülektől (Fil'akovo) északra. Szlov. Sávol.

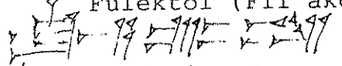

SA$_5$-A - Ú- IL "Magas mező kaszálója"

Füsthegy-sirokány, 1612: "Sirokan", Úriszék 125. Helység Burgenlandban Felsőőrtől (Oberwart) kelet-északkeletre.

Osztrák. Rauhriegel-Allerssgraben.

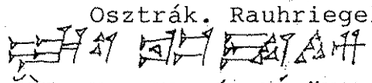

ŠÌR- U_4- KA- Á- NÍ "Vihar erős torkának éneke" (?) ; ŠÌR "énekelni, zenélni" (L.152), pl.

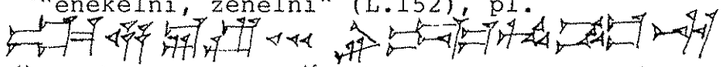

ŠÌR- KÙ- GÁ- KE_4- EŠ Ì- UG_4- GE- DÉ- EŠ
"Az én szent énekemre hajlandók meghalni" (Ninmesarra 99) vagy:

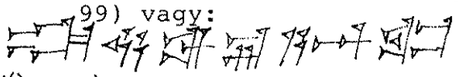

ŠÌR- KÙ- ZU GA- ÀM- DU_{11} "Szent énekedet elmondtam"
U_4, UD "idő, nap, vihar, amikor" (L.3)

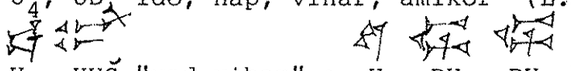

U_4- ḪUŠ "vad vihar" ; U_4- DU_7- DU_7 "Vihar dühöng"

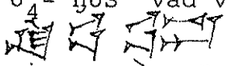

KÌ- U_4- È "A hely ahol a nap felkel"

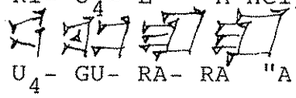

U_4- GU- RA- RA "A vihar bömböl".

Gadány, 1193: "Godan", ÓMOlv. 53. Helység Somogy megyében Marcalitól dél-délnyugatra.

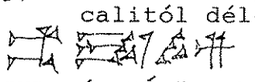

GUD- Á- NÍ "Munkás ökör" ; GUD, GU_4 "erős, hős, ökör" (L.297) , pl.

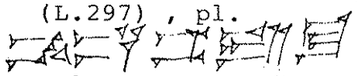

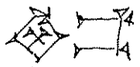

EDÌN- GUD- DA- ŠU "az ökörmezőre" ; ŠA- GU_4 "gulyás"

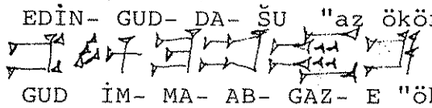

GUD ÌM- MA- AB- GAZ- E "ökröt ölt le" (Ziudsuddu).

Gadács, 1138/1329: "Gudas", MNy. 32:131. Helység Somogy megyében Igaltól kelet-északkeletre.

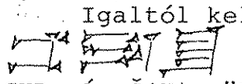

GUD- Á- Š(U) "Erős munkára való ökrök".

Gagy, 1566: "Gagj", EtSz. 2:7. Helység Erdélyben Székelykeresztúrtól (Cristuri Secuiesc) északra. Rom. Goagiu.

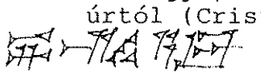

GA- GI- $Í_7$ "Folyami nádasok partja" ; GA "part, folyópart, királynő" (L.319). pl.: NÍN-TUD GU-ÍD-DA-GA-ŠU MÌ-NÌ ÍB- $GÌ_4$ "Nintud istennőt a folyó partjára hívta" (Paradicsom Eposz, Obv.III,1) ; A GA/GU változatra lásd. "Gasztony".

Gaja, 1750: "Gaja Fluvius" , Mikoviny: Mappa Comitatus Albensis.

Patak a Bakony hegység északi részén.

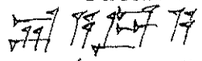

GA- $Í_7$- A "A csatornák királynője"

Galánta, 1237: "Galantha", PRT. 1:738. Helység Felvidéken Nagyszombattól (Trnava) dél-délnyugatra. Szlov. Galanta.

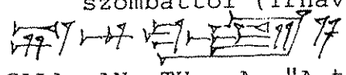

GALA- AN- TU_6- A "A titokzatos ég papja" ; GALA "pap, énekes pap", (L.211).

Galbina, 1865: "Galbina", Hunfalvi J.: MBir. 3:383. A Fekete-Körös egyik forrása a Bihar hegységben.

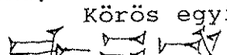

GAL- BÌ- NA "Fenségesen nagyszerű" ; GAL-BÌ "nagyszerűen" (L.343), pl.

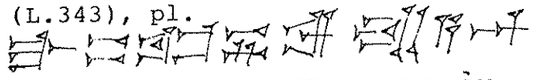

GAL-BI- DU_{11}- GA- ZU- MAḪ- ÀM
"Dicsőíteni téged nagyszerű".

Galgaguta, 1387: "Gutha", ZsigmOkl. 1:29. Helység Nógrád megyében Romhánytól délkeletre.

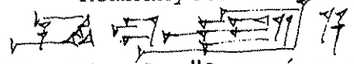

GU- TU_6- A "A varázs partja".

Galgamácsa, 1371: "Macha", Galga IF. 42 és PestReg. 247. Helység Pest megyében Gödöllőtől észak-északnyugatra.

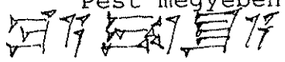

MA-A- Á- šu- A "Rendelet által védett vidék" ; MA-A/DA "vidék, ország" (L.342) ; Á "kar, oldal, szárny, rendelet, eő, munka" (L.334) ; ŠU "kéz, kezel, véd" (L.354), É-GALGA-SÙ "gyakori tanácskozások háza" ; GALGA"tanács"

Galgóc, 1113: "Golguz", CDES. 1:66. Helység Felvidéken Nagyszombattól (Trnava) északkeletre. Szlov. Hlohovec.

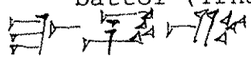

GAL- GU- Z(Ì) "Tárnok mester" (?) ; urudu GU-ZÍ "csésze" (L.559) ; GAL-É "udvarmester" ; GAL "herceg, magasztos, nagyszerű" (L.343) v.
GAL- GÚ- ZÌ "Emelkedő part főura" (?) ; GÚ "oldal, nyak, part (L. 106).

Galponya, 1350: "Galpuna", AnjouOkm. 5:403. Helység Erdélyben Zilahtól (Zalau) kelet-délkeletre. Rom. Gilpiia.

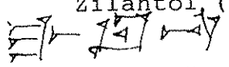

GAL- PU- NA "Nagyszerű kút mestere".

Gálos, 1217: "Galus iuxta Fertev lacum", UrkBurg. 1:69. Helység Nezsidertől (Neusiedl am See) délnyugatra.

GÁ- LU- Š(E) "Gazdag házhoz".

Gálszécs, 1312: "Zeech", RDES. 1:420. Helység Felvidéken Tőketerebestől (Trebisov) nyugat-északnyugatra. Szlov. Secovce.

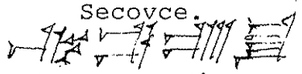

Z(İ)- E- É- ŠU "Védett ház parti menedéke".

Gánóc, 1263/1278: "Gaan", SztpkritJ. 2/2-3:223. Helység Felvidéken Poprádtól (poprad) dél-délkeletre. Szlov Gánovce.

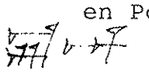

GÁ- AN "Az Ég háza".

Gara, 1290: "Gara", Györffy 1:717. Helység Bajától dél-délkeletre

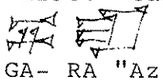

GA- RA "Az ár királynője".

Garáb, 1265: "Grab", ÁUO. 11:547. Helység Nógrád megyében Pásztótól északnyugatra.

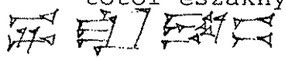

GA- RA- Á- B(I) "Hatalmas ár királynője" ; GA "tej, part, királynő" (L.319).

Garamvezekény, 1240: "Vezekyn", Györffy 1:4. Helység Felvidéken Nagysallótól (Tekovské Luzany) délkeletre. Szlov. Hronovce.

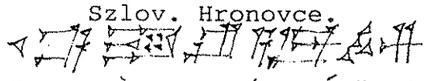

U- E- ZÈ- KE_4- $Í_7$- NÍ "A folyó partjának az ura".

GA- RA- M(E) "Mennyei erejű ár királynője".

Garancspetróc, 1344: "Granch", Kiniezsa: ParhHelyn.10. Helység Felvidéken Szepesváraljától (Spisské Podhradie) kelet-délkeletre. Szlov. Granc-Petrovce.

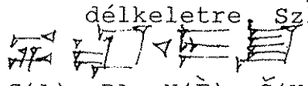

G(A)- RA- N(È)- Š(U) "Haderő által védett ár királynője". NE "haderő, oltalom erő" (L.444), pl.

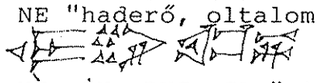

NÈ- İN- DUG- GA "vigyáz rá" v.

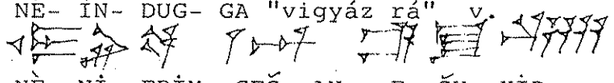

NÈ- Nİ ERİM- GEŠ- AN E- ŠU- KİD
"Haderejének 60 emberét hátrahagyta" (Entemena).

Gasztony, 1269: "Goszton / Gosztun", UrkBurg. 1:35. Helység Vas megyében Körmendtől délnyugatra.

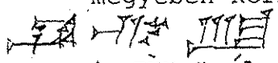

GU- ZİI- TÙN "mély csésze"; urudu GU-ZİI "csésze"; TÙN "mély" (L.595).

Gelse, 1280: "Guelse" , Csánki 3:55. Helység Zala megyében Nagykanizsától északra.

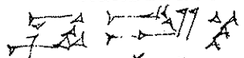

GU- EL- ŠE "Magas gabona part" ; ŠE "gabona" (L.367) , pl.

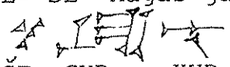

ŠE- GUR_{10}- KUD "Gabonát aratni"

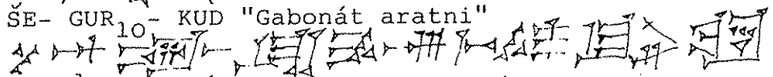

ŠE ^{d}NİNA AŠ- GURU- AN ḪAR- ŠU Í- KÚ
"A Nina istennőnek (járó) gabonát egy GUR-t mint adót elfogyasztotta" (Eannatum).

Gorgány, 1863: "Gorgan", Hunfalvi J.: MBir. 1:453. 1448 m. magas hegy a Máramarosi havasokban a Toronyai hágótól keletre.

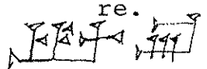

GUR_7- GÁN "Síksági halom" ; GUR_7 "halom, rakás" (L.542); GÁN, GÁNA, KÁN, KÁNA "mező, síkság, puszta" (L.105).

Gorzsa, 1462: "Gorsa", Csánki 1:696. Határrész Hódmezővásárhelytől kelet-délkeletre.

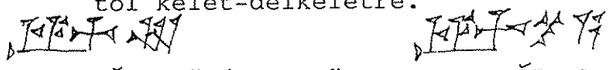

GUR_7- $ŠA_6$ "Jó halom" v. GUR_7- ŠE- A "Gabona halma". pl.

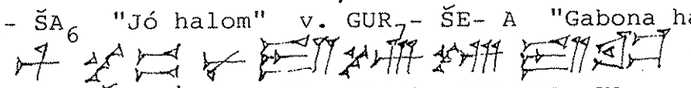

BAR ŠE- Bİ NU- DA- SU(D)- SUD- DA- KA
"amellett az a gabons még nem volt kifizetve" (Eannatum).

Göd, 1317: "Gud", Bártfai Szabó: Pest m. 33. Helység Pest megyében Dunakeszitől északra.

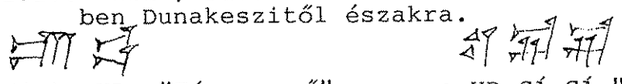

G(E)- UD "Fényes mű" ; UD-GÁ-GÁ "fényt csinálni".

Görgény, "Gurgen", Csánki 5:669. Öreg kastély Erdélyben Szászrégentől keletre.

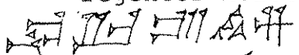

G(E)- UR- GÉ- NÍ "Buzogány véd-műve" (lásd: Győr)
GÉ "buzogány" (L.313).

Gyenes-Diás, 1859: "Gyenes-Dias", MNy.lk. 178.sz.86. Helység Zala megyében Keszthelytől keletre.

GÌ- Ì- EN- EŠ "A víz urának jó nádja"; I "jó, megbecsült" (L. 142), pl.

ME- UR- ḪE- Ì- Ì "Dicsőítsen téged!"

Győrladamér, 1418: "Ladomer", MNyTK. 95sz. 46. Helység Győr-Sopron megyében Győrtől északnyugatra.

LA- DU_6- MÉR "Esős domb bősége" ; MÉR "eső, zápor" (L.399) ; LA_6 "bőség, gazdagság, teljesség" (L.55) ; DU_6 "domb, rakás" (L.459), pl.

A- LA- GÁ "Erőm teljében" ; ŠA- LA-LA- GÁL- LA- MU "Szívem megtelve boldogsággal"

É- BÌ- LA- LA- BÌ BA- RA- MU- UN- $GÌ_4$ "Templomának nagyon gazdag vonásai ellenállhatatlanok"

Hajdúszovát, 1332: "Zowad", Ortvay, Egyh Földl. 1:185. Helység Debrecentől dél-délnyugatra.

SU- Ú- Á- D(A) "Vetés mellékén" ; SU-Ú "vetni, szórni" (L.7) Í-SU "megnövelte"

KUR SU- BÌR- KÌ "Szubartu/Szavarto).

Halács, 1407: "Halach", Fekete Nagy: Trencsén 119. Helység Felvidéken Bántól (Bánovce nad Bebravou) délnyugatra. Szlov. Halačovce.

ḪAL- Á- Š(U) "Kézi munka központja" ; ḪAL "alap, bázis, folyik, szalad, halad" (L.21).

Haláp, 1213: "Hlap", VárReg. 269. Erdős legelő Debrecentől keletre.

HAL- ÁP/ÁB "Tehén központ" ; ÁB/ÁP "tehén" (L.420).

Halmágy, 1211: "castri Almage", MagyRom. 1:250. Helység Erdélyben Fogarastól (Fagaras) kelet-északkeletre. Rom. Halmeag.

HAL- MA_6- Á- GE "Munka varázsos központja".

Haracsony, 1389: "Harratzschan", KrauzmBurg. 75. Helység Burgenlandban Sopronkeresztúrtól nyugat- délnyugatra.

ḪAR- A- ŠU- NÍ "Vízierő vám" (harács) , ḪAR "adó, vám, érdek, nyereség" (L.401), pl.

ŠE ^{d}NIN- GÌR- SU- KA ḪAR- ŠU Í- KÚ "Ningirsu isten gabonáját adóként megette" (Eannatum).

Haraklány, 1415: "Harakyan", Petri 3:502. Helység Erdélyben Zilahtól (Zalau) észak-északnyugatra. Rom. Hereclean.

ḪAR- AK- $Í_7$- Á- NÍ "Folyó munkájának vám-kezelője" ; AK,AG "csinálni, tenni" (L.97) ,

Hardicsa, 1454: "Haradischa", Csánki 1:350. Helység Kelet-Felvidéken Tőketerebestől (Trebišov) dél-délkeletre. Szlov. Zemplinská Hradište.

ḪAR- A- $DÌ_5$- ŠU- A "Pompás víz erejéből vám".

Harica, 1886: "Harica", Györffy 1:775. Bányatelep a Tardonai dombokon a Bükk-hegységtől keletre.

ḪAR- Ì- ZÀ "Jó muhar mellett" ; ḪAR, ḪUR "muhar" (L.401).

Haró, 1360: "Harow", Csánki 5:94. Helység Erdélyben Dévától (Deva) északkeletre. Román: Harau.

ḪAR- U_8- Ú "Mezei juh(ok) takarmánya" ; U_8 "juh, birka" (L.494).

Harta, 1193: "Horta", ÓMOlv. 54. Helység Bács-Kiskun vármegyében Solttól dél-délkeletre.

ḪUR- TA "A pusztában". (Lásd: Hort is).

Hencida, 1401: "Henchida", KarrOkl. 511. Helység Hajdú-Bihar megyében Berettyóújfalutól kelet-északkeletre.

Ḫ(E)-^{lu}EN- ŠU- $Í_7$- DA "Kezes vagyona a folyó mellett" ; EN-ŠU "jótálló, kezes" (L.99)

Heréd, 1447: "Hered", Csánki 1:63. Helység Heves megyében Hatvantól északnyugatra.

ḪE- RE- É- D(A) "Ár(vizi) vagyon, házzal" ,pl.

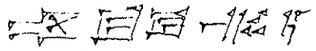

ḪE- ŠU- ŠU- GI- A "A jólétét visszakapta".

Herencsény, 1303: "Herenchen", Stanislav: Slo JUH. 2:212. Helység Nógrád megyében Balassagyarmattól délkeletre.

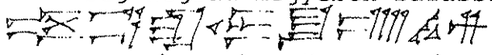

Ḫ(E)- E- RÈ- N(È)- ŠU- É- NÍ "Ház erős árpartjának vagyona".

Herend, 1326: "Herend", Veszpr.Reg.75. Helység Veszprém megyében Veszprémtől nyugat-északnyugatra.

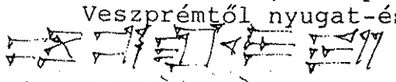

Ḫ(E)- E- RÈ- N(È)- D(A) "Erős árpart általi vagyon" ; pl.:

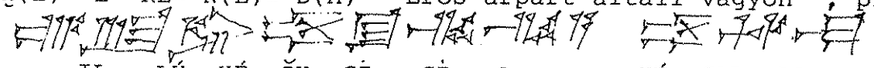

IL LÚ- HÉ- ŠU- GI_4- GI_4- A HÉ- GAL- LA
"Il, aki gazdagságbá visszajutott" ; "A bőség".

Herény, 1263: "Herin", UrkBurg. 1:297. 1950-ben Szombathelyhez csatolt település.

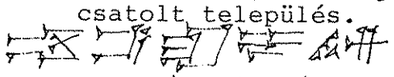

Ḫ(E)- E- R(È)- I- NÍ "Jó árpartjának vagyona". Azonban ḪE- mint felszólító előrag, pl. BAR-ŠU ḪE-IM-TA-GÚB "álljon oldalra" ; ḪE-EN-ZALAG-ZALAG "legyen megtisztítva".

Heresznye, 1219k.: "Harazna", ÁÚO. 11:157. Helység Somogy megyében Barcstól nyugat-északnyugatra.

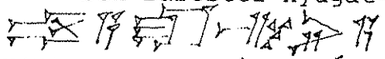

Ḫ(E)- A- RA- Z(I)- N(Í)- A "Emelkedő árvíz általi vagyon".

Hiljai-hegy, 1327: "Hille", Csánki 3:429. 262 m. magas domb Szalatnaktól észak-északkeletre.

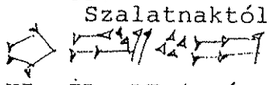

ḪI- IL- LE (szószerint): "Magasságbeli öröm" ; ḪI-LI GÚR-RU "örömteljes" (TH. No. 16/199).

Himod, 1408: "Hymod", Sopron 184. Helység Győr-Sopron megyében Kapuvártól délre.

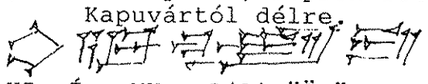

ḪI- $Í_7$- MU_7- D(A) "Öröm csodás folyó mellett v. által"

Hite méhe, 1212: "Hythe", PRT 10:5. Határrész Zabartól keletre.

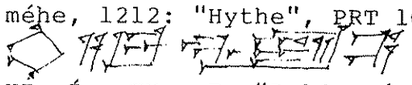

ḪI- $Í_7$- TU_6- E "Boldogság varázsos folyónál". Az -E helyhatározó utórag az -A helyhatározó utóraggal egyenértékű, ugyanazzal a jelentéssel: "-hoz, -nál, -által, -tól, -ba" pl.
KI-A-NAG-A-A = KI-A-NAG-E "víz-ivó helynél". Példák:

-A hangú:	-E hangú:
KA-A "a szájba"	A-E "vízbe"
KALAM-(M)A "a hazában"	KÁ-E "a kapu mellett"
KI-NÁ-A "a fekvőhelyen"	NÍ-BA-E "ajándékra"
URU-DU-A "jó épült városban"	ME-E "isteni hatalomra"
IGI-A "szem előtt"	"isteni hatalom által"
RÁ-ZU-A "imádságban"	U_4-GI_6E "nappal-éjjel"
ŠU-A "kézben"	UKU-E "a népnek"
Á-HUŠA-NA "vad erejében"	URU-E "a városra"
IGI-NA "látásában"	NI-E = NÉ
MÁ-GUR_8-RA-NA "teherhajójába"	DUMU-NÉ "gyermekének"
URU-NA "városában"	EGERA-NÉ "őmögé"
Á-BA "az ő oldalán"	URU-NÉ "városára"
GIŠ-ḪUR-BA "az ő szabálya által"	BI-E = BÉ
SAG-BA "tetején"	EGER-BÉ "amögé"
ŠÀ-BA "belsjében"	GÚ-BÉ "partján"
UR-BA "mindenütt"	GÚ-BÉ "A nyakára"
Á-BA "oldalra"	MU-BÉ-E "nevük végett"
É-BI-A "ebből a házból"	HÉ-GÁL-BÉ "az ő bőségére"
U_4-BI-A "ezen a napon"	

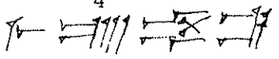

ME- É- ḪE- E "Isteni erő gazdag templom által" (Méhe)

Hizér, +1209: "Hyzer", Györffy 1:448. Helység Felvidéken 1970-ben Aranyosmaróttal (Zlaté Moravce) egyesítve. Szlov. Chyzerovce.

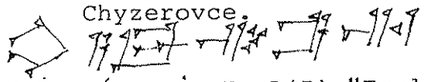

Ḫ(I)- $Í_7$- ZI- E- R(I) "Emelkedő folyó által adott öröm" ; RI "adni, ajándékozni, szabály, sujtani, öltözni, dobni mellette feküdni" (L.86).

Holcmány, 1317, "Holcmenia", Magy.Rom. 156. Helység Erdélyben Nagyszebentől (Sibiu) keletre. Rom. Hosman.

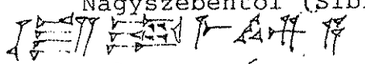

ḪÚL- Z(È)- ME-NÍ-A "Fenséges isteni erő boldogsága mellett".

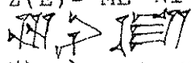

ŠÀ- Ì- ḪÚL "ami örvendezteti a szivet" ; NU-MU-UN-ḪÚL "nem örvendezek" ; NÍG-AG-MU-ŠU ḪA-MA-HÚL-I "(hogy) művemben örömét lelje".

Holcsik, 1408: "Holczyk", Zsigm. Okl. 2:132. Helység Kelet-Felvidéken Varannótól (Vranov) észak-északkeletre. Szlov. Holcikovce.

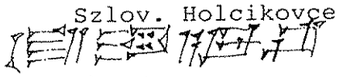

ḪÚL- ZÈ- $Í_7$- $K(E)_4$ "A folyómellék öröme".

Holeska, 1113: "Olesca", CDES 1:66. Nagykosztolánynál (Velké Kostol'any) a Dudvágba torkoló patak a Kárpátokban.

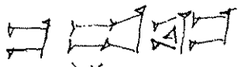
"A viz(-ek) csillaga", vagy
UL- ÈŠ- KA "Szent berek csillaga" ; UL, ULU, MÚL "csillag" (L.441) ; pl. É-A DU-BA MÚL-AZAG-BA ḪU-MU-RA- A- DÌ "A templomnak az építését az a fényes csillag jelentse neked".

Hollád, 1398: "Hollard", Thykus, Zsigm Okl. 117. Helység Somogy megyében Marcalitól északnyugatra.

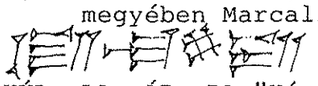
ḪÚL- LA- ÁR- DA "Híres gazdagság általi boldogság". pl.

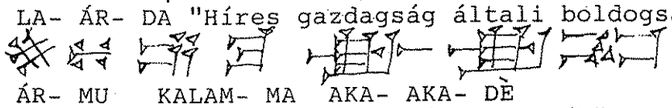
ÁR- MU KALAM- MA AKA- AKA- DÈ
"Hogy hírnevem a hazában hírdettessék" (Sulgi).

Horhi, 1295: "Horhi", Györffy 3:203. Helység Felvidéken Lévától (Levice) kelet-északkeletre. Szlov. Hors.
és: Horhi-puszta Tolna megyében.

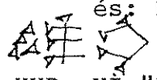
ḪUR- HÌ "Boldog puszta" ; ḪUR, ḪAR "legelő, fű, sás, takarmány" (L.401).

Horóc, 1450: "Horowcz", Fekete Nagy Trencsén 125. Helység Nyugat-Felvidéken Illavától (Ilava) észak-északkeletre. Szlov. Horovce.

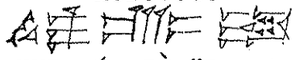
ḪUR- Ú- ZÈ "Puszta a mezőföld mellett".

Hort, 1250: "Hurt", ÁÚO. 2:217. Helység Heves megyében Hatvantól kelet-északkeletre.

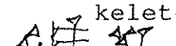
ḪUR- TE "Közel a pusztához" ; TE, TÌ "közeledni, megközelíteni, elérni, közelében" (L.37).

Hortobágy, 1067k. "Chartybak", ÁÚO 1:25. Folyó a Hortobágyi-puszta északi részén.

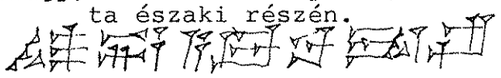
HAR- T(A)- $Í_7$- BA- Á-K(E)$_4$ "Azon folyó mellékének a pusztájában".

Idecs-patak, 1393: "Idechpataka", Csánki 5:709. Helység Szászrégentől észak-északkeletr. Rom. Idicel.

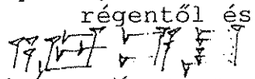
ÌD- E- ŠU "Erős partu folyó (v. kanális)".

A "Here-" : "árparti vagyon" kifejezés (Heréd, Herencsény, Herend, Herény, Heresznye) úgy tűnik, hogy nemigen alkalmazható a rovásírás rendszerének a szabályaihoz. Bár lehet őket tagolni így:

H-er-éd ; H-er-en-cs-ény, H-er-en-d, H-er-ény, H-er-esz-ny-e, de így sumerul értelmetlenek. A He-ré-d, He-re-n-cs-én-y, He-re-n-d stb. elrendezések viszont maguktól adják a sumer mondat értelmét. Ilyen módon a Nikolsgurgi: "De proprietate rerum" követelményeinek jobban megfelelnek, mint a Thelegdi Rudimentájában részletezett, "rövidítések"-ként kezelt magánhangzó utánvetéseknek. Ez a különbség talán arra akar rámutatni, hogy jóval a Honfoglalás előtt, amikor a sumer nyelv még jobban használatban volt, a Nikolsburgi Hun Rovásírás volt az elfogadott írásrendszer.

Mindenesetre az újabbik rovásírás-rendszer sok ki nem írott magánhangzója, amint már előzőleg kifejtettem, a sumer értelmű szavakból jócskán el lett hanyagolva. A helyzet mégsem reménytelen, mert ősi nyelvünk már akkor magasra fejlődött kifejezőképessége kisebb hiányosságokat, mint amilyenek a rovásátírás során előjöttek, képes áthidalni.

Eddig elérkezve megelégedettséggel nyugtázhatjuk, hogy egyre kevesbedik a helységnevekben felmerülő ismeretlen szavak száma. A kulcs-szavak ismerete mostmár érdekesebbé teszi a határon belül és kívül felfedezett helységneveink tanulmányozását.

Mindig voltak, és lesznek is, még a tudományos szakkörökön belül is, akik kétkedve olvassák e tanulmány sorait. Ezek legtöbbje már úgyis elkötelezett szolgája más eszmeáramlatoknak, úgy hogy ezekhez nem is szólok, hanem szólok azokhoz akik még megtudták őrizni józan paraszti eszüket és ítélőképességüket. Ennél több a sumer-magyar ősnyelv megértéséhez nem is szükséges.

A kételkedők mondjanak amit akarnak: aki helységneveink megismerésében engem őszintén követ, az azokon keresztül könnyen megtanulja a sumer nyelvet; sőtmitöbb, ezáltal magyar öntudatát is megerősíti.

Itt minden tisztán, magyarmódon, van lefektetve: helységneveink szavait, azok értelmezését és a sumernyelvbeni használatát eredetiben is bemutatom. E példamondatok megtanulását a jövőben elolvasandó ékírásos szövegek megértése végett erősen ajánlom.

Minél jobban elérjük azt a fokot, hogy belelássunk a sumer ember szellemi világába, annál jobban rájövünk arra, hogy 4-5,000 évvel ezelőtt a sumer (szemere) nép olyan közel állhatott hozzánk mint akár a kun a székelyhez.

Haladjunk tovább ősi helységneveink sokaságának az útján:

Ilonc, 1375: "Ilomcz", DocVal.260. Helység a Bánságban Alibunártól észak-északnyugatra. Szerb. Ilandza.

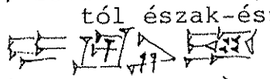
Ì-LU- N(Ì)- Z(È) "Siratóének mellett" ; Ì-LU. E-LU, U-LU "siratás, kesergés" (L.142). , pl.

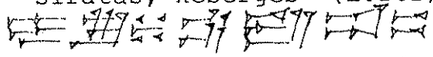
Ì- LU- MU- UN- DA- AB- BÉ
"Felhangzott a sirató ének" , vagy:

Ì-LU- NU- MU- NÌ- BÌ
"Senki sem mondott siratót".

Ináncs, 1271: "Ináncs", Györffy 1:94. Helység Borsod-Abaúj-Zemp-

lén vármegyében Encstől dél-délnyugatra.

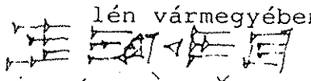

ÌN- Á- N(È)- Š(U) "Erős munkára való kender" ; ÌN "len, kender" (L.14) ; Á "erő, munka" (L.334).

Inánd, 1396: "Inand", Jákó 126; Jákó Zsigmond: Bihar megye a török pusztítás előtt. Budapest 1940. Helység Erdélyben Nagyszalontától (Salonta) északkeletre. Rom. Inand-

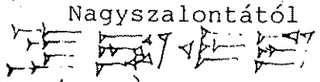

ÌN- Á- N(È)- D(A) "Erős munka kendere mellett".

Indija, 1455: "Indya", Csánki 2:247. Helység a jugoszláviai Szerémségben Karlócától (Sremski Karlovci) délkeletre.

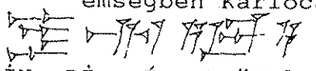

ÌN- DÌ$_5$- Í$_7$- A "Folyó pompás kendere" ; DÌ$_5$ "fény, pompa, fényleni" (L.86) , pl. NA-DÌ$_5$ "tanácsos" (magyarul „Nagy" szószerint "pompás/nagyszerű ember") ; (TH. No. 4/51) , NAM-NUN-NA SAG-ÍLI NA-DÌ$_5$-É-KUR-RA "Fejét hercegségben felemelve ő az Ékur tanácsosa".(Ország-nagy ?)

Ingó, 1780: "Ingoba", gr. Inczefi: Makó 178. Határrész Makótól nyugatra.

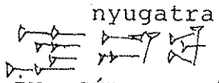

ÌN- GÚB- BA "Palántált len" ; GÚB "palántálni, állni, meglenni, trónolni" (L.206) , pl. ḪA-BA-GÚB "Álljon ott", NAM-MÌ-GÚB "odatette".

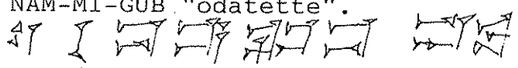

UD- ŠU- UŠ- E SAG- UŠ GÚB-BA
"Az este lassan leszállva ..." (Vízözön legenda).

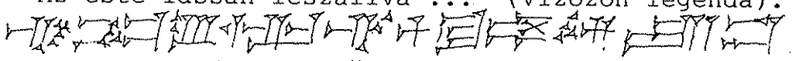

ERIM- ḪUL- GÁL BAR- ŠU ḪE- ÌM- TA- GÚB
"...hogy a rossz átok félre álljon"

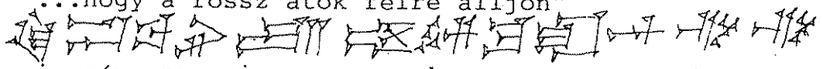

KÌ- GÚB- BA- NÌ- TA ḪE- ÌM- MA- RA- AN- ZÌ- ZÌ
"...hogy tartózkodási helyéről felemelkedjen"

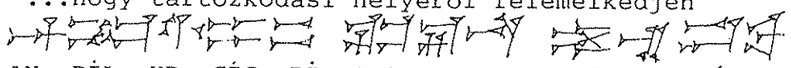

AN- BÌL UD- GÍG- BÌ SAG- GA- NA ḪE- EN- GÚB- BA
"Védelmül éjjel-nappal a fejénél tartózkodjon..."

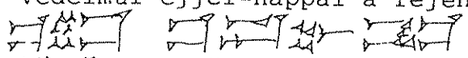

GÌŠ- ŠAR GÌŠ- GÚB- BU- DÈ
"faültetésre való kert ..."

Inárcs, 1263: "Inarch", Csánki 1:29. Helység Pest megyében Ócsától keletre.

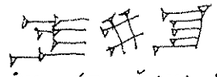

ÌN- ÁR- Š(U) "Nagyon hírneves len" ; ÁR "hírnév, híresség" (L.451)

ÁR- MU KALAM- MA AKA- AKA- DÈ
"...hogy hírnevem a hazában terjeszttessék), (Sulgi)

Ingodály, 1394: "Engodal", MagyRom. 1:244. Helység Erdélyben Medgyestől (Medias) dél-délnyugatra. Román neve: Mighindoala.

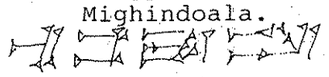

EN- GUD- Á- ÍL "Magas oldal hős ura" ; EN "úr" (L.99) ; GUD, GU$_4$ "erős, hős, ökör" (L.297).

Inó,1387: "Ino", HazaiOkm. 423. Helység Erdélyben Zilahtól (Zalau) északkeletre.

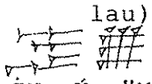

ÌN- Ú "Mezei kender".

Inota, 1339: "Inatha", ZalaOkl. 1:358. 1950-ben Várpalotával egyesített település.

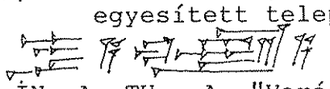

ÌN- A- TU$_6$- A "Varázsos víz kenderje".

Ipoly, 1135: "Ipul", CDES. 1:40. A Duna baloldali mellékfolyója.

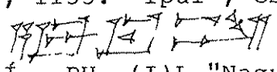

Í$_7$- PU- (I)L "Nagyszerű mederű folyó" , PU, TUL "Kút, forrás meder, árok" "(L.511). pl- ÍD-NUN "hercegi/magasztos folyó", az Eufrátész egyik elnevezése.

Jászágó, 1558: "Ago", Urb. 720. Helység Szolnok megyében Jászberénytől északkeletre.

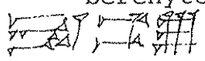

Á- GU$_4$- Ú "Erős mezei munka".

Kaca, 1575: "Kacza", Suciu 1:122. Helység Erdélyben Kőhalomtól (Rupea) északkeletre. Rom. Cata.

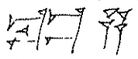

KA- ZA "Vasérc" (?) ; "Ajtó mellett" (?) ; ^{za}KA "vasérc" (L.14)

Kács, 1150k. "Casu", An. 32. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Miskolctól délnyugatra.

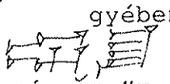

KÁ- ŠU "Erős/védett kapu" ; KÁ "nagykapu" (L.133)

Kajdanó, 1323: "Kaydan", AnjouOkm. 2:88. Helység Kárpátalján 1958-ban egyesítve Beregrákossal (Rakosin), Munkácstól (Mukačevo) nyugat-északnyugatra. Ukr. Kajdanovo.

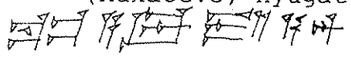

KA- $Í_7$- DA- AN "Erős folyó kapuja v. torkolata", DA "erő, hatalom, erős, tehetség" (Delitsch 130).
KA-DINGIR-RA-KI "Az Isten kapuja", asszírul Bab-ili ; görögös formájában: Babylon, ugyancsak "Isten kapuja" jelentéssel.

A KA "száj" alapszó még számos más összetett szónak is lehet alkotó eleme; még olyanoknak is amiknek értelme nincs is "szájjal, ajtóval, nyílással, arccal, vagy csőrrel" kapcsolatban. Ilyen volt az imént említett ^{za}KA "vasérc" szó. KA-IZI pl. "sült hús" ; KA-PAR v. KA-BAR "pásztor" ; KA-ZAL "vígasság" ; KA-TAR "hírnév"; KA-KEŠDA "kötelék" ; KA-ŠER "csomó".

A Honfoglaló magyaroknak volt egy Kabar (KA-BAR) nevű, tehát sumer nevű törzse, amely Magyar Adoján szerint kecsketenyésztéssel foglalkozott, tehát "pásztor" volt.

"..lakóhelyül a hegyes vidékeket kedvelte és szimbolikájában a kecskének jutott ugyanazon szerep mint a magyarokéban a szarvasnak". (A Csodaszarvas, 45.old.)

Életterüknek a kelet-törökországi Taurusz-hegységet és Ciprus szigetét gondolja, sőt a Habur folyónevet is velük hozza kapcsolatba. Más történészek, mint pl. Georges Roux, úgy gondolják, hogy "olyan arámok voltak, akikben mezopotámiai, hetita és hurrita befolyások keveredtek". "Szamál az új fővárosuk, új főnökeik alatt megtartotta minden új-hetita jellegét. Egyik uralkodójuk "Kapara" (v. "kabar") valószínűleg az i.e. kilencedik század elején élt". "Assurnazirpal asszír király az írta, hogy bevette "Kaprabi" várát (valószínűleg a mai Urfa helyén) 'amely különösen erős volt és úgy lógott mint egy felhő az égből'." (Georges Roux, Ancient Iraq, Pelikan, 1969, 252-262. old.)

A térképek Szamál városát a Taurusz-hegyek aljában fekvő mai Maras helyére helyezik.

Kajdacs, 1332: "Kaydech", Ortvay: EgyhFöldl. 1:255. Helység Tolna megyében Pakstól nyugat-délnyugatra.

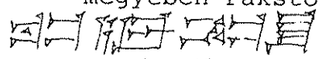

KA- $Í_7$- DÈ- Š(U) "Erős fényű folyó kapuja".

Kakucs, 1456: "kakucs", Bártfai Szabó: Pest m. 212. Helység Pest megyében Monortól délnyugatra.

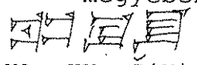

K(I)-A- KU- ŠU "Erős alapzatú berek" v. (?)
KA- KU- Š(U) "Erős zárú kapu" ; KU "zár, kulcs" (L.356).

Kál, 1331: "Kaal", Györffy; helység Heves megyében Egertől délnyugatra.

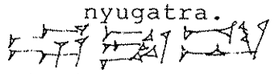

K(I)-A- Á- (I)L "Nagy-hatalmú berek".
KÁ- Á- (I)L "Magas szárnyú kapu". (?)

Kám, 1292: "Kaan", UrkBurg. 2:276. Helység Vas megyében Vasvártól észak-északkeletre.

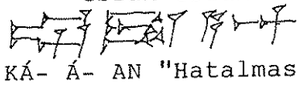

KÁ- Á- AN "Hatalmas kapu".

Kalacsna, 1293: "Kolechna", Györffy 1:449. Helység Felvidéken Simonytól (Partizanske) délkeletre. Szlov. Kolačno.

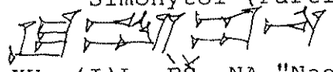

KU- (I)L- EŠ- NA "Nagyszerű szentély magas trónja".
A KA, KÁ "ajtó, kapu" szót helységneveinkben úgy látszik, hogy a KA-DINGIR-RA-KI mintájára, vagy azt már évezredekkel megelőzően őseink hagyományként használták. Úgy látszik, hogy ezek fallal körülvett, vagy erődített helységek voltak, ahova csak kapun keresztül lehetett bejutni. Lehet az is, hogy némelyikük egy völgy bejáratának, vagy más elhatárolt földrajzi egységnek volt a bejárata. Bár legtöbbjüknél a falak már régen ledőltek "kapujaik" emléke a nép ajkán még mindig megmaradt.

Kálnok, 1332: "Kalnuk", Ortvay: EgyhFöldl. 2:639. Helység Erdélyben Sepsiszentgyörgytől (Sfintul Gheorghe) északra. Rom. Cilnic.

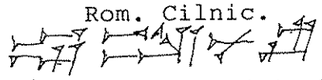

KÁ- ()IL- NU- $K(E)_4$ "Emberek magas kapuja".

Kalocsa, 1227: "Colochiam" (latin acc.), Györffy 2:42. Város Bács-Kiskun vármegyében. 1003-7: "Ascricun Colocensem ep(iscop)um" (lat- mn.-i sz.), Györffy 2:427.

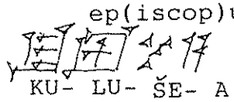

KU- LU- ŠE- A "Gabonában bőséges központ"

Kalonda, 1238/1346: "Kalanda", ÁÚO. 7:57. Helység Felvidéken Losonctól (Lucenec) délre. Szlov. Kalonda.

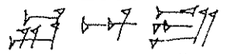

KAL- AN-DA "Kiváló az ég által" ; KAL, KALA "elsőrangú, értékes, kiváló, fő" (L.322). AN "ég, menny" (L.13) ; AN-NA "az ég"; AN-NE-KE_4 "délben"; AN-USAN "est"; AN-UB-DA "égtáj"; AN-IZI "szieszta"; AN-BAR "vas"; AN-DUL "oltalom"; AN-BIL "védelem"

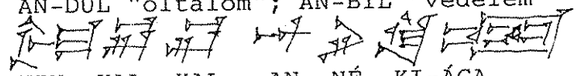

NIN- KAL- KAL AN- NÉ- KI-ÁGA
"Nagyon hatalmas úrnő, az ég kedveltje." (Ninmesarra,lo9)

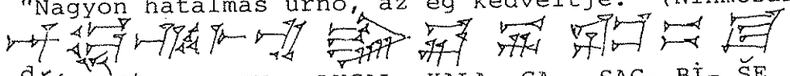

^{d}ŠÚL- GI- ME- EN LUGAL- KALA- GA SAG- BI- ŠE
"Az isteni Sulgi vagyok, a hatalmas király mindenki

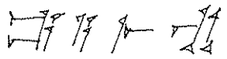

E- A- ME- EN
felett vagyok."

Kalota, 1213: "Kalatha", VárReg. 388. A Sebeskőrös baloldali mellékfolyója Erdélyben.

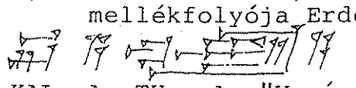

KAL- A- TU_6- A "Varázsos vize által kiváló" ; A, E_4, $EŠ_{10}$ "víz"(L.579) ; A-MA-RU "vízözön" ; A-NAG "ital"; A^{10} "apa".

Káloz, 1340k.: "Kaluz", Györffy 2:390. Helység Fejér megyében Sárbogárdtól észak-nyugatra.

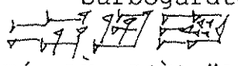

KÁ- LÙ- Z(È) "A bőség kapuja mellett" ; LÙ(-LÙ) "bőséges, kövér" (L.537).

Kámon, 1252: "Kamund", ÁÚO 2:22. 1960-ban Szombathellyel egyesített helység.

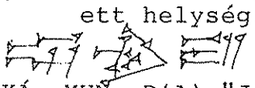

KÁ- MUN- D(A) "Jól megcsinált kapu mellett" ; MUN "jó, jólcsinált, só" (L.95).

Kán, 1542: "Kan", Györffy 1:388. 1978-ban Hetvehellyel egyesített helység Baranya megyében Pécstől északnyugatra.

KÁN "puszta" ; KÁN, KÁNA, GÁN, GÁNA "puszta, legelő, mező" (L.105)

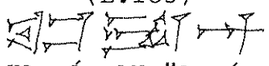

KA- Á- AN "Az ég hatalmas szava".

Kány, 1319: "Kaan", Györffy 1:101. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Gönctől nyugat-északnyugatra.

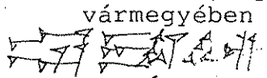

KÁ- Á- N(Í) "Fenséges szárnyú kapu".

Kányád, 1332: "Kanad", Ortvay: EgyhFöldl. 2:660. Helység Erdélyben Székelyudvarhelytől (Odorheiu Secuiesc) dél-délnyugatra. Rom. Uliesul'.

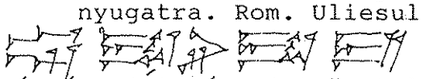

KÁ- Á- N(Í)- Á- D(A) "Hatalom kapuja

Kapolcs, 1238: "Kopulch", PRT. 1:759. Helység Veszprém megyében Tapolcától északkeletre.

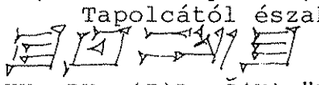

KU- PU- (I)L- Š(U) "Nagyszerű kútjának kulcsa".

Kapoly, 1152: "in villa Copuliensi", Sztp.KritJ. 1:28. Helység Somogy megyében Tabtól Nyugatra.

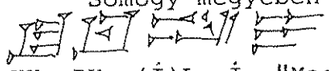

KU- PU- (Í)L- Í "Magasztalt kút kulcsa"; pl.

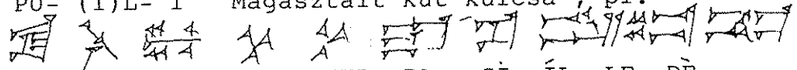

KA- TAR- MU KUR- KUR- RA SÌ- ÍL- LE- DÈ
"Hogy az én hírnevem a külföldi országokban magasztaltassék" (Sulgi 37).

Karancs, 1335: "Korunch-alya", Csánki 1:100. 729 m. magas hegy Salgótarjántól északra.

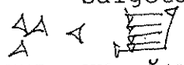

KUR- UN- Š(U) "Az oltalmazó úr hegye" ; UN, U "úr" (L.411); U-MUN "jó úr" ; UN-GAL ugyanaz mint LU-GAL: "nagy úr, nagy ember, király". Lugal Andoreas: "András király".

Karas, 1285: "Karasu", Györffy 3:484. A Duna baloldali mellékfolyója Romániában és Szerbiában.

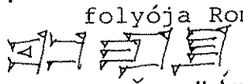

KA- RA- ŠU "Ár-verte partú"; (KARA SU "fekete viz"?; török?)

Karcsa, +1214/1334: "riuus Karacha", Fejér: CD./1:156. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Sárospataktól keletre.

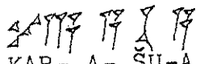

KAR- A- ŠU-A "Egészséges vizű kert"; ŠU "egészséges, jótékony, gyógyító" (L.545).

Kardó. 1273/1392/1477: "Kordu", Györffy 1:630. Helység Bihar megyében Nagyváradtól (Oradea) dél-délkeletre. Rom. Cordau.

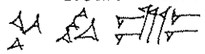

KUR- DU_{10}- Ú "Jó mezővidék" ; DU_{10} "jó, édes, kedves"(L.39)

Kargalla, 1864: "Kargala" , Pesty: Jászk. 148. Zsombékos kaszáló Orgoványon.

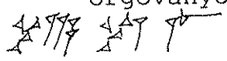

KAR- GAL_5- LA "A Galla-golyhó kertje" ; KAR "rakpart, töltés kert, központ" (L.376); KAR "kert, mező" (Del.159).

Karkóc, 1275: "Korkouch", VSOS. 3:172. Helység Felvidéken Galgóctól (Hlohovec) nyugatra. Szlov. Trakovice.

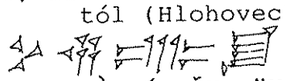

KUR- KÙ- Ú- ŠU "Védett mező tiszta vidéke".

Karlóca, 1308: "Karon", AnjouOkm. 1:162. Helység a Szerémségben. Szerb Sremski Karlovci.

KAR- UN "Úr kertje".

Karmacs, 1275:"Karamach", Csánki 3:68. Helység Zala megyében Keszthelytől észak-északnyugatra.

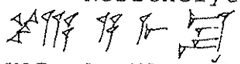

KAR- A- MA_6- ŠU "Isteni erejű víz kertje" ; ME, MA_6 "isteni erő, szokás, szertartás" (L.532).

Karos, 1410: "Karus", ZsigmOkl. 2/295. Falu Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Sárospataktól kelet-északkeletre.

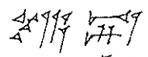

KAR- UŠ "Vidéki kert" ; UŠ "vidék" (L.211).

Kárpátok, Καρπάτης ὄρος ,Végső forrása egy dák "(s)korpáta = sziklás" ; 1532: "Carpatus mons" (Honterus: Erdély térképe). 'hatalmas hegyvonulat a csehszlovákiai Dévénytől (Devín) a romániai Al-Dunáig'.

A Kárpátok magas hegyeinek ősi neve külön figyelmet érdemel. Különös, hogy erre a nagyon fontos földrajzi névre egyetlenegy 16.szd. előtti hivatalosan lejegyzett adatunk nincs. Honterus 1532.ben készült Erdélyi térképén találjuk az első hivatalosnak tekinthető lejegyzést" "Cárpatus mons" formában. Ezt a nyilvánvalóan latin átírást csak óvatosan kell fogadnunk, mert a latinos "-us" végződés sok mindent takarhat. Másodsorban a latin "à", amit röviden ejtettek, a valóságban takarhat "a"-t vagy "Á"-t is. Egy ilyen eltérés a sumer nyelvben óriási különbséget is előidézhet. Eleinte ez engem is félrevezetett, gondolván, hogy helyes olvasata: KAR-PAD-DA-U-K(E)$_4$ "Isten kiválasztott kertje.

Ámde van egy félhivatalos görög lejegyzés: Καρπάτης ὄρος "Karpátész horosz" (Karpátész hegy), mely Kiss Lajos Földrajzi nevek etimologiai szótára szerint: "egy dák (s)"korpáta": "sziklás" forrásra menne vissza. Mivelhogy az "á" hosszúnak van jelölve, ebből már lehet sumer értelmet kapni: KUR-PA-Á-TA "hegység hatalmas tetővel". A hangtani megegyezés olyan tökéletes, hogy ezt így csak sumerul beszélő ember mondhatta, vagy jegyezhette le; mondhatnám a forrást szolgáló dák ember anyanyelve sumer-ősmagyar kellet hogy legyen.

Kiss Lajos szótárában a "sziklás" jelzőt a forrást adó: Umlauft: OU. 104 (Umlauft, Friedrich: Geographisches Namenbuch von Österreich-Ungarn. Eine Erklärung von Länder-, Völker-, Gau-, Berg-,Fluss- und Ortsnamen; Wien, 16) egy albán "kárpe"= "szikla" jelentésű szóból eredezteti. Ez a kétes értékű feltevés szerintem csak zavaró szándékú lehetett, legfeljebb csak koincidencia, mert az albán nyelv indo-európai, a dákok (Daha) viszont egy Turáninak meghatározott nyelvet, valószínűleg sumer-magyart beszéltek. Éppen az indo-európaiak voltak azok. akik a dák népet tönkretették. Tehát:

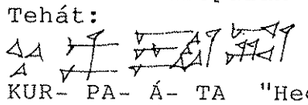

KUR- PA- Á- TA "Hegység hatalmas tetővel" ; KUR, GÈN "hegy, ország" (L.366); PA, ^{giš}PA "tető, ág, gally, szárny" (L.295) ; pl. UR-PA-BÌ "alja és teteje".

A mi "Kárpát" szavunk csak dialektusbeli variációja a Dák (Daha) elnevezésnek.

Kartolc, 1156: "Kortouc", CDES. 1:79. Helység Felvidéken Nagytapolcsánytól (Topol'cany) nyugat-délnyugatra. Szlov. Krtovce.

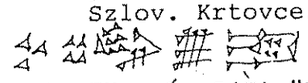

KUR- TU_5- Ú- Z(È) "Tó melletti vidék", (TU_5-Ú = TÓ).

Kaskantyú, 1399: "Kachkanchiw Zalaz", Gyárfás 3:291. Helység Bács-Kiskun megyében Kikőröstől északkeletre.

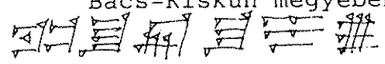

KA- ŠU- KÁN- ŠU- Í- U_5 "A puszta védelmére való erős

Kásó, 1298 "Kasow", ÁÚO. 1014,5. Helység Kelet-Felvidéken Tőketerebestől(Trebisov) dél-délkeletre. Szlov. Kašov.

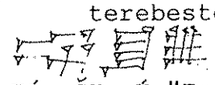

KÁ- ŠU- Ú "Erős mezei kapu".

Kassa, 1230: "Cassa", Györffy 1:102.; 1138/1329: "Ka a" M.Ny. 32: 133;"Kaschau", Csánki 1:199. Város Kelet-Felvidéken.

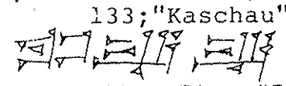

(L.356).

KA - SA_6- SA_6 "Legkiválóbb kapu" $ŠA_6$;$ŠAG_5$; SIG_6 "kiváló"

Kászon, 1360: "Kazun", MNy. 44:4. A Fekete-ügy jobboldali mellékfolyója Erdélyben. Rom. Casin.

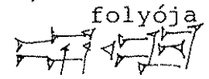

KÁ- SUN "Az öntözés kapuja" ; ZUN, SUN "megöntözni, gondozni" (Del. 153).

Katádfa, 1364: "Kathat-falwa", ZsigmOkl. 3:237. Helység Baranya megyében Szigetvártól dél-délkeletre.

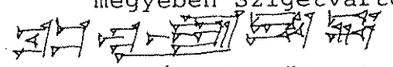

KA- TU_6- Á- T(A) "Berek erős varázzsal".

Kátó, 1452: "Kaatho", VSOS. 2:19. Helység Nyugat-Felvidéken Szakolcától (Skalica) délnyugatra. Szlov. Kátov.

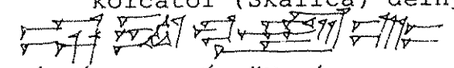

KÁ- Á- TU_6- Ú "Varázsos erejű mezei kapu".

Katymár, 1388: "Kachmar", Zichy Okm. 4:363. Helység Bács-Kiskun megyében Bácsalmástól délnyugatra.

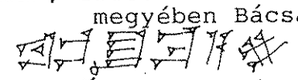

KA- ŠU- MA- A- ÁR "Hires vidék erős berke" ; ÁR "hírnév" (L.451).

Káva, 1435: "Kalwa", Csánki 1:30. Helység Pest megyében Monortól keletre.

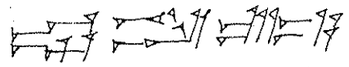

KÁ- (I)L- Ú- A "Híres erejű élelmező berek"

Kazinc-barcika, 1240: "Cozonch", Györffy 1:780 - 1549; "Barchika" Dézsm. 30. Város Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében.

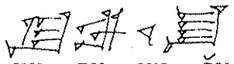

KU- ZU- UN- ŠU "Véd-úr erős bázisa".

Kázsmárk, 1332: "Kasmar", Györffy 1:108. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Szikszótól északra.

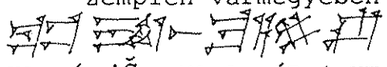

KA- Á- AŠ - MA-A- ÁR (-KE_4) "Híres vidék legerősebb kapuja".

Kazsó, +1276: "Kosuh", SztpKritJ. 2/2-3:176. Helység Kelet-Felvidéken Tőketerebestől (Trebisov)dél-délkeletre. Szlov. Kozuchov.

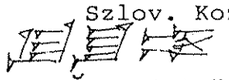

KU- ŠU- Ḫ(E) "Erőben gazdag központ" ; KU "alapzat, ülés, fekvés, zár, kötél, alszik" (L.536).

Kazsok, 1244: "Kosok", Csánki 2:617. Helység Somogy megyében

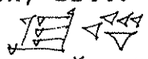

KU- ŠUK "Élelmi központ"; ŠUG, ŠUK "ellátás, élelem, ápolás" (Del.153).

Kerka, 1121/1420:"Carca", MNy. 23:363. A Mura baloldali mellékfolyója.

KAR- KA "Meredek partú" ; KAR "part, töltés" (L.876).

Keszthely, 1409: "Kezthel", Csánki 3:21. Város Zala megyében

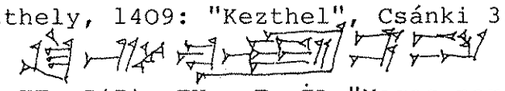

KE- Z(I)- TU_6- E- ÍL "Magas part varázsos menedékének helye" pl. $KEŠ^{ki}$ $ARATTA^{ki}$ BÁR-ZU AL-IL "Keš és Aratta városok háttere magas" (TH. No.7).

Kevermes, 1418: "Kemermes", Csánki 1:736. Helység Békés megyében Kunágotától keletre.

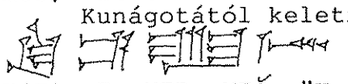

K(E)- E- MER- MEŠ "Haragos partok helye": MER, ME-ER, GIR "dühös lenni, szél, erős, vad", ^{im}MER(-RA) "Észak, északi szél" (L.347)

Kingéc, 1781: "Kingeczi", Inczefi Makó 6. Határrész Maroslelétől északra.

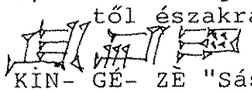

KÌN- GÉ- ZE "Sás-munkálatok mellett" ; KÌN "munka, mű,

küldönc, üzenet" (L.53) ; GÉ "sás, nád, buzogány"(L313)

Kinorány, 1773: "Chinoran", LexLoc. 143. Helység Felvidéken Nagytapolcsánytól (Topol'cany) északkeletre. Szlov. Chynorany.

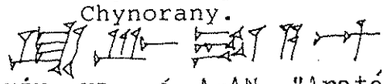

KÍN- UR_4- Á- A-AN "Arató munkávali foglalkozás".

Kisbajcs, 1458: "Kys-baych", Csánki 3:545. Helység Győr-Sopron megyében Győrtől északra.

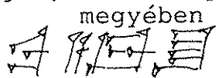

BA- $Í_7$- ŠU "Erős folyó ajándéka".

Kisborosznok, 1271: "Buruznuk", HazaiOkm. 7:131. 1964-ben Újvasárral (Rybnik) egyesített helység Rimaszombattól (Rimavská Sobota) észak-északkeletre.

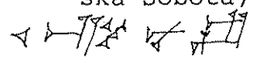

BURU- ZÌ- NU- $K(E)_4$ "Az emberi menedék forráskútja".

Kis-görgény, 1356: "Gurgin", MagyRom. 1:241. Helység Erdélyben Marosvásárhelytől (Tirgu Mures) dél-délkeletre. Rom. Gruisor.

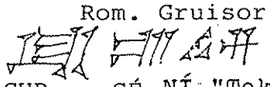

GUR_{10}- GÉ-NÍ "Tekintélyes buzogányok gyüjtése".

Kisköre, 1332: "Kure", Ortvay: EgyhFöldl. 1:173. Helység Heves megyében Hevestől délkeletre.

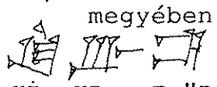

KÌ- UR_4- E "Parti arató hely".

Kiskőrös, 1277: "Keurus", SztpKritJ. 2/2-3:183. Város Bács-Kiskun vármegyében.

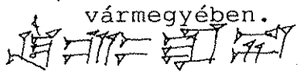

KÌ- Ú- RE- UŠ "Vízár-mezővel határos hely" ; UŠ "szomszédos határos, érinteni" (L.211).

Kiskundorozsma, 1237: "Durusma", Györffy 1:894. 1973-ban Szegeddel egyesített település.

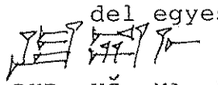

DUR- UŠ- MA_6 "Szertartási jóslás szállása" ; UŠ "jóslat, varázslat" (L.17) ; MA_6, ME "szertartás, szokás, isteni erő" (L.532).

Kismutnok, 1371: "Muchnuk", Suciu 1:403. Helység Erdélyben Lugostól (Lugoj) kelet-északkeletre. Rom. Mutnicul Mic.

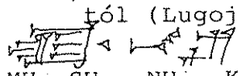

MU- SU_4- NU_5- $K(E)_4$ "Mag(ok) törő malma" ; NU_5, Numun "mag,

származás" (L.72), pl. U-NÌ-ŠU$_4$ "összetörte őket".

Kisrozvágy, 1258: "Rozuad", SztpKritJ. 164. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Sátoraljaújhelytől kelet-délkeletre

RU- ZU- Á- D(A) "Mágia által épült" ; RU "építeni, felállítani, odaadni, odaígérni" (L.68), pl.

ME- SÌLÌM KÌ-BA NA NE- RU
"Meszilim (király) azon a helyen (emlék)követ állított fel."; Á-ZU=ZU-Á "mágia" (L.4).

Kis-sármás, 1329: "Saramas", Csánki 5:399. Helység Erdélyben Kolozsvártól (Cluj-Napoca) keletre. Rom.Sarmasel.

ŠÁR- AMAŠ "Karámok sokasága" ; ŠÁR "összesség, sokaság, világ" (L.396) ; AMAŠ "karám, hodály" (L.293). pl.

NÌN- ME- ŠÁR- RA
"Az összes isteni erők úrnője".

Kis-szalatna, 1406: "Zalathna" "Minor", VSOS 3:45. Helység Felvidéken Zólyomtól (Zvolen) keletre. Szlov. Slatinka.

ZÀ- LA- TU$_6$- NA "Nagyszerű varázs gazdag oldala".

Kisteremi, 1264/1421: "Teremy", Györffy 3:562. Helység Erdélyben Marosvásárhelytől (Tirgu Mures) délre. Rom. Tirimioara.

TER- E- ME- Í$_7$ "Mennyei folyóparti liget".

Kisterenye, 1297: "Trenne", Haz Okl. 157. 1984-ben Bátonyterenye név alatt Nagybátonnyal és Szápatakkal egyesített helység Salgótarjántól délre.

TER- E- NÈ- NÈ "Nagyon erős part ligete".

Kistimapuszta, 1215: "Tema...", VárReg. 45. Mihályházához tartozó település.

TÍ- MA$_6$ "Isteni erejű oldal" ; TÌ "oldal, élet" (L.73).

Kistokaj, 1549: "Kys- Thokay", Dézsm. 16 (N. Kiss István: 16. századi dézsmajegyzékek (Borsod, Heves, Bereg, Bihar és Közép-Szolnok megyék). Bp., 1960. Helység Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében Miskolctól délkeletre.

TU$_6$- KA- Í$_7$ "A folyótorkolat varázsa" ; KA "száj, arc, torok, ajtó, csőr, kép" (L.14).

Kistorboszló, 1384: "Kystorbozlo" , MNy-TK. 45.sz. 23. Helység Felvidéken Túrócszentmártontól (Martin) dél-délnyugatra Szlov. Trebostovo.

TUR- BU$_5$- ZÍL- Ú "Kedvező mezei szél tanyája". TUR "tanya; karám; akol" (L.87/a); BU$_5$ "szél, szeles"(515); Ú "mező"(L.318).

^{d}INANNA- KE$_4$ TUR- ÌM- GUL- E
"Inanna istennő lerombolja az aklokat".

Kistormás, 1444: "Thormas", Csánki 3:455. Helység Tolna megyében Szekszárdtól észak-északnyugatra.

TU$_6$- UR$_5$- MÁŠ "Juh/kecske nyáj varázsa" ; UR$_5$ "nyáj, gyülekezet, összegyüjt" (L.401); UR$_5$-BÌ "együtt, gyülekezet"

Kodor, 1292: "Kudur", MagyRom. 1:260. Helység Erdélyben Déstől (Dej) nyugat-délnyugatra. Rom Codor.

KU- DUR "Szállás központ".

Kolozsvár, 1257: "Kulusuar", Györffy 3:356. Város Erdélyben a Kis-szamos mindkét partján. Rom. Cluj-Napoca.

KU- (I)L- UŠU- ÁR "A fényes Napisten magasztos széke" ; pl.

KÌ-UL GALAM-E-GAR-RA "Ősi helység művészien megalapozva" (TH. No.15, 187. sor) ; UŠU, UŠUM "fejedelem, Nap, sárkány) (L.11) ; AR "fényes, ragyog, megjelenik" (L.451).

"...Magor-Herkules Napistennek tehát Kolos is egyik neve volt. Világos tehát, hogy Kolosvár neve értelme sem volt más mint Magosvár, Herkulesvár. (lássad: a magyar Kolos személyneveket és a latin Colossus = óriás, nagyerejű ember szót is" (A Csodaszarvas, Magyar Adorján, 67. old.)

A KOLOS név: KUL-UŠ = "nemző mag, nemtő"

KUL, NU$_5$, NUMUN (L.72) = "mag, születni"
UŠ "szülött, sarj" (L.271), továbbá:
KU$_6$ "termékenység, sokaság, hal" (L.589)
LU "bőséges, kövér, sokaság" (L.537)
KU$_6$-LU-ŠU "bőséges termékenység", KOLOS (HER-KULES) = "Megtermékenyítő Nap".--- Á-KU$_6$-ŠU (Ákos madár)"termékenyítő erő".

A Rodoszi-Kolosszus is egy óriási Napisten szobor volt, melytől a "Kolosszális" kifejezés származik.

Kolta, 1337: "Koltha", Csánki 3:404. Helység Felvidéken Érsekújvártól (Nové Zámky) kelet-északkeletre. Szlov. Kolta.

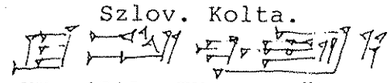

KU- (I)L- TU_6- A "A varázslat magasztos székhelye".

Kóly, 1358: "Cool", Györffy 1:635. Helység Erdélyben Bihardiószegtől (Diosig) kelet-északkeletre. Rom. Coliu.

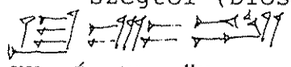

KU- Ú- IL "Nagyszerű mező kulcsa".

Komádi, 1291: "Kumad", MNy. 22:301. Helység Hajdú-Bihar megyében Berettyóújfalutól délre.

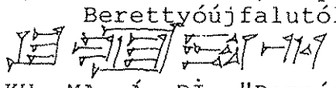

KU- MA- Á- DI_5 "Pompás erejű malom bázisa" ; Á, Á-DIR, Á-KAL Á-GÌR "erő, munka" ; Á-GÁL "erős"; Á-TUG "haszon, kereset"; Á-DAḪ "segítség"; Á-ÚR "karok, tagok"; Á-ZAG"láz" Á-GÁL "kovács"; Á-ḪU "sas"; Á-ZU "mágia" (L.344); Á-GU-ZÌ-GA "reggel".

Komaróc, 1365: "Kamarouch", Varsik:OsKosKotl. 2:174. Helység Felvidéken Nagyidától (Velk'á Ida) délnyugatra. Szlov. Komárovce.

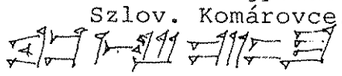

KA- MA_6- RU- Ú- Š(U) "Megművelt mező isteni erő adta berke"

vagy.: K(Ì)-A-MA-RU-Ú-Z(E) "Vízár helye mező mellett" ; (?) KUR-A-MA-RU "hegyi vízár" (Ninmesarra X/78).

Komárom, 1075/+1124/+1217: "Camarun", Györffy 3:427. Város Komárom megyében.

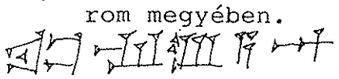

KA- MÁ- RU-ÀM "Hajóépítés kapuja" ; MÁ "hajó" (L.122); GÌŠ-MÁ "hajó"; MÁ-NI-DUB "teherhajó"; MÁ-LAḪ "gyorscsónak"; pl.:

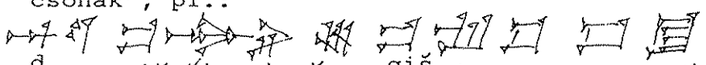

^{d}UTU GÌŠ-ŠÌR-NÌ ŠAG- ^{giš}MÁ- GU(R)- GUR- ŠU "A Napisten az ő fényét a hatalmas hajóba

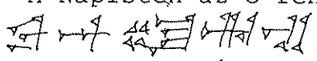

BA- AN- TU- RÌ- EN beterelte".

A KA-val kezdődő helységneveink esetében a KA "kapu, ajtó" szó szerintem lehet a KI-A fogalomnak a KI-EN-GI-RA = KENGER mintájára történt összevonása is. KI-A = KA "berek, part, szent berek" (L.461)

Komorzán, 1478: "Komorzan", Maksai 162. Helység Erdélyben Bikszádtól (Bixad) nyugat-északnyugatra az Avas-hegységben. Rom. Camarzana.

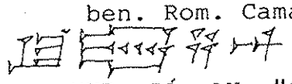

KU- MUR- ZÁ- AN "Sziklaháton levő bázis" ; MÚR, MURU, MÚRUB "közepe, háta, méret, csata" (L.33) ; ZA, ZÁ "szikla, kő" (L.586) ; (MUR-A "víz-köz", Mura-köz) ; ZA-ZA-GÌN "lazúrkő".

Konca, 1525: "Koncza", Bánffy Okl. 2:537. Helység Erdélyben Szász sebestől (Sebes) kelet-délkeletre. Rom. Cunța.

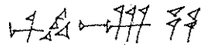

KUN- ZA "Szikla-berek / Szikla-menedék" ; KUN "berek, liget, farok" (L.77) ; KUN-ŠAG = Kunság = "Jó berek" KUN-ZA = KHUN-ZA = Hunza, a Karakorum sziklás hegyei között megmaradt ős-magyar eredetű népcsoport.

Röviden visszatérve "Kolozsvár" helységnevünkre, észrevehettük, hogy abban az UŠU, UŠUM szónak a szótár szerint különleges módon kétféle jelentése is van: "fejedelem" és "sárkány". Hogyan lehet egy fejedelem egyúttal sárkány is?

Ennek magyarázata ősi mitológiánkban rejlik, tudniillik a sárkányt az egyiptomiak "Szet" (Set) "sötétség-istennel", a keresztények pedig az Ördöggel azonosították. Szet állandó harcban állt Oszirisszel a "világosság istenével"; Szet Oszirisztt felkoncolta és testének darabjait széjjelszórta, de aki azután testében eggyé lesz és fia Horusz-napisten személyében újból feltámad. Így a "világosság" végülis győz a "sötétség" felett.

"A sárkány (Szet) később az avarok Tűz-istenével is azonosult, de ennek csak alvilági megnyilvánulásával (földalatti tűz : Vul-kán = Tűz-király), vagyis ez azon mondával függ össze amely szerint az Égisten fiát azért mert tilalma ellenére az embereket a tűzgyujtásra megtanította, büntetésül egy ideig az Alvilágba kárhoztatta és ott, az avar hitrege szerint fakeresztre kötözte, a kun hitrege szerint pedig sziklához láncolta." (Magyar Adorján, A Csodaszarvas, 244. old.)

Egy idő multán azonban a Tűz-király (sárkány) a Nap-isten (Herkules) képében feltámad és az "igazság/világosság istene" lesz.

Elképzelhető, hogy az ősi királyok papi mivoltukból kifolyólag, mint "várományos, leendő Napistenek", nem pedig elrettentésképpen vették fel a "Sárkány" cimet.

Ezek után az is világos, hogy a kereszténység idejében megalakult "Sárkány-rend" (és vele Szent-György) tulajdonképpen azt a sárkányt volt hivatott megölni, akiből aztán az "Igazság-istene" születhetett volna meg. Hogy az "Igazság istene" most nincs uralmon az is biztos.

A "sárkány" vallási címzetet a sumer-magyar királyok is mind használták. Pl.:

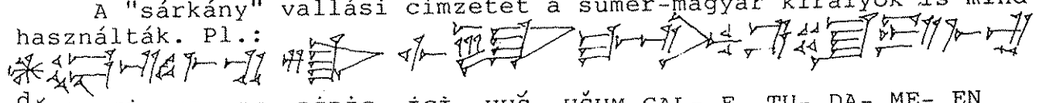

^{d}ŠUL- GÌ- ME- EN PÌRÌG- ÍGÌ- HUŠ UŠUM-GAL- E TU- DA- ME- EN "Én vagyok az égi Sulgi, a vad arcú oroszlán, a sárkány szülötte." (Sulgi himnusz, 3. sor).

Tehát Sulgi király már "oroszlán", vagyis "Napisten", aki alvilági sárkány mivoltából már kivetkezett, feltámadott.

Az idegen fordítók a 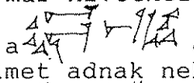 ékjeleket ŠUL-GÌ-nak olvassák és "Igaz ifjú hős" értelmet adnak neki. Mi azonban azt is jól tudjuk, hogy a ŠUL később ŠOL / ŠAL-ra változott, amit a Solomon/ Salamon névváltozatok is jól tükröznek; így igaza lehet Magyar Adorjánnak amikor azt állítja, hogy:

"A régi magyar nyelvben létezett egy "sal" vagy "sall" alakú szó, amely 'fény' értelmű volt.". "Innen származott a Salgó helység- és várnév. (Salgó-Tarján és Petőfi "Salgó" című költeménye, amelyben szó van "Salgóvár"-ról, = Fényes- vagy Ragyogó-vár, amely név onnan származik hogy ősidőkben a tetőzeteket szokták volt aranyozott réz- vagy ilonaüveglemezekkel borítani.)" (A Csodaszarvas, 246. old.)

A ŠUL-GI nevet lehet"igaz fény"-nek, "Nap"-nak is fordítani. Salgó = ŠAL-GU$_4$ pedig "hős fény" jelentésű, vagyis szintén "Nap". Azért "hős", mert hősiesen harcol a sötétség hamis űzelmei ellen. A kismérvű, valószínűleg dialektikai, hangelváltozásból ítélve mondhatjuk, hogy a Sulgi és Salgó nevek egy és ugyanazok.

Ezekből következik, hogy "Salgó-Tarján" = "Nap-isten a kovácskirály", kovácsaink, kohászaink és bányászaink védőszentje.

Az a kérdés is fennáll, hogy van-e Tarján nevünknek kapcsolata a meotiszi szabírság főparancsnokával, akinek nevét Ya'qubi (II. 446), Tabari (III. 32) és Ibn Fadlan (Rihlah 218) "Astarchan"-ként szolgáltatják. Ezt sok helyen "Tarcsán"-nak olvassák; de alakulhatott-e a mi "Tarján" szavunk "j" hangja egy "ch, cs, qu, kh" hangú előzményből? Gondolok itt a Tarkhundaraus, Tarquinius, Tarchan fejedelmi,vagy hadvezéri, cimekre. A megoldás érthetőbbé válik, ha a megfelelő ékezetet rájuk téve Tárkán v. Tárkány nevünk áll elő. Felteszem, hogy a mi Tarján nevünk "j" hangzója a hetita (etruszk-előtti) Tarkhun név "kh" hangzójából eredhetett legkönnyebben, mert a "kh - h - j" hangfejlődés szabályos.

"Tárkán, magyar kiejtés szerint Tárkány - e korban magas méltóságot, később csak nemes embert jelent" (A magyarok elődeiről és a Honfoglalásról, jegyz. 42). Az Orkhoni Feliratokból kitűnik, hogy a keleti törököknél is megvolt a "Tárkán" méltóságnév.

Sőtmitöbb, ismeretesek a: "Taracus (Taharka, Tiharka, Taraka), az asszír feliratokban "Tarku" nevek. Az "Ókori Lexicon" asszírológiájában, II. 924: "Taharka 701-ben győzelmet nyert Altakunál Szanherib felett". Tehát az egyiptomiaknál Taharka/ Tarku hadvezéri méltóságnév volt. Úgy látszik, hogy mivel ez a méltóságnév az egész szkíta világban ismert volt, Egyiptomba az avar hyxoszok vezették be.

Kondakor, 1299: "Condatur", A. 10:362. Zalaapátihoz tartozó határrész a falu közepétől nyugat-északnyugatra.

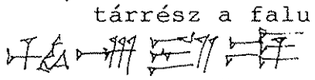

KUN- DA- TUR "Gyenge környezetű liget"; TUR "gyenge, fiatal, kevés, kicsiny" (L.144)

Kondó, 1240: "Cundo", Györffy 1:782. Helység Borsod-Abauj-Zemplén vármegyében Miskolctól északnyugatra.

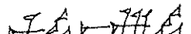

KUN- DU$_{10}$ "Barátságos berek" ; Pl.: U$_4$- BA- AN- NA- DU$_{10}$ "Az a nap kedvező volt neki"

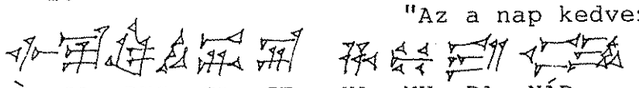

Ù- SA- DUG- GA- GE ḪA- MU- DA- NÁD
"Hogy édes álomban pihenjen"

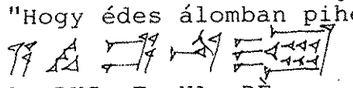

A- DUG E- NA- DÈ
"Friss(édes) vizet öntött ki neki"

Kondora, 1445: "Kondora", Csánki 3:73. Határrész Novától észak-keletre.

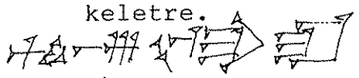

KUN- DÙR- (R)A "A csikók berke" ; DÙR "csikó" (L.208)

Kondoros, 1229: "Cundurus", VárReg. 346. Falu Békés megyében Szarvas és Békéscsaba között.

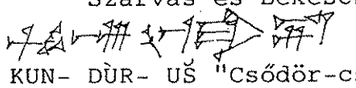

KUN- DÙR- UŠ "Csődör-csikók berke" ; UŠ "hím" (Del.55).

Kóny, 1220: "Coun", ÁÚO. 11:15. Helység Győr-Sopron megyében Csornától kelet-északkeletre.

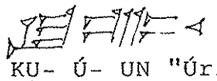

KU- Ú- UN "Úri mező kulcsa".

Korkovány, 1837c.: "Korkovány", MNy. 2:196. A Badacsony-hegy északi oldala.

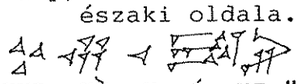

KUR- KÙ- U- Á- NI "A hatalmas Úr szent hegye".

Kormahegy, 1211: "Curma", PRT. 10:504. 300 m. magas domb Neszmélytől dél-délnyugatra.

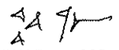

KUR- MA$_6$ "Szertartás(ok) hegye" ; MA$_6$, ME "szertartás, szokás, isteni erő" (L.532).

Kóród, 1290: ""Kourough", Hazai O. 6:371. Helység Eszéktől (Osiek) délre. Szl. Korog.

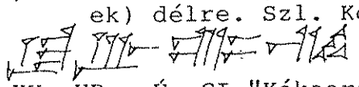

KU- UR$_4$- Ú- GI "Kákaaratás központja" ; Ú-GI "káka" (L.318);

Ú-SÌG$_7$-GA "levágott fű" ; Ú-LÌ-A "pázsit"; Ú-DUL/TUL "pásztor"; ^{gis}Ú-GÌR "akác" ; Ú-GUG "tüskés növény" ; Ú-ŠÌM "gyom". (csimasz = vad)

Korond, 1332: "Kurund", Ortvay: EGyh Földl. 2:660. Helység Erdélyben Székelyudvarhelytől (Odorheiu Secuiesc) észak-északnyugatra.

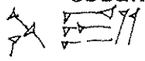

KURUN- D(A) "Árpa mellett" ; Kurun, $Kuru_5$ "árpa" (L.483a.)

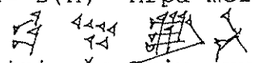

ITI ŠE-KIN- $KURU_5$
"Az árpa-aratás hava"
GURUN, KURUN, BURU "gyümölcs, a Hold"
KURUN-PÍL "rejtett gyümölcs" , pl.: U_4 MU-DA-PÍL "A fény el van rejtve tőlem" (Ninmesarra, 70) ; GIBIL GURUN-NA SA_7-GA "Jól növesztett friss gyümölcs"

Koszorány, 1113: "Cozuran", CDES, 1:66. Helység Felvidéken Pöstyéntől (Piešt'any) nyugat-délnyugatra. Szlov. Kocurice.

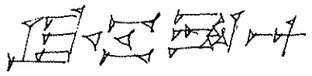

KU- ZUR- Á- AN "Az ég hatalma által gondviselt központ" ; ZUR "gondozni" (L.437).

Kosztesd, 1444: "Kozthesd", Csánki 5:103. Helység Erdélyben Szász várostól (Oraştie) délre. Rom. Costeşti.

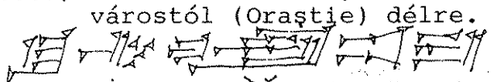

KU- Z(I)- TU_6- ÈŠ- D(A) "Varázsos élet központja szentély mellett". Pl.:

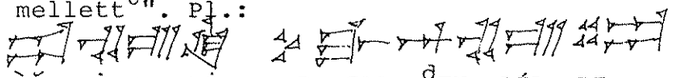

ÈŠ NIMRU- KI KUR- GAL ^{d}EN- LÍL- LE
"Nimród város szentélye Enlíl isten nagyszerű hegye"

Kót, 1773: "Koth", LexLoc. 195. Helység Szlovéniában Alsólendvától (Lendava) délnyugatra. Szlovén. Kot'.

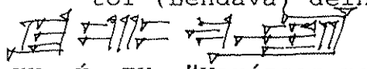

KU- Ú- TU_6 "Varázsos mező központja".

Kotoriba, 1342: "Kuthur", Anjou Okm. 4:230. Helység a Muraközben.

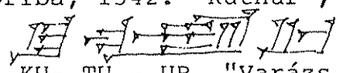

KU- TU_6- UR "Varázs által őrizett központ" ; UR "őrizni" (L.575).

Kovászna, 1548: "Kowazna", MNy. 436. Helység Erdélyben, Háromszéken. Rom. Covasna.

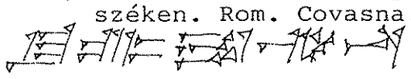

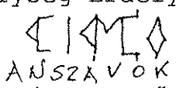

KU- Ú- Á- ZI- NA "Emelkedő környezetének mező bázisa" ; pl.

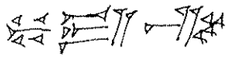

"felemelte (onnan)".

HE- IM- MA- RA- AN- ZI- ZI
"Hadd emelkedjen fel neked"

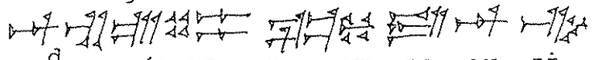

^{d}EN- LÍL-LE SAG- MU- DA- AN- ZI
"Enlíl isten a fejét felemelte" , de,

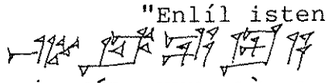

ZI- GÁL- UKU- LÙ- A
"Az emberi népség megélhetése végett" ; ZI "élet, életmenedék" (L.84)

Kózsa, 1468: "Kosa", Csánki 5:103. Helység Erdélyben Marosillyétől (Ilia) északra. Rom. Coaja.

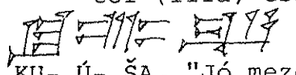

KU- Ú- $ŠA_6$ "Jó mező központja".

Kozma, 1138: "Cuzma", MNy. 32:501. Helység Kelet-Felföldön Tőketerebestől (Trebisov) nyugat-délnyugatra. Szlov. Kuzmice.

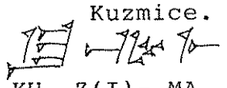

KU- Z(I)- MA_6 "Vallási élet központja" ; MA_6 "isteni erő, szertartás" (L.532).

Köblény, 1325: "Kubli", AnjouOkm. 2:181. Helység Baranya megyében Komlótól észak-északkeletre.

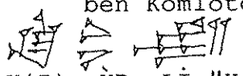

K(I)- ÙB- LI "Hársfák környékének helye" ; ÙB "táj, környék, beltér" (SL. Innerraum) ; ÙB-DA "bent és kint"; ^{gis}LI "fenyő, hársfa(?)"; ÙB-DA-TATTAB "a világ négy szöglete"

Köcsény, 1262: "iuxta fluvium Kochyn", ÁÚO 8:22. Helység Felvidéken Pöstyéntől (Piest'any) nyugatra. Szlov. Kocin.

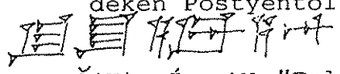

KU- Š(U)- $Í_7$- AM "Folyam védelmének bázisa".

Kölcse, 1181: "Kelchei", Sztp.KritJ. 1:44. Helység Szabolcs-Szatmár megyében Fehérgyarmattól északkeletre.

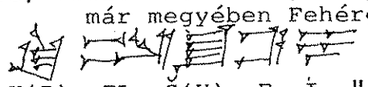

K(I)- EL- Š(U)- E- Í "Jó part védte tiszta hely". pl.
KUR Dilmun EL- AM KUR Dilmun LAG-LAG-GA-AM
"Dilmun hegye tiszta, Dilmun hegye makulátlan" (Langdon)

Kölcsény, 1263: "Kulchun", Györffy 1:543. Helység Kárpátalján Munkácstól (Mukacsevo) északkeletre. Ukr. Kolcsino.

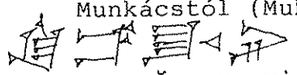

K(I)- UL- ŠU- U- NI "Az úr védő csillagának helye"